

Mudennimù **Di mpátíri tɔ̀ tìi náàntì**

Dikònni dii do tanni kè Sakɔ̀buu túóté o bí sɔ̀nyi kètũnne Sosɛfu ò bo dii m̀nni Esibiti ke tú okpààti kóo tũnti. Kè bèe pié késũũ kénáá nkuwuɔ̀ ndiékù. Kè Esibiti kóo kpààti t̀u buoté wèè í yé Sosɛfu kénfěũnko Isidayɛeribe ké bè d̀ò tidaati. Kè Kuyie nyà bè fěũrimè kètɔ̀ mMɔ̀yiisi kòo bo bè niité kè bèe yè Esibiti. Okpààti me nyí nyie nké bè fĩ. Kuyie nnè ku kó tikpeti kè k̀u d̀ò tidiɛti péu kè dè nsànnè, kè Esibiti k̀be bè yóu kè bèe yè.

Mɔ̀yiisi wèè do bè ni kè bè k̀ri Kuyie mbè nàké ke yè nkù yóo bè duó nkèè tenkè. Nè be kó itookperí kpéi nkè besũkùbè í nna ke ta ketenkè Kuyie mbè duó nkè, kékú dikpáà miɛke. Kè Kuyie nní mbè k̀nké ke bè ni bè k̀rí dii m̀nni Sinaii kó dikpáà miɛke. Kè Kuyie mbè d̀ònnè metaummè ké bè nàké ku kuó. De kó dipátiri d̀ntenè Kuyie ncĩètè kó mumarimù kó tináànti nti, tɛcĩètè Kuyie nyó mbenkú t̀è miɛke ku w̄rímú.

Di mpátiri náànti duó ke d̀ommè

1. Isidayɛeribe fěũtémè Esibiti nè dimàù dii ànné Esibiti kóo kpààti nè Mɔ̀yiisi be cuokè 1:1-15:21
2. Isidayɛeribe yèmè Esibiti k̀ntɔ̀ k̀tuɔ̀kenè Sinaii t̄rì 15:22-18:27
3. Kuyie mbè d̀ònnèmè metaummè ke bè duó nyikuó 19:1-24:18
4. Kuyie nyè mbèe d̀ò mèè botí metaummè tou 25-31

5. Bè tòtemè metaummè Kuyie mbè dònè mè 32-34

6. Bè dòmè Kuyie ntaummè tou 35-40

KUYIE NDĒNNĒMĒ ISIDAYĒERIBE ESIBITI

Esibiti kɔbe fěũmmè Isidayēeribe

¹ Nte Sakɔbu bí ìì do ò neínè kékò nhEsibiti i yètè, bá wè nè o cǐètè kɔbe:

² Dubenni nè Simmeōō nè Defii nè Sudaá,

³ nè Isakaa nè Sabunɔɔ nè Bensamēē,

⁴ nè Danni nè Nefutadii nè Kadi nè Aseē.

⁵ Sakɔbu bí nè o yaábí bēmou bè do bo sipìsìyiekè ndi. Sosefu do diē nkémbomu Esibiti.

⁶ Kè Sosefuu kú kè dè ríboní kòo tebí kú, be kó kutɔnkú kumou.

⁷ Kè Isidayēeribe pié, késũũ nképiē ndihèi, kénkpénkú.

⁸ Kòo kpààti pànwè mǎou buoté wèè í yǐtété Sosefu,

⁹ kénáké o kɔbe ke dò: Wénténè Isidayēeribe sũũnkómè ke kpénkú ke ti pēnkú.

¹⁰ Tí yànnè dè yóó yǐmè kè bè bá nsũũnko. Dikpànni marì yàà bo ānné kè bèe wēnné nè ti dootitabè kè ti dókénè kényè dihèi.

¹¹ Mēmme kè bèe waá mbèè yó mbaa betɔmbè kè bè mbè bàá, ke bè fěũnko. Mēmme kè bèe maá Pitommu nè Dammusesi kó yehékè, kòo kpààti bo nhǎà tidiiti.

¹² Kè bè mbè fěũnko kè bè né dɔke sũũnko ke kpénkú, kè bè bè dé.

¹³ Kè Esibiti kɔbe nfěũnko Isidayēeribe nè muwērímu kè bè pĩ mmutɔnkperímu.

14 Bè do bè fěũnko mediè mme, kè bè nàù titátì ke piiku yedombie nke pĩ ndepaa nkó mutõmmú. Bè do bè dòòri memme nè kuyonku nku.

Bèè peinko bè yetemè okpààti kpeti

15 Kòo kpààtìi náké Sifaa nè Puaa bèè peinko Ebedeebe ke dò:

16 Kè di níi peinko Ebedeebe ke yà kè denitidabire nde, dí dè kùò, kè denitipobire me nni nde, di yóu kè dè nfòù.

17 Benitipòbè bèè peinko kè bèe depe Kuyie nkéyete okpààti bè nàké tì, ke níi yóu initidabí kè ì ñfòù.

18 Kòo kpààtìi bè yu ké bè beke ke dò: Dè dòmmè kè di dòòri memme ke you initidabí kè ì fòù?

19 Kè bè dò: Ebedeebe kó benitipòbè í dònnè Esibiti kòbe, bè kpeñnìmu ke ñ nyóó peité kè wèè peinko kòò mu nyí tũàkoo.

20 Menìme kè Isidayeeribee sũũ nkékpenke kè Kuyie ndòò bèè peinko mesàà.

21 Kè bèe pié ibí be cẽi ke yé bè démè Kuyie.

22 Kòo kpààtìi duó ndinùù o kòbe ke dò bè mbuànkò Ebedeebe peí ì nitidabí kukó nNiidi mièke, ke you initipobí.

2

Bè peitémè Mòyiisi

1 Kè Defi naàmùnkù kou mòu puoke be naàmùnkù kóo sapàà mmòu.

2 Kòo púó nképeité denitidabire, káyà dè wènnimè, ké dè sònnè betààbè bètããti.

3 Ò ténke í nna ke bo ndè sàrì, kéteí dikūmànnì kùtìnòò, ké dè ànné di miéke, kéta kédóú nkukó nNiidi tipèntì miéke.

4 Kè ðebire tāũ nsòri mekentímè ke bo yà dèè yóó tuokení ðebire.

5 Kòo kpààtì kóo sapàà nta kukó mmuhàrìmù ke neínè o dúòbè. Kòo dúòbè ñcentì kukó ntaké, kòo yà dikūmànnì, kètō nho kóo tōntì kòo di tūóténí.

6 Kòo pooté káyà denitidabire kè dè kuò, kè mesémmèè ò pī nkòò dò: Ebedeebe kó ðebire nde.

7 Kè ðebire tāũũ ò beke ke dò: A dó kè ñ kote ké da waanní Ebedee kóo nitipòkù mōu kòò ndè nda yāankoàà?

8 Kòò dò: Eé, kote!

Kòo kote káyúní ðebire yō.

9 Kòo kpààtì kóo sapàà ndò: Túóté ðebire die nké ndè nni nyāanko kè n da yietí.

Kòo nitipòkùu dè tūóté kényāanko.

10 Kè dèe kóté kòo dè duó nhokpààtì sapàà, kè dèe naá nho bire, kòo dè yu ke dò: Mōyiisi, dèè tu ò dè dèite menie mmieke.

Mōyiisi cokémè ke kòte Mandiyāā tenkè

11 Kè Mōyiisii kóté kékote o kòbe borè, káyà bè bè fēũkonèmè mutōmmú, káyà Esibiti kou mōu puotimè o kou Ebedee.

12 Kòo wénté wénté, ò í nyà òmōu, képoté Esibiti kou kékua, kékūnné mubirímú miéke.

13 Kè dèe wenté kòò tó yè diyìè terì káyà Ebedeebe máa kè bè kpà nkòò beke wèè í naati ke dò: Dè dòmme kàa puotì a tebite?

14 Kòo ò tēnné ke dò: We nda pī ntikpàtì kàa bo nti bekùnè? A dó ké n kuò a wee kùòmè mme Esibiti kouà?

Kè Məyiisi kṡmbùàtì do, kòò dṡ: Benitìbè kèèmu ti nnáàntàà?

¹⁵ Kòò kpààtì keè dèè dṡṡ, kéndó kékua Məyiisi. Kòò coké kékote Mandiyāā kó ketenkè kénkari tebinte bè keú tè borè.

¹⁶ Mandiyāā tenkè kəbe do məke ikuó nùtì mṡu nwe kòò məke besapàmbè bèyiekè, kè bèè tanní tebinte ke bo dṡ kénii mbe cice wūṡ.

¹⁷ Kè benaacēmbεε bè bèti, kè Məyiisii yetε kénii mbe wūṡ.

¹⁸ Kè bèè wēte kékò mbe cice borè Deuyēedi, kòò bè beke ke dṡ: Dè dòmmε kè di konní mecāā nyíe?

¹⁹ Kè bè dṡ: Esibiti kou mṡu weè ti deeténè benaacēmbε, ke nì nti wūṡ.

²⁰ Kè bè cice dṡ: Ò borε? Dè dòmmε kè di kè nhò yóu? Kətenè kóó yuní kòò di.

²¹ Mεmε kè Məyiisi rṡbo de kóo nìtì borè, kòò ò duó nho kóo sapàà nSefodaa kòò puoke.

²² Kòò púó nképeité denitidabire, kòò dè yu ke dṡ Mbo-Kupṡṡkù.

Kuyie ntāātémè Məyiisi kòò bo deeté Isidayεeribe

²³ Kè dèè mṡnte kè Esibiti kóo kpààtì kú, kè Isidayεeribe baa nféürinè mutōmmú ke kuṡ, kè be dabùò ntuəke Kuyie.

²⁴ Kè kuu keè be dabùò nkédentení metaummè kù do dṡnèmè Abarahamu nè Isaki nè Sakəbu,

²⁵ kéwénté káyà Isidayεeribe kébanté bè féürimè.

3

¹ Mεmε kè Məyiisi ncēmú o còkù Mandiyāābe kuó nùtì Setidoo wūṡ, kékətenè dikpàà, kétuəke Odebu, Kuyie ntāri.

² Kè ti Yiè nKuyie nhò benke kumàà, kòo yà difāpèù mari kè di còú nfehāādēēnfē, bá ti fāàti í còú.

³ Kè Məyiisii yà difāpèù còúmmè kédauté ke bo yà mùù dòòri, mùù te kè difāpèù còú mbá tifāàti í còú.

⁴ Kè ti Yiè nKuyie nyà ò dautémè ke bo yà, kóò yu ke dò: Məyiisi, Məyiisi! Kòò dò: Nte mí.

⁵ Kè Kuyie ndò: Báá tóónní die. Deite a neùtì, a cómmú dìì bòri cāámmu,

⁶ ke yíé ke dò: N tú Kuyie nku, a yembè Abarahammu nè Isaki nè Sakəbu, bè do tū nkù.

Kè Məyiisii sɔnne o ìkè, ò í ndàátí ke bo nwúó nKuyie.

⁷ Kè ti Yiè nKuyie ndò: N yàmu n kó benitibè yo mmèè sémmè Esibiti, n kèèmu bè bè fěũkomè kè bè kuò, n yàmu bè fěũrìmè.

⁸ Dèè te kè n cùténí ke bo bè dēeténè Esibiti kəbe, ké bè kàtenè ketenkè sààkè kèè dēu, menaamiè nnè mēcekùò ndè pūò nkè. Kannahā kəbe nè Itiibe nè Aməriibe nè Pedisiibe nè Efiibe nè Sebusiibe bè bo kèè tenkè.

⁹ Isidayεεribe kuómmu kè n kèè bè dabùò, ke yà Esibiti kəbe bè fěũnko mēè botí.

¹⁰ N da tōmmu Esibiti kóo kpààti borè. Kəte kédenne n kó ibí Isidayεεribe Esibiti mieke.

Kuyie nnàkémè ku yètìrì Məyiisi

¹¹ Kè Məyiisii náké Kuyie nke dò: N tú we, kè mī bo kəte Esibiti kóo kpààti borè kédenne Isidayεεribe?

¹² Kè Kuyie ndò: N yó nda bonèmu, nte dèè yóó benke mī da tōmmè: Kàa bè dèenne dìì mōnnì di mpī n tōmmú di ntārì ìnkè.

13 Kè Mɔ̀yisi d̀: M bo k̀te k̀ b̀ ǹk̀ k̀ d̀ Kuyie ndi yemb̀ do tũ nk̀, kù n tãnni di bor̀. K̀ b̀ ǹ yĩ: Ku ỳtiri tu ba? N d̀ ba?

14 K̀ Kuyie nh̀ ǹk̀ k̀ d̀: N tũ ẁ bo ẁ nwe. K̀ b̀ da beke a d̀: Ẁ ỳtiri tu Mbo, ẁ n tãnni di bor̀.

15 K̀ Kuyie nẁte k̀ǹk̀ Mɔ̀yisi k̀ d̀: Mĩ ndi Yiè nKuyie di yemb̀ Abarahamu ǹ Isaki ǹ Sakabu b̀ do tũ nk̀, mĩ da t̃ mbe bor̀, n ỳtiri me ntũ, di yó mme nni n yu sãã.

16 K̀te k̀tĩ nyIsidayeribe kó bekótib̀ k̀ d̀: Mĩ ndi Yiè nKuyie ndi yemb̀ Abarahamu ǹ Isaki ǹ Sakabu b̀ do tũ nk̀ mĩ tu n yamu b̀ di f̃ũkomè Esibiti k̀ d́ k̀ di deet̃.

17 N d́ k̀ di dennemu Esibiti b̀ di f̃ũnko d̀, n yó di k̀teǹ menaamiè nnè mecekùd̀ ndè pũd̀ ndè nde, Kannahã k̀be ǹ Itiibe ǹ Amariibe ǹ Pedisiibe ǹ Efiibe ǹ Sebusiibe b̀ bo k̀ tenk̀.

18 K̀a b̀ ǹk̀ b̀ í yó yete. Á nneínè Isidayeribe kó bekótib̀ k̀ di k̀te k̀yà Esibiti kó kpààtì, kòd̀ ǹk̀ k̀ d̀ mí ndi Yiè nKuyie d̀ndi Ebedeebe di tũ nk̀, mĩ di benke m m̀a k̀ tũ ò di yó k̀ di ce nyewe ỳtãti k̀k̀te dikpàa cuok̀ k̀ n f̃é iwũ.

19 N ỳmu k̀ tũ okpààtì í yó yie nk̀ dí yè k̀ n sàa í ò d̀d̀nè muw̃rímú mmu.

20 Deè te k̀ n yó benke n w̃rímú, k̀d̀d̀ tidietì p̃eu, kò kpààtì di yó k̀ di yè.

21 M bo duó nk̀ Esibiti k̀be di d̀d̀ mesàa, di í yó yè di ñu sitetiri.

22 Bá ẁ nitipòk̀ bo m̃ o p̃etitòu yoo ẁ bo o c̃ètè idíitì ǹ mes̃ nnè tiyààtì, k̀ di tou ndi kó bedapamb̀ ǹ besapamb̀. Di yó nyeti k̀ t̃mu

Esibiti kòbe kpere.

4

Kuyie mbenkemè ku wërímú Mɔ̀yisi

¹ Kè Mɔ̀yisi ténne ke dò: Bè í yóo yie, bè í yó n kénéte. Bè yóo yĩmu ti Yiè nKuyie mmakù í m benke kumàà.

² Kè ti Yiè nKuyie ndò: A tɔ̀ ba? Kòdò dò: Kupààti.

³ Kè kù dò: Dɔ̀ú nku ketenkè.

Kòo kù dɔ̀ú nkè kùu naá nfewààfè, kòo coké.

⁴ Kè ti Yiè nKuyie ndò: Pí nfe yóú.

Kòo pí nfe yóú kè fèe wète kènaá nkupààti.

⁵ Kè kù dò: A yóo me nyí kè bèe banté mí ndi Yiè nKuyie, nha yembè Abarahammu nè Isaki nè Sakɔ̀bu bè do tũ nkù mĩ da benkemè m máà.

⁶ Ke yíe kébéi nke dò: Baá a nùtè a pètèmpĩèkù.

Kè Mɔ̀yisii baá, ké nyóo deitení o nùtè ke sò ntikànti tè pí nkè tè peike ke do ntipààkònti.

⁷ Kè ti Yiè nKuyie ndò: Wète kébaá a pètèmpĩèkù.

Kòo baá ké nyóo deitení o nùtè ke sò ntè naá ntè do dòmme.

⁸ Kè kù dò: Kàa dɔ̀dɔ̀ tidietì ketitì kè bè yete, a yóo dɔ̀dɔ̀ dedéré kè bèe yiemmu.

⁹ Kàa dɔ̀dɔ̀ dedé memme, kè bè yete á yénté kukó nNiidi kó meniè nkécóú nketenkè mè yóo naá mme yĩ mme.

Kuyie ntàátémè Anɔ̀ kòdò bo mpékénè Mɔ̀yisi

¹⁰ Kè Mɔ̀yisi dò: N da báámmu n Yiè nKuyie, n yí tú onàantì. Dè í tú yíe nyoo wenke yoo sòke, nè m bomè mme.

11 Kè ti Yiè nKuyie ndò: We nhänné onìtì dinùù? We nhõ nte kòo nìtì nónðenfèe dari yoo wèe ò? Yoo wèe nwúó? Yoo wèe yéí? Dè í tú mí nKuyie nnaà?

12 Kòte! Mî yó nda náá nha yó nnáá ntì, ke da benkú a yó nnáá ntì.

13 Kè Mòyiisi dò: Kuyie, n da báámmu, tã nhotòu mòu.

14 Kè ti Yiè nKuyie mmiekke peike Mòyiisi mediè. Kè kù dò: Defii kó kuwuo nkou a kóo kótì Anoo nòmmu ke náá. Ò kèrínímu ke bo da co, ke da yà kòo yèmmèe narike.

15 Á ò nàké n da nàké tì, kòò tùò n náàntì, mî yó ndi bonè, ke di náá ndi yó nnáá ntì, ke di benkú di yó nnáá ntì nè di yó ndòari dè.

16 Anoo weè yó ncómmú a fàtìrì ke náánnè benitibè, kè nní nda duò ntínáàntì kàa ò náà.

17 A yó ntò ku mpàati nku ke dòarinè tidietì.

Mòyiisi wètemè Esibiti o kàbe borè

18 Kè Mòyiisii kò nho còkù Setidoo borè, kòò nàké ke dò: N dó kékòte n kàbe borè nde Esibiti káyà bè bo nkpráá fòu. Kè Setidoo dò: Kòte kè dè ònaati.

19 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi Mandiyãã kó ketenkè mièke ke dò: Wète Esibiti, bèè do dó ke da kuò bè kumu bemòu.

20 Kè Mòyiisii túóté o pokù nè o bí kédee nsãmmarímúbè, kétúóté Kuyie nkó kupàati kèpikú kè bè nwèti Esibiti.

21 Kè ti Yiè nKuyie ndò: N da duómmu muwèrímú kàa bo dò tidietì tibotí tibotí okpàati òkè, n né yóó kpénkùnnemu o to kòo yete di bo yèmè.

22 Á nàké okpàati ke dò: Ti Yiè nKuyie ntú: Isidayeribe kó kuwuo ntú m birè nde, n kóo po,

23 mîi tu á yóu m birε kè dεε yε, ké n fié iwũõ, kàa yete m bo kuα a kóo po.

24 Kε Mɔyiisi nkéri kéndó kényié nkucε dibòrì marì, kè ti Yiè nKuyie nkαtení kéndó kódò kùα.

25 Kòo pokù Sefodaa túóté ditári diì ã menatimè kécānté o birε, kékááké kutakǎnkù Mɔyiisi také ke dò: A tú n kpéi mmeγĩ nkóo dαù nwe.

26 Kè ti Yiè nKuyie nyóu Mɔyiisi kéité. Mεm̄me Sefodaa yumè Mɔyiisi ke dò: Mεγĩ nkóo dαù, mucāmmù kpéi.

27 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Anα ke dò: Kαte kéco Mɔyiisi dikpáà.

Kè Anα kαte, kódò yà Kuyie ntāri kóò αrí.

28 Kòo ò nàké ti Yiè nKuyie nhò nàké tìi kó dimàà kóò nàké kù yε nwèe dαò tìi dieti.

29 Mεm̄me kè bèe nei kékαte kétéi nyIsidayεεribe kó beKótìbè.

30 Kè Anα bè nàké ti Yiè nKuyie nnáké tìi kó dimàà Mɔyiisi, kédαò tidieti kè bèe yà,

31 kényie. Kòo bè nàké ti Yiè nKuyie nyàmè bè f̄εürimè ke dó ké bè deeté, kè bèe do kénínkú Kuyie n yìikè ké kù bàntè.

5

Mɔyiisi nè Anα bè kàtemè okpààti borè

1 Mɔyiisi nè Anα kè bèe kαte kénáké okpààti ke dò: Ti Yiè nKuyie, tínti Isidayεεribe ti tũ nkù tu á ti yóu kè tí kαte dikpáà kédαò díbanni, kédéúkunnε ku yètìrì.

2 Kè Esibiti kóo kpààti dò: We ntú di Yiè nKuyie nkè m bo yie nho kpεti ké di yóu kè dí yε? N yí ò yé, m me nyí yóó di yóu kè dí yè.

³ Mɔ̀ȳiisi nè Anɔ̀ɔ̀ kè bè dɔ̀: Ti Yiè nKuyie ntínti Ebedeebe ti tũ nkù ti benkemu kumáà. Á ti pã kuce kè tí ce nyewe yètããti kékɔ̀te dikpàà ké kù fié iwũɔ̀, kè meè dɔ̀ke kù bo duɔ̀nní mumɔ̀mmú kè ti kú, yoo ti dootitɔ̀bèè tí kuɔ̀.

⁴ Kòo kpààti dɔ̀: Dè dòmme kè di sukíí Isidayeeribe kè bè bo yóu mutɔ̀mmú? Kɔ̀tenè di tɔ̀mmú.

⁵ Di mmònni ndi bè sũũmmè kè di wète ke dɔ̀ kéduó nkè bèe yóu mutɔ̀mmú.

Esibiti kóo kpààti yìémè Isidayeeribe mutɔ̀mmú

⁶ Dɛ kó diyìe móm̄m̄nni kòo kpààti náké bèè ni mutɔ̀mmú nè bèè bè baà ke dɔ̀:

⁷ Di ténke bá nduò nyIsidayeeribe timúkpeti kè bè piikunè yedombie. Bè nkɔ̀rì be móm̄m̄m̄be ke ti waà.

⁸ Bè me mbaa yó mpiiku yedombie nkè yè tùàkù yè sòò mà̀mè mme, di báá yaate. Betɔ̀nnékótíbè mbe, deè te kè bè tu, tí bè yóu kè bèe kɔ̀te kéfíé Kuyie nyiwũɔ̀.

⁹ Kè bè pĩ mmutɔ̀mmú mediè mbè í yóó pété bemáà kéndakenè tiyáàbìsínáànti.

¹⁰ Bèè baké mutɔ̀mmú nè bèè mù paké, kè bèe kɔ̀te ké bè náké ke dɔ̀: Okpààti tu bè ténke bá ndi duò ntimúkpeti.

¹¹ Kɔ̀tenè kèwammú timúkpeti! Dĩ yé di yóó ti pété dè, ke baa né mpiiku yedombie nkè yè mmànnè yè sòò ã mmàmè, ti í yóó yaate.

¹² Kè Isidayeeribe ciété Esibiti om̄ou mièke kénwaà ntimúkpeti.

¹³ Bèè bè bàa kè bè mbè kpànnè ke tú: Pííkúnè yedombie nkè yèe tuàke bè sòò di duò ntimúti kè yè mà̀mè.

14 Kòo kpààti kòbe bèè baké, kè bè ípuotì Isidayeeribe bèè bàa betōmbè ke tú: Dè yīme wenke nè yīe nkè di í piíkú yedombie nkè yè tūòke di sòò piiku kè yè mààmè?

15 Kè Isidayeeribe bèè bàa betōmbè, kè bèe kòte káyà okpààti ke dò: Dè dòmme kàa ti fěũnko memme, tínti a kó betōmbè?

16 Bè ténke í ti duò ntimútì ke tú tí mpiiku yedombie nkè yè tūòkù yè sòò mààmè, ke ti puotì ke dò nti cààrè?

17 Kòo kpààti dò: Di tú betōnnédíébè mbe, betōnnékótíbè. Dèè te kè di tú di bo kòte kéfíé di Yìè nKuyie nyiwūš.

18 Kòtenè kápí ndi tōmmú, bè í yó ndi duò ntimútì, di me mbaa né yó mpiiku yedombie nkè yè tūòkù yè sòò š mmàmè mme.

19 Kè Isidayeeribe bèè bàa betōmbè, kè bèe banté bèe baa bè fěũnkomèmu ke dó bè mpiiku yedombie nkè yè tūòkù yè sòò š mmàmè, bè í yóó yaate.

20 Kè bè nyetìní okpààti borè káyà Mòyiisi nè Anòò, kè bè bè bàa. Kè bèe bè nàké ke dò:

21 Tí Yìè nKuyie ndi wúómmu ke yóó di bekénè, díi te kòo kpààti ténke í dó ti kpèti, díi ò duó ndisiè, kòò yóó ti kuò.

22 Kè Mòyiisii béinnè ti Yìè nKuyie nke dò: Dè yīme kàa fěũnko ku mbotí? Dè dòmme kàa n tōnní die?

23 Nè n kòtemè ke yà okpààti koò béinnè a kó diyètìrì, ò fěũnkomu ti kó kubotí, a me nyí kù deeté.

6

1 Kè ti Yìè nKuyie nyíé kénáké Mòyiisi ke dò: A bo yà di mmànnì n yóó dòò dè okpààti.

M bo ò dǎ̀nè muwǎ̀rímú kòò di yóu kè dí yè. M bo ò ǎ̀tè kòo di beti.

Kuyie nyáúkunnemè Mǎ̀yiisi kǎ̀nti

² Kè ti Yiè nKuyie nyíe kóò nàké ke dǎ̀: Mí tu di Yiè nKuyie.

³ M benkemu m máà Abarahammu nè Isaki nè Sakǎ̀bu n túmè di Yiè nKuyie nkè kpeñni. Bè né do í yé ke dǎ̀ mmú tu be Yiè nKuyie.

⁴ N do bè taunnèmu m máà, ke dǎ̀ n yóó bè duó nKannahǎ̀, ketenkè bè do bo kè kupò̀kù.

⁵ N kèemu Esibiti tenkè kǎ̀be di fǎ̀ũ̀nkomè kè di kuò nkè n dèntení ti kó metaummè kpéí.

⁶ Dè te kè n tu a kǎ̀te kénáké Isidayeeribe ke dǎ̀ n tú: Mí ndi Yiè nKuyie n yóó di dǎ̀eténèmu mudaatǎ̀mmú Esibiti kǎ̀be di duó mmù, ké di onp̀̀nnè. N yóó benkemu Esibiti kǎ̀be n wǎ̀rímú ké bè poté, ké di dǎ̀eté.

⁷ Kè di ntú n kǎ̀be kè n di te. Kè di n yé mí di dènnemè Esibiti kó mudaatǎ̀mmú.

⁸ Mí ndi Yiè nKuyie mmú béi nkè tú m bo di kǎ̀tenè n do yé n yóó duó nkèè tenkè Abarahammu nè Isaki nè Sakǎ̀bu kè di kè tieke.

⁹ Kè Mǎ̀yiisii tì nàké Isidayeeribe. Kè bè í nyie, ke yé bè fǎ̀ũ̀rinèmmè mutǎ̀mmú mediè.

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mǎ̀yiisi ke dǎ̀:

¹¹ Kǎ̀te kénáké okpà̀tì ke dǎ̀, wèe yóu Isidayeeribe kè bèe yè o tenkè.

¹² Kè Mǎ̀yiisi dǎ̀: Isidayeeribe í yie n kpeti, kè m bo na kénákénè okpà̀tì nwe, mí nwèè í nǎ̀ nkè náánnàà?

13 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔ̀yiisi nè Anɔ̀ bɛ̀ yóó náké tì Isidayɛɛribɛ̀ nè Esibiti kóo kpààtì, kè dɛ̀e yie nkè bɛ̀e dennɛ Isidayɛɛribɛ̀ Esibiti tenkè.

Mɔ̀yiisi nè Anɔ̀ yààribè yètè

14 Ntɛ̀ Isidayɛɛribɛ̀ bɛ̀è baké Isidayɛɛribɛ̀ naàmùntì bɛ̀ yètè:

Sakɔ̀bu kóo po Dubɛ̀nni bí: Enɔ̀ki nè Paduu nè Ɛ̀tisidonni nè Kadimii bɛ̀è do tú Dubɛ̀nni naàmùnkù kó bɛ̀yààribè.

15 Simmɛ̀ɔ̀ɔ̀ bí tú: Yemmuyɛɛdi nè Yaminni nè Oadi nè Yakinni nè Soa nè Saudi Kannahã kóo nitipòkù bire bɛ̀è do tú Simmɛ̀ɔ̀ɔ̀ naàmùnkù kó bɛ̀yààribè.

16 Kè Defii peité initidabí itããti: Kerisonni nè Keati nè Mɛ̀dadi kè bɛ̀ múnke pié ibí. Defii do yóó kú ke mɔ̀ke yɛ̀bie ntekòutè nè sipísitàãti nè yèyiekè (137) ndi.

17 Kerisonni bí tú: Dibinii nè Simɛ̀ii. Bɛ̀è do tú bɛ̀ kó bɛ̀yààribè.

18 Kè Keati bí ntú: Amudamu nè Isaadi nè Ebunɔ̀ nè Usiyɛɛdi. Keati yóó kú ke mɔ̀ke yɛ̀bie ntekòutè nè sipísitàãti nè yètããti (133) ndi.

19 Kè Mɛ̀dadi bí ntú: Madi nè Musi. Bɛ̀è do tú Defii naàmùnkù kó bɛ̀yààribè.

20 Kè Amudamuu puoke o cice tãũ Yokebeti kòo ò peité initidabí idél, Anɔ̀ nè Mɔ̀yiisi. Amudamu do yóó kú ke mɔ̀ke yɛ̀bie ntekòutè nè sipísitàãti nè yèyiekè (137) ndi.

21 Kè Isaadi bí ntú: Kodee nè Nɛ̀feki nè Sikidii.

22 Kè Usiyɛɛdi kpɛ̀yi ntú: Mikayɛɛdi nè Edisafãã nè Sitidi.

23 Kè Anṓ puoke Edisebaa Amminadabu kóo sapàà, Nasṓṓ tãũ kòo ò peité initidabí ìnàà: Nadabu nè Abiu nè Edeasaa nè Itamaa.

24 Kè Kodee bí ntú: Asii nè Edikanaa nè Abiyasafu, Kodee naàmùnkù kòbe kó beyààribè mbe.

25 Kè Edeasaa, Anṓ birɛɛ puoke Pusiyeedi kóo sapàà nkòo ò peité denitidabire ké dè yu ke dè Pinasi. Defiibe yààribè kó yeyètè nye memme.

26 Anṓ nè Mɔyiisi nwe ti Yiè nKuyie nnàkémè ke tú: Dennènè Isidayeeriibe Esibiti be naú dò ndòmmè.

27 Bèè do nàké Esibiti kóo kpààti ke dè wèe yóu kè Isidayeeriibe yè Esibiti.

Kuyie ndèntemè Mɔyiisi kù ò dájinnè dìi nùù

28 Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Mɔyiisi Esibiti tenkè ke dè:

29 Míi tu di Yiè nKuyie, á nàké Esibiti kóo kpààti n da nàké tì timəu.

30 Kè Mɔyiisi dè: N yí nṓ nke náá nhokpààti bo yie n kpetaà?

7

1 Kè ti Yiè nKuyie nnàké Mɔyiisi ke dè: N yóo da duómumu n kó muwérímú kàa kote okpààti borè, nè n kó diyètìrì, kàa kóo kótì Anṓ nnáá nha ò náá ntì.

2 Fṓṓ yó nnáá nha kóo kótì n da náá ntì, kòò tì cěĩnko okpààti, kòo di yóu kè di yè o tenkè.

3 N yóo kpénkùnnemu okpààti to, kédə̀̀ tidietì nè mebenkùmè péu Esibiti miɛke.

4 Okpààti yóo yetemu di kpeti, kè m benke n wérímú Esibiti miɛke ké bè poté, kédenne díndi n nìtìbè Isidayeeriibe.

5 M bo benke dii mōnni n wērímú Esibiti tenkè kōbe ké di denne Esibiti tenkè. De mōnni bè bo banté n tùmè di Yiè nKuyie.

6 Mōyiisi nè Anṓ kè bèe dṓò ti Yiè nKuyie mbè nàké tì weti weti.

7 Bè do yó nnáánnè okpààti kè Mōyiisi mṓke yebie nsipísini ndi kè Anṓ mṓke yebie nsipísini nè yètāāti.

Anṓ pààti naámmè fēwààfè

8 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mōyiisi nè Anṓ ke dṓ:

9 Kòo kpààti di beke ke tú dí dṓò tidietì matì, fṓ mMōyiisi á náké Anṓ kòo túóté o pààti kédṓúnko okpààti ìkè, kè kùu naá nfewààfè.

10 Mōyiisi nè Anṓ kè bèe kṓte okpààti borè kédṓò ti Yiè nKuyie mbè nàké tì. Kè Anṓ dṓúnko o pààti okpààti nè o tṓmbè be ìkè, kè kùu naá nfewààfè.

11 Kòo kpààtii yúní behèikènkótíbè nè benitinṓmbè nè betetiebe Esibiti kōbe. Kè bè múnkee dṓò mebotí,

12 kédṓú ndṓú mbe kó ipààti ke ìi naá nyiwààke. Kè Anṓ kó kupààtii maá mmaánko be kpeyi.

13 Kòo kpààtii kpénkùnnè o to, ò í nyie mMōyiisi nè Anṓ be kpeti kéndṓnnè ti Yiè nKuyie ndo tì mbè nàkémè.

Mēniē nnaámmè meyīl

14 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mōyiisi ke dṓ: Okpààti to kpenkemu, kòo yete Isidayeēribe bo yèmè.

15 Túóté kupààti kùu do naá nfewààfè kékṓte dikūnweñni sèi okpààti taà dii mōnni kukó nNiidi, kè dí m̀m̀.

16 Kàa ò nàké ke dṓ: Ti Yiè nKuyie ntínti Ebedeebe ti tū nkù kuù n tṓnní, ke tú n da náké kàa ti yóu kè tí kṓte dikpàà ké kù fié iwūṓ, a me nyí yie.

17 Dεε te kè kù búi nke tú, nè me ndòòrìmè miεke nke a yóó bantémè kù tumè ti Yìè nKuyie. M bo poté kupààti m me ntò kù menie nkè mèe naá mmeyĩ.

18 Kè siyĩ kù, kè menie nhänné kunóú, kè Esibiti kàβεε yĩεke me muyàà.

19 Kè ti Yìè nKuyie nyíε kénáké Mòyiisii ke dò: Náké Anòò kòo youte o pààti Esibiti kó ikó ndieyi nè isámòpòl nè yebire nè sikondakesí de bíékè Esibiti omòu miεke. Kè de kó menie nnaá mmeyĩ nkédátinné ketenkè kemòu kétaunnè yedó nè yedié nde miεkoo.

20 Mòyiisi nè Anòò kè bèe dòò ti Yìè nKuyie mbè náké ti, kè Anòò youte kupààti képoté menie nhokpààti nè o tǎmbè be ìikè, kè kukó nkumòuu naá mmeyĩ.

21 Kè siyĩ kù, kè menie nhänné kunóú, kè Esibiti kàβεε yĩεke muyàà.

22 Kè Esibiti kó benitinòmbè múnkεε dòò mebotí. Kòo kpààti to baá ñkpeñni kòo yete Mòyiisi nè Anòò be kpeti, kéndònnè ti Yìè nKuyie ndo bè nàkémè.

23 Kòo kpààti ìté kékò nho cǐèè, kékete ke í ndake be terè kpeti.

24 Kè Esibiti tenkè kàβεε dammú sibií kukó ntaké ke bo pété menésààmè, ke yé kukó nkòme do í dòmme kényà.

25 Menie ndo naá mmeyĩ nkè dè mmòke yewe yèyiekè ndi.

Yεcedakè píemmè Esibiti tenkè

26 Kè ti Yìè Kuyie nnáké Mòyiisi ke dò: Kòte kénáké okpààti ke dò: Ti Yìè nKuyie ntu, á yóu kè ku kó benitibèe kòte ké kù fié iwũò.

27 Kàa yete kù bo duó nkè yecedakèe píe nha tenkè kemou miéke.

28 Yecedakè bo píe nkukó nkéyènní kéta a kpààtìc̄ètè, a dieku a dau dè nè a dǔù ìnkè nè a tǎmbè kó sic̄éĩ nè a kǎbe kpesi, nè bè pũũ dè p̄èè nè bè ò piiku dè.

29 Yecedakè bo ndekù a ìnkè nè a tǎmbè ìnkè nè a kǎbe ìnkè.

8

1 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mǎyiisi ke dǎ: Náké Anǎo kǎo youte o pààti ikó nnè sikondakesí nè yebire de bíékè, kè yecedakèe píe nhEsibiti kó ketenkè.

2 Kè Anǎo youte o nǎtè Esibiti kó ikó mbíékè, kè yecedakèe píe nhEsibiti tenkè.

3 Kè benitinǎmbè múnkèe dǎò mebotí, kédenneni yecedakè Esibiti.

4 Kǎo kpààtì yú Mǎyiisi nè Anǎo ke dǎ: Bántènè di Yiè nKuyie nkè kù ti denne yecedakè mí nnè n kǎbe, kè n di yóu kè di kǎte ké kù fié iwũ.

5 Kè Mǎyiisii náké okpààti ke dǎ: N náké a dǎ m bántè dii mǎnni Kuyie nf̄ó nnè a tǎmbè nè a kǎbe di kprí, kè yecedakèe yè dihei, kénkraá kukó mmáà.

6 Kǎo kpààti dǎ: Nankè. Kè Mǎyiisi dǎ: N yiemmu ke bo kù bǎntè, kàa banté ke dǎ nhòmǎu í dǎnnè ti Yiè nKuyie.

7 Yecedakè yóó yèmu f̄ó nnè a tǎmbè nè a kǎbe di c̄éĩ, kénkraá kukó mmáà.

8 Mǎyiisi nè Anǎo kè bèe íté okpààti borè kè Mǎyiisi bántè ti Yiè nKuyie nke dǎ kùu deite yecedakè kù do tanné yè dihei.

9 Kè ti Yiè nKuyie ndòò Mɔ̀yiisi kù beke ti kè yecedakèe kú sicéí mièke nè yetowaarè nè deɔaa.

10 Kè bèe yè tikú kécóú nyecúò yecúò, kè dihèi dátínné kunóú.

11 Kòo kpààtì yà yecedakè deèmè kòo toò kpenke, kòo yete Mɔ̀yiisi nè Anɔ̀ be kpeti, kéndonnè ti Yiè nKuyie ndo ti nhò nàkémè.

Inaméí píemmè Esibiti tenkè

12 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔ̀yiisi ke dò: Náké Anɔ̀ kòo youte o pààti kèpoté mutáá nkè mùu naá nyinaméí Esibiti tenkè kemɔ̀u.

13 Kè bèe yie nKuyie mbè nàké ti, kè Anɔ̀ youté o pààti kèpoté mutáá nkè mùu naá nyinaméí kèpōnné benitibè nè iwũɔ̀, kè mutáá mmumɔ̀u naá nyinaméí Esibiti tenkè kemɔ̀u mièke.

14 Kè benitinòmbè múnke ndó kédenneni be kó inaméí kényĩèke, kè inaméí mpũɔ̀ benitibè nè iwũɔ̀.

15 Kè benitinòmbèe náké okpààti ke dò: Kuyie nkó tenòtè nte.

Kòo kpààti baa kpénkùnne o to kéyete Mɔ̀yiisi nè Anɔ̀ be kpeti.

Tidəndənti píemmè Esibiti tenkè

16 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔ̀yiisi ke dò: A naa yè dikũnweñni sèi késónté okpààti ò yèti dii mōnni ke tati kukó, kàa ò nàké ke dò: Kuyie ntú a yóu ku kəbe kè bèe kəte ké kù fié iwũɔ̀.

17 Kàa me nyete, kù bo denneni tidəndənti yeiti, kè ti nda dəmmù nè a tōmbè nè a nitibè, ti bo píe nhEsibiti kəbe kó sicéí, kédátínné ketenkè.

18 Kè de kó tidəndənti yènni, kù í yóo yie nkè ti mbo Kosenni, ku kəbe èi, kàa banté kù bè bonèmè.

19 Kù bo nkānké ku kàbe kényóu a kàbe. Dè naa yóó dǎǎmu.

20 Kè ti Yiè nKuyie ndǎǎ kù b́ei ntì, kè tidǎndǎnti yeitii tanní kénsũ ḱepíe nhokpààti cǐtè nè o tǎmbè kpesi nè Esibiti tenkè kemǎu miéke.

21 Kè dihéi cake kòo kpààti yú Mǎyiisi nè Anǎo ke dǎ: Kǎtenè ḱefíe nyiwũǎ Kuyie ndi tenkè miéke.

22 Kè Mǎyiisii yete ke dǎ: Dè báá yie! Ti yóó fíe ì wũǎ ti Yiè nKuyie nyì dǎ nhEsibiti kàbe borè isòke nyì, kè ti ì feu kè bè ti yà bè yóó ti búótí yetǎrè nye ḱekuǎ.

23 Ti yó mmàke kuce yewe yetǎǎti ndi dikpàà miéke, ḱefíe ti Yiè nKuyie nyiwũǎ kù yē dè ndǎmmè.

24 Kòo kpààti dǎ: N yiemmu ke bo di yóu kè di kǎte dikpàà ḱefíe iwũǎ di Yiè nKuyie, di né báá dété, dí kù bàǎntè n kpéí.

25 Kè Mǎyiisi dǎ: N yóó íté a borè ḱebántèmu ti Yiè nKuyie nkè kù naa denne tidǎndǎnti a cǐtè nè a tǎmbè kpesi nè a nìtìbè kpesi. A né báá ti souté ḱeyete Isidayeribe bo kǎtemè ḱefíe iwũǎ ti Yiè Kuyie.

26 Kè Mǎyiisii íté okpààti borè ḱebántè ti Yiè nKuyie.

27 Kè ti Yiè nKuyie ndǎǎ wè kù beke tì, ḱedenne tidǎndǎnti okpààti nè o tǎmbè nè o nìtìbè be cǐí, kudǎndǎnkù makù í nkpáá bá kumáà.

28 Kòo kpààti baa wète ḱekpénkúnne o to ḱeyete Isidayeribe bo yèmè.

9

Iwũǎ kumè

1 Mémme kè ti Yiè nKuyie nnáké Mǎyiisi ke dǎ: Kǎte okpààti cǐtè kóò nàké ke dǎ: Ti Yiè nKuyie, tínti

Ebedeebe ti tũ nkù tu á yóu tínti kù kó benìtìbè kè tí yè ké kù fié iwũṣ.

² Kàa yete bè bo yèmè, kàa baa kpaá yetírí,

³ kù bo duó nkè muwũḍkũṣ ntanní mediè nkékuo a wũṣ: Sisēí nè sãmmarímúbè nè yòyóbè nè inàðke nè ipe nè sibóó.

⁴ Ti Yiè nKuyie nyó nyému tínti Isidayeeribe ti kó iwũṣ kpéí mbá fẽmafè báá kú.

⁵ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: Nankè nwe n yóo dṣòmmè de kó tidietì Esibiti tenkè mièke.

⁶ Kè dèe wenté kè ti Yiè nKuyie mme ndṣò kè Esibiti kṣbe kó iwũṣ kú, bá Isidayeeribe kṣfe mafè í nku bá fẽmáà.

⁷ Kòo kpààtì tṣ nkè bèe síéké kénsó nyIsidayeeribe kó iwũṣ í ku bá fẽmáà, kòo to baa ñkpeñnì, kòo yete Isidayeeribe bo yèmè.

Mekpàà mpĩnmè benìtìbè nè iwũṣ

⁸ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mṣyiisi nè Anṣṣ ke dò: Kouténè mutápeí, nkè Mṣyiisii mù útóo kéñkè okpààtì ìkè.

⁹ Kè mùu naá nkutãayukú kédátinné Esibiti tenkè kemṣu, kédari benìtìbè nè iwũṣ kènaá nyenuútè.

¹⁰ Mṣyiisi nè Anṣṣ kè bèe kouté mutápeí nkéṣote okpààtì borè kè Mṣyiisii mù útóo kéñkè okpààtì ìkè kè mùu dátinné benìtìbè kènaá nyenuútè nè yemuṣ.

¹¹ Esibiti kó benitinṣmbè í nna ke kṣte Mṣyiisi borè ke yé yenuútè múnke do bè pĩnmè, yè pĩ mmèè botí betṣbè.

¹² Kè ti Yiè nKuyie nkpenkunnè okpààtì to, kòo yete Mṣyiisi nè Anṣṣ be kpèti kéndonnè ti Yiè nKuyie ndo tì nàkémè Mṣyiisi.

Yemátárè kùomè benitibè

¹³ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Məyiisi ke dò: Á yè dikūnweñni sèi kénáké okpààti ke dò: Ti Yiè nKuyie tínti Ebedeebe ti tū nkù tu, á ti yóu, kè tí yè ké kù fié iwūṣ.

¹⁴ Kè dè í dò mmemme kù bo da poté, fṣ nnè a tṣmbè nè a nìtìbè, kàa banté òmòu í bomè ketenkè ke kù mànnè.

¹⁵ Kè kù do tú kù bo duənní muməmmú kè mù da kuə fṣ nnè a kəbe nè mié ndi do í kpaá bo ketenkè ñnkè.

¹⁶ Kù né da yóu kàa kpaá fòu, ke bo yà ku wērímu mmu kè bèè déúkūnne ku yètìrì ketenkè ñnkè.

¹⁷ Kàa me mbaa dó kəmpĩ nku nìtìbè ke yetírì bè bo yèmè.

¹⁸ Dè naa bo nkááké mié nkè kùu duənní fetaafe nè yemátárè dieyè, di mu nyí dè yà nè Esibiti bomè.

¹⁹ Á tanné a kó iwūṣ təcīètè nè dèè kó dimàà tu a kperε, iwūṣ ìì bo mbo dikpáà nè benitibè ke í nta təcīètè, yemátárè yeè yóó dè bùótí kè dèè kú.

²⁰ Kòo kpààti tṣmbè mabèe depe Kuyie nnáké tì, kətanné be wūṣ nè be tṣmbè de yiè.

²¹ Bèè sènkèrì de kó tináaṅtì kè bembεε yóu be wūṣ nè bè kó betṣmbè dikpáà.

²² Kè ti Yiè nKuyie nnáké Məyiisi ke dò: Youte a nòutè keñnkè, kè yemátárèe duoní Esibiti tenkè keməu miεke, benitibè nè iwūṣ nè depaa ntidiiti ñnkè.

²³ Kè Məyiisii youte o pààti tiwetì bíékè, kè ti Yiè nKuyie nduó nkè fetaafe mmí nke péú kè yemátárè duoní Esibiti tenkè keməu miεke.

²⁴ Esibiti kəbe mu ndo í yà de kó fetaafe botí nè bè bomè, fèè mìì nke péú kè yemátárè duoní.

25 Kè yemátárèe búótí benìtìbè nè iwũõ kékua, kécake tidiiti nè detie.

26 Kè Koseni Isidayeeriibe kó dikarì dii mǎà nsoké.

27 Kòo kpààtì yú Mɔyiisi nè Anɔ ke dò: Di mmònnì mí nnè n kɔbe ti cààrèmu, di Yiè nKuyie nkuù wenni.

28 Bántènè ku, kè yemátárè nè itapíe kè dèe cómmú kè n di yóu kè dí yè.

29 Kè Mɔyiisi dò: N yóó yeroomu dihei kényoute n nou kébántè ti Yiè nKuyie, kè itapíe nè yemátárè kè dèe cómmú, kàa banté kuù temè ketenkè.

30 N né yému ke tú fǒ nnè a tũmbè di mu nyí depe ti Yiè nKuyie.

31 Dè do sǒ ntidiiti òtemu, kè titàntì pòrí, kè fetaafe mátárè dè poté.

32 Tidiniiti tiì mǎà do yenté ke yé ti mu ndo í òtemè.

33 Kè Mɔyisii íté okpààtì borè, kéta dikpàà, kébántè ti Yiè nKuyie nkè itapíe nè yemátárè kè dèe cómmú, bá fetaafe ténke í nniu.

34 Kòo kpààtì yà fetaafe nè yemátárè nè itapíe dè dèemè, kòo too wéte kékpenke wenwe nè o tũmbè.

35 Kòo baa n kpáá yetírí Isidayeeriibe bo yèmè kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo ti nàkémè Mɔyiisi.

10

Fecofè tannímè Esibiti

1 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔyiisi ke dò: Kɔte okpààtì borè, mú kpénkùnnè o to nè o tũmbè kpeye ke bo dǎò tidietì be cuokè.

2 Kàa tì nàké a bí nè a yaàbí n dòò dè Esibiti kàbe nè n dòò tì dièti be cuokè. Kè di nyé n túmè di Yìè nKuyie.

3 M̀oyiisi nè Aǹoo kè b̀eè k̀ate okp̀àat̀i bor̀e k̀oo nàké ke d̀o: Ti Yìè nKuyie ntínti Ebedeebe ti tũ nkù tu, a yóó kék̀unne òmm̀onni amáà ku ìkè, kè ti yóu kè tí yè ke kù fié iwũ̀s?

4 Kàa yete ti bo yèmè, kù bo dùnní f̀ecofe nanke a tenkè.

5 Kè f̀eè dátinné ketenkè bá kè t̀enke bá nfeí, f̀e bo cááké yemátàrè sùs ndè, kécááké detie ndemou kó tifà̀ati dikp̀aa.

6 F̀e bo píe nha c̀f̀ètè nè a tũmbè kpesi nè a nìtibè kpesi. A cicebè nè a yàarìbè bè mu nyí ya de kó kubotí nè bè bomè.

M̀oyiisi b́ei mmemme ḱíté okp̀àat̀i c̀f̀ètè ḱeyè.

7 K̀oo kp̀àat̀i tũmbèe ò nàké ke d̀o: Onitì yìe nyóó yóu òmm̀onni ò bo nti bùmmè meyei? Yóu be kè b̀eè yè ḱf́íe be Yìè nKuyie nyiwũ̀s. A í wúó nhEsibiti k̀abe deumàà!

8 Kè b̀eè yúnní M̀oyiisi nè Aǹoo okp̀àat̀i bor̀e k̀oo bè nàké ke d̀o: K̀atenè ḱf́íe iwũ̀s di Yìè nKuyie. ̀Imbe k̀ori?

9 Kè M̀oyiisi d̀o: Ti k̀ori timou ndi. Ibí nè bekótìbè benitidaabè nè benitipòbè nè ti nààke nè ti pe nè ti b̀oo. Ti Yìè nKuyie mbanni ndi.

10 K̀oo kp̀àat̀i d̀o: Di yèmmè dò m bo di yóumu kè di k̀ate dimou, di pobè nè di bíàà? M báá dè d̀òò! N ýemu ke d̀o ndi dó tì í wenni.

11 Bìtì! M báá di yóu. K̀atenè díndi benitidaabè máà ḱf́íe iwũ̀s di Yìè nKuyie di do me nyé.

Kè b̀eè bè bèti okp̀àat̀i c̀f̀ètè.

12 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔyiisi ke dò: Youte a nòùtè Esibiti ìnkè, kè fɛcofɛɛ kɔtení kécááké yemátárè sùó ndè.

13 Kè Mɔyiisii youte kupààti Esibiti tenkè ìnkè, kè diyìè yìèní kèè bíékè kó kuyaakù ntũ nke fuuti, kényiè nke fuuti kè dè nyóó wenté kè kù tɔní fɛcofɛ dihèi.

14 Kè fɛɛ tanní Esibiti tenkè kénsũ, kédátinné Esibiti tentáá mmumou miɛke. Bè mu nyí yà fɛ kóo botí Esibiti, fɛ kóo botí mɛ nyí kpaá bo buoté.

15 Kè fɛcofɛɛ dátinné ketenkè kemou, kè dèe bitoo, kè fɛɛ cááké tidiiti nè yetebe yemátárè do sùó ndè. Timùti nè tifaàti dè ténke í nkpaá Esibiti tenkè kemou miɛke.

16 Kòo kpààti yú Mɔyiisi nè Anɔɔ ke dò: N yeténè di Yiè nKuyie nku, ke di yeténè di mómmɔmbɛ.

17 Di wɛtɛ ké n cǎé n yei nkébántè di Yiè nKuyie nkè kùu fũũ mmeyei nsǐmmè miɛ.

18 Kè Mɔyiisii íté okpààti borè, kébántè ti Yiè nKuyie.

19 Kè kùu duó nkè diyìè yìèní kèè bíékè kó kuyaakùu fuute kétúóté fɛcofɛ kétanné tipènti kóo dàmfèrì, bá fɛmafè í nkpaá Esibiti tempɛ nkumou miɛke.

20 Kè ti Yiè nKuyie nkprénkunnɛ okpààti to, kòo yete Isidayɛribɛ bo yèmè.

Dibiinnì tannímè Esibiti

21 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔyiisi ke dò: Youte a nòùtè kè dibiinnì tanní Esibiti tenkè kemou miɛke kécǎé ke dò nhoniti bo na ké di kááké.

22 Kè Mɔyiisii youte o nòùtè kè dibiinnì dierì tanní Esibiti tenkè kemou miɛke kémɔke yewe yètàati.

23 Òmòù ténke í nwúó nhotòù, òmòù í nyìtè o kàrì, kè kuwenniku né mbo Isidayeεriβε κό dikarì.

24 Kòo kpààtì yú Mòyiisi kóò náké ke dò: Di bo na kékote òmòù, di pobè nè di bí kéfíé iwũò di Yiè nKuyie. Di wũò ì mǎà yó nkpaá diε.

25 Kè Mòyiisi dò: Fǎò yóó ti duó nti yóó fié ì wũò ti Yiè nKuyie nnè ti yóó kù pǎ ì kétuò.

26 Ti yó ntòmu ti wũò imòù, fεmafè í yó nkpaá, ì miεke nke, ti yóó tǎātémè kéfíé ti Yiè nKuyie. Ti me nyí yé ti yóó tǎáté ì, ti yóó ke ntuoke kè ì yà.

27 Kè ti Yiè nKuyie nkpréknunne okpààti to, kòo yete bè bo yémè,

28 kébéi nke dò: Íté m borè, kàa wètení dìi yié a kumu.

29 Kè Mòyiisi dò: A béi ntì tìntì, n ténke í wétiní a borè.

11

Kuyie nnàkémè bèè tu Mpo bè yóó kúmè

1 De mǎnnì kè ti Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi ke dò: M bo yíé kèpoté mesomme okpààti nè o kòβε kè bè di yóu kè dí yé, bè yóó di betimu kè dí yé.

2 Náké bá wèè nitidòù, bá wèè nitipòkù kòo mǎo o cεpεetitòù yεsòbò nè timátì pèitì kpeye.

3 Kè ti Yiè nKuyie nduó nkè Esibiti kòβεε dòò Isidayeεriβε mesàà. Okpààti tũmbè nè benitibè bεmòù Esibiti tenkè miεke kè bè ndé Mòyiisi.

4 Kè Mòyiisii náké okpààti ke dò: Ti Yiè nKuyie ntu kù bo tanní Esibiti keyènkè cuokè,

5 kékua bèè tu Mpo bεmòù Esibiti tenkè miεke, kékuanè a kóo Po, wèè yóó da còuté tikpàti, kéntò

kétuakènè kunitipodaakù kùù te munàmmù ku kóò po nè iwũs idaaì ìmou ìì tu iketiyl.

⁶ Yekúdabùò mbo dátínné Esibiti tenké kemou miéke, ye kóo boti mu nyí ànné, yè me nyí kpaá bo ànné.

⁷ Isidayeeribe kó dikarì náke bè báá keè temotè oomè onìti yoo feðfè. Kè di banté ti Yiè nKuyie ncánnìnkómè Esibiti kòbe nè Isidayeeribe.

⁸ De mònnì a tũmbè bo katení kénínkú n yìkè ke dò: Yè, fí nnè a kòbe. Kè n yè.

Moyiisi búi memme kényènnè kemieke diekè okpààti cǐètè.

⁹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Moyiisi ke dò: Kè n yí dòò tidièti Esibiti tenké, okpààti í yóó di yóu kè dí yè.

¹⁰ Moyiisi nè Anoo bè do dòòmu tidièti péu okpààti ìkè, kè ti Yiè nKuyie nné kpénkùnne okpààti to kòo yete bè bo yèmè.

12

Bè baámmè diyentébanni

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Moyiisi nè Anoo Esibiti tenké miéke ke dò:

² We ntànkù weè yó ntú di borè dibenni kóo tànkù ketiwè.

³ Á náké Isidayeeribe, we ntànkù kó diyìè pínnì bá tètè cǐètè tètè tãátè fepièfè.

⁴ Kè tecǐètè matè kénìni ke í yóó na kécááké te kó fepièfè kédeè, tètè yà tecèpèetitòbè kè bèe wènné káyà bè mààmè ke bo na ké fè càáké kédeè.

⁵ De kó fepièfè yó ntú fèè kpa fɛnfɛ kuyènkù kéntú fedaafè, kém̄m̄kɛ dibenni ðimáà. Dè ntú fepièfè yoo tɛbuɔtè.

⁶ Dí nfè wèi ke dò yewe tɛpítè nè yènàà. De yiè ndi bá tɛè cɛ̀tè yóó kuòmè tɛ kɔfɛ dihúríkèpànni m̀nni.

⁷ Kè bèe níété meyĩ ndibòrì tipùtì tidé nè dibòrì ìnkè.

⁸ Kè bèe pũnné de kó imaa nké ì càáké keyènkè nè p̄ɛ̀bè bèè í kɔ̀rɛnè mutie mùù muuti nè tikũnfã̀tì tiiti.

⁹ Ì bá nkpaá ke be nkè dí ì càáké, di me mbáá ì bènné, dí ì pũnné imou, diyuu nè itààkɛ nè tinauti.

¹⁰ Dí báá càáké késúó ndèmarè. Kè dèè kpaá kè dè wenté dí dè còu.

¹¹ Dí nfè càà nke yi di naàkũõ nke níé di nɛ̀tì ke tɔ di pà̀tì, ké nfè càà nke dó mecãã. Diyentébanni ndi.

¹² De kó keyènkè m bo fité ketenkè kemou kékuo bèè tu Mpo Esibiti miɛke nè iwũõ idaayi iketiayi. Mũ tu di Yiè nKuyie.

¹³ Di nìéké mèè yĩ ndi bòrè, mèè yó nte kè m p̄ɛ̀tè di c̄ĩ kékuo Esibiti bèè tu Mpo ké di yóu.

¹⁴ Di yó mbaàmmu de kó diyie ke denniní n kpéi nsáà, ikuó nyi n di duó nyi kè ì yó mbo.

Isidayɛri yó mbaàmmè p̄ɛ̀ wèè í kɔ̀rɛnè mutie mùù muuti p̄ɛ̀ de kó dibanni

¹⁵ Yewe yèyiekè miɛke di bá nyo mp̄ɛ̀ wèè kɔ̀rɛnè mutie mùù muuti p̄ɛ̀, diyie ketirì yiè dí mù dènnɛ di c̄ĩ, yewe yèyiekè yenyɛ miɛke. Kè wèè càáké p̄ɛ̀ wèè kɔ̀rɛnè mutie mùù muuti p̄ɛ̀ bèè ò dènnɛ Isidayɛribɛ cuokè.

16 De kóo tãnkù yìè ketirì nè diyìènnì di ní tí nkébaá ndibanni, di báá pĩ mmutõmmú mamù de kó yewe kè dè í tú di bo bénnémè mudìi.

17 Di yó mbaà nde kó dibanni ke denniní n di dènnè dùi yìè ndi Esibiti tenkè. De kó ikuó yó mbomu sáà kè di nyi dòòri.

18 De kóo tãnkù diyìè tẽpítè nè dinaannì yìè kuyuoku kètũkẽnè sipísidé nè òmáá yìè kuyuoku, di bo ncáá mpéèbè bèè í kòorenè mutie mùu muuti bèmbè.

19 De kó yewe yèyiekè mièke mutie mùu ò nte kè pèè múútí mù bá mbo di cẽí. De kó yewe mièke wèè bo cááké pèè wèè kòorenè mutie mùu muuti bèè ò dènnè Isidayeeribe cuokè, bá kòò tu opòò yoo Isidayeri.

20 Bá kè di bo kèè bíékè di bá ncáá mpéèbè bèè kòorenè mutie mùu muuti de kó yewe.

21 Kè Mõyisii yú Isidayeeribe kó bekótíbè ké bè nàké ke dò: Kònnè kèpĩmmú ipe yoo sibóó bá tèè cĩètè, kèfíé diyentébanni.

22 Dí waá isópù kó tifãàtì kèpòòtè meyĩ ndinaabuu mièke kéníété dibòrì tipítì tidé nè dibòrì ìnkè. Òmòu báá yè ditowaà kè dè yàa wenténè.

23 Di Yiè nKuyie ntatinímu keyènkè ke bo kuò Esibiti kàbe, kè kù yà meyĩ ndibòrì kù báá yóu kòò kòùtìi ta di cẽí.

24 Di yó ndòarimu de kó ikuó sáà nè di yaábíó.

25 Kè di ta ketenkè di Yiè nKuyie nyè nkù yóó di duó nkè, dí ndòari de kó ikuó.

26 Kè di bí di beke ke tú, ònyi kuó nyi di dòarimè?

27 Di dò: Ti dɔ̄ri diyentébbanni kó ikuó nyi ke déúkùnkò ti Yiè nKuyie nyètìrì, kù do pēētémè ti cēĩ kékuo Esibiti kɔbe ké ti yóu.

De m̀nnì kè Isidayeeribee s̄innòo kénínkú,

28 kéíté kékũũ mbe cēĩ kédòò Kuyie ndo nàké ti M̀ȳiisi nè Anoo.

Kuyie nkùomè Esibiti bèè tu Mpo

29 Keyènkè cuokè kè ti Yiè nKuyie nkɔtení kékuo bèè tu Mpo Esibiti tenkè miεke, kékuo okpààtì kóo po, wèè do yóó ò cɔuté tikpàtì kéntɔ kétuɔkenè kudaaakù kùù bo dikpetíntou ku kóo po nè iwũõ idaai iketiȳì.

30 Okpààtì nè o tũmbè nè o nìtìbè kè bèe ente keyènkè kénkuò nhEsibiti yekúdabùò, ke yé teciētè matè do í sokémè tēè kou í ku.

31 Kòo kpààt̄ii yú M̀ȳiisi nè Anoo de kó keyènkè ké bè nàké ke dò: Díndi nè di kɔbe yènnè n kɔbe cuokè, kɔtenè kéfié iwũõ di Yiè nKuyie kéndònnè di béimmè.

32 Túóténè di wũõ im̄ou keyè kéndònnè di béimmè. Di bántè Kuyie nkè kù n dɔò mesàà.

33 Kè Esibiti kɔbe ñkuò nke tú, ti yóó kú tim̄ou ndi, kémpéinko Isidayeeribe ke tú: Yènnè mecaã.

34 Kè bèe túóté tipéècootì t̄ii í mùútì nè yebo kédit̄inne kétɔ.

35 Kè bèe dɔò M̀ȳiisi bè nàké tì kémúóké Esibiti kɔbe yesoobò nè timátì péit̄i kpeye nè tiyààt̄i.

36 Kè ti Yiè nKuyie ndòò Isidayeeribe mesàà, kè Esibit̄ii kɔbe mbè pãã mbè m̄óú dè. Mem̄me kè Isidayeeribee t̄o Esibiti kɔbe kperε keyènnè.

Isidayeeribe yèmè Esibiti

37 Kè Isidayeeribee íté Dammusesi kékote Sukoti, bè do bo ntùòke benitibè sikoupiókusikuò (600000). Bè í nkàa mbenitipòbè nè ibí.

38 Kè sántíke kàbe mabè mbè neínè nè iwũ pèu nè ipe nè inààke.

39 Kè bèe pũnné pèèbè bèè í kòorenè mutie mùù muuti, ké yé bè do bè bètimè Esibiti, kè bè nyeti mecãã, mbè í ntò tidiiti matì.

40 Isidayeeribe do bo Esibiti ke dò yebie sikousinàà nè sipísitããti (430) ndi,

41 kéyè be naàmuntì tũ ntũ mmèè botí titòbè. Bè do yè yebie nsikòusinàà nè sipísitããti kperi kó diyie sɔnni ndi.

42 De kó diyie kó keyènkè bè yó nkè baammu sãã ke déúkunko ti Yiè nKuyie nyètìrì, kù bè deeté kèè yènkè nke Esibiti tenkè.

Diyentébanni kó ikuó

43 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi nè Anɔ ke dò: Nte diyentébanni kó ikuó:

Opòò m̀òu báá di de kó mudii.

44 Kè kudaakù bo bè donté kù, dí kù cãnté kè kùu di de kó mudii.

45 Opòò nè otãntì bè báá mù di.

46 De kó imaa ndi yóó ì càáké kudieku mieke nke, di báá ì yènnè ditowà,

di me mbáá kéété dikũ mari.

47 Isidayeeribe bemou beè yó mbàà nde kó dibanni.

48 Kòo pòò m̀òu dó kébaá nde kó dibanni kédéúkunne mí ndi Yiè nKuyie nyètìrì, wèe cãmmú o c̄fètè benitidaabè bemou. Memme ò bo namè ké ndi kòkénè, kòò í cãnté ò báá di de kó mudii.

49 Dε kó ikuó yó mbo díndi Isidayεεribε di kpéi nke nε bεpòòbè bèè bo di cuokè.

50 Kε Isidayεεribεε dòò Mòyiisi nε Anòò bè nàké ti weti weti.

51 Dε kó diyìè ndi ti Yiè nKuyie mbè dènnεmè, ké bè tūnnε bε naú bε naú, bè dò nkéndòmmè.

13

Kuyie nyεmmè bèε cánné bèè tu Mpo ku kpéi

1 Kε ti Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi ke dò:

2 Dí nni nduò mbèè tu Mpo nε iwũò ketiyì, dè tu n kperε ndε.

3 Kε Mòyisii náké benìtibè ke dò: Dí ndennini diyìè dii nkpéi, di yè di Esibiti. Di do kε tu tidaatì nti, kε ti Yiè nKuyie ndi dènnení nε ku kó muwērímú. Kε di baà ndε kó dibanni di bá nyo mpéèbè bèè kòorenè mutie mùù muuti.

4 Di yèmu nyíε nhEsibiti mudidèi kóo tánkù.

5 Kε ti Yiè nKuyie nti tanné kù do yε nkù yóó duó nkèè tenkè ti yembè, menaamiè nnè mecekùò ndè pũò ndè, Kannahãã botí kòβε borè, Itiibe nε Aməriibe nε Efiibe nε Sebusiibe. Dí mbaà ndε kó dibanni bá dii benni dε kóo tánkù Kuyie nkpéi.

6 Yεwe yèyiekè miεke dí ncáá mpéèbè bèè í kòorenè mutie mùù muuti diyìènni yìε kébaá ndiyentébanni.

7 Dε kó yεwe yèyiekè miεke di bá ncáá péèbè bèè kòorenè mutie mùù muuti, dε kóo péè mε mbá mbo di cǐi miεke, dε kó mutie mε mbá mbo diheì dimòu.

8 Dε kó diyìè di nnáá ndi bí ke tú: Ti baà ndε kó dibanni ti Yiè nKuyie nti dòò dè kpéi nke ti yeti dii mònni Esibiti.

⁹ Δε κό dibanni yó ñdò ndibenkèrì ndi di kpéí, kè dí di dòò meɔcannimè ké mmè ù di nɔu ke mè ìrí di tĩí, kè mè di denniní di Yiè nKuyie nkó ikuó kùù di dènnε Esibiti nè ku wērimú.

¹⁰ Bá diì benni di níí dɔò δε κό ikuó δε κό dimònnì.

¹¹ Kè ti Yiè nKuyie nti tanné Kannahāā tenkè kù dò yē nkù yóó duó nkè ti yembè nè tĩnti.

¹² Tí nkù duó mbèè tu Mpo nè iwūš daaì ketiyì, kuù dè te.

¹³ Disāmmarímbii didaari ketirì di níí di cèète nè dipebii. Kàa me nyí yóó di cèète, a pité di fōníní kékuɔ, ke níí kù donténè bèè tu Mpo.

¹⁴ Kè ti bí ti beke ke tú δε κό meɔòrimè tu ba? Ti dò: Kuyie nti dènnε diì yiè ndi Esibiti nè ku wērimú ti do tú dè tidaatì.

¹⁵ Okpààti weè do kpénkùnnε o to kéyete ti bo yèmè kè ti Yiè nKuyie nkuɔ Esibiti kɔbe bèè tu Mpo nè iwūš ketiyì. Dεε kpéí nte kè ti kù duó nyiwūš ketiyì ke šš kù donténè bèè tu Mpo.

¹⁶ Δε κό ikuó yó ntú dibenkèrì ndi di kpéí, kè di ì dòò meɔcannimè kéũ di nɔu ke ì ìrí di tĩí nkè ì ndi denniní ti Yiè nKuyie ndi dènnεmè Esibiti nè ku κό muwērimú.

Kuyie nduómme kè ku kɔbe kónté tipèntì kóo dàmmèrì

¹⁷ Okpààti yóu diì mònnì Isidayεεribε kè bèε yè, kè Kuyie nyí nyóu kè bèε yè Fidisitēēβε tenkè κό kuce kùù tǎké, bè yàà bo yɔte mudoò kéwēte Esibiti.

¹⁸ Kè kùu duó nkè bèε kónté dikpàà kéwetínné tipèntì kóo dàmmèrì. Isidayεεribε do yetì Esibiti tenkè ke tũ mbe naú be naú nyi, bè dò nkéndòmmè.

19 Kè Mɔ̀yisii túóté Sosɛfu kũ̀ ò do duóm̃mè kè Isidayɛɛri bíi yú Kuyie nyètìrì, kòò d̀: Kuyie nyóó di dennemu die, kè di yetì dí ntɔ̀ n kũ̀.

20 Kè bèe íté Sukɔ̀ti kékari Ètammu dikpàà nùù.

21 Kè ti Yiè nKuyie nní mbè ni, ke ní ndò ndiwetirì kuyie mm̀nnì, kéndò ndihããtĩnni keyènkè. Kè bèe na kénkérí keyènkè nè kuyie.

22 De kó diwetirì do ã̃ í nyítè be ìkè kuyie mm̀nnì, keyènkè dihããtĩnni me mbáá íté.

14

Esibiti kóo kpààti tũnnemè Isidayɛɛribe

1 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔ̀yisii ke d̀:

2 Náké Isidayɛɛribe kè dí kónté kébáté Pi-Aidɔ̀ti, Mikidɔ̀di nè dàmèèrì de cuokè. Di yóó de mbáté, kénco Baari-Sef̃̃, kéntókénè dàmèèrì.

3 Okpààti yèmmè yó ndò ndi fetimu dikpàà cuokè.

4 Kè n kpénk̀unne o to, kòò di tũnne kè nh ò k̀ò nè o ã̃p̀òmbè kédéúk̀unne n yètìrì, kè Esibiti k̀òbɛɛ banté mí tumè di Yiè nKuyie.

Mèmmè kè Isidayɛɛribe d̀ò Kuyie mbéi ntì.

5 Kè benitibèe náké okpààti ke d̀: Isidayɛɛribe cokému, kòò yèmmè ceete, wenwe nè o tũmbè, kè bè d̀: Ti d̀ò ba ke yóu kè bè yè, ke yóu mut̃mmú.

6 Kòò kpààti tũnte o kpà̀rìsãntè kébáátí nè o ã̃p̀òmbè,

7 kétúóté Esibiti kó sikipà̀rìsẽĩ sim̃u s̀i kpeń̀nì kè s̀i m̀bo siku (600), bá t̀e kpà̀rìsãntè nè t̀e dèèbè.

8 Kè ti Yiè nKuyie nkpénk̀unne o to, kòò bè tũnne. Isidayɛɛribe do í yè dis̀rì.

9 Okpààti nè o ããpòmbè nè sikipàrisẽĩ nè si deèbè kè bèe bè tũnne kè bè nĩnte Pi-Aidoti také kè bè co Baadi-Sefõõ, kéntókénè dàméèrì.

10 Kè Isidayeeribee wénté kè bè yà, ke sò nhokpààti autó, kè kufõwáá mbè auté kè bè nkuò nke yu ti Yiè nKuyie,

11 kénáké Mõyiisi ke dò: Ifõti í bo Esibitáà? Dè dòmmè kàa ti dènnení Esibiti kè ti bo kú dikpáà mièke.

12 Ti sòò da nàkèmu ti kpaá bo dìi mònñi Esibiti ke dò: A ti yóu ti bo mpĩmmè Esibiti kó mutõmmú, dè tũnè ti bo kúmè dikpáà dìi mmieke.

13 Kè Mõyiisi dò: Di bá nyĩèkù, yĩnè só kèyà Kuyie nyóó di deeténèmè Esibiti kòbe di me nwúó mbè, di ténke í yóó bè yà diyìè marì bìtì!

14 Ndònnè béu! Ti Yiè nKuyie nkuù yóó kpa ndi kpéí.

Kuyie nkeutémè kuce dàméèrì mièke

15 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mõyiisi ke dò: Dè yĩme kàa n yu? Náké Isidayeeribe kè bèe kété.

16 Youte a pààti dàméèrì ìnkè kè menie nkéété, kè bèe na dekperè késénté.

17 N yóó kpénkunnemu Esibiti kòbe to, kè bè di tũnne, kè n kuò okpààti nè o ããpòmbè nè o naasẽĩ nè si deèbè kédéúkunnè n yètìrì.

18 M bo kuò mèè botí okpààti nè o ããpòmbè nè o kparisẽĩ nè si deèbè bo nte kè Esibiti kòbee banté míi tumè di Yiè nKuyie.

19 Kuyie ntõnni dìi ni Isidayeeribe kè dìi íté be ìkè ketũnne be fãnkùò. Kè diwetirì dìi ni be ìkè kè dìi íté kètũnne bè fãnkùò,

20 késooté Esibiti kàbe nè Isidayeeribe be cuokè, kéntú dibìnnì Esibiti kàbe bíékè, ke tú kuwenniku Isidayeeribe bíékè. Bè í ntóónnè betàbè keyènkè kemòu.

21 Kè Mòyiisii youte o nòutè dàméèrì ìnkè, kè ti Yiè nKuyie nduònnì diyìè yìèní kèè bíékè kó kuyaakù, kè kù nyiè nke fuuti, kékééte menie.

22 Kè mèe kpènné tipùtì tìdé kéndò nyiduotí, kè Isidayeeribe na dekperè késénté bá be naàcèi í mbùúté.

23 Kè Esibiti kàbee bè tūnne nè okpààtì nè o kpàrisèí nè si dèèbè, kéta dàméèrì cuokè.

24 Kukūnwentóo mònnì kè ti Yiè nKuyie nwéntení dihāātīnni nè diwetirì mièke kèyà Esibiti kàbe kó fehāāpònnafe, ké bè banté dikònkòònnì.

25 Kè be kpàrisèíi caka kè bèe yīēke mucèmmu, ke dò: Tí cokénè, be Yiè nKuyie nkuù bè kòmmú ke ti kpànnè.

26 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi ke dò: Youte a nòutè dàméèrì ìnkè kè menie nwēte kédátinné Esibiti kàbe nè be kpàrisèí nè si dèèbè.

27 Kè Mòyiisii youte o nòutè dàméèrì ìnkè kukūnwentóo mònnì kè menie nwētení mè do dòmmè, kè Esibiti kàbee mè yà kèncokù kè ti Yiè nKuyie nduó nkè mèe bè pònténè.

28 Kè menie dátinné sikipàrisèí nè si dèèbè nè okpààtì āāpòmbè bèè tū nyIsidayeeribe, bá òmòu í nyenté bá omàà.

29 Menie ndo kpènné kéndò nyiduotí nyi, kubakù yóu nè kucānku, kè Isidayeeribe na dekperè késénté.

30 De yiè ndi ti Yiè nKuyie ndeēténèmmè Isidayeeribe Esibiti kàbe kè Isidayeeribe yà Esibiti

kɔbɛ kumè dàméèrì nùù,

³¹ kɛ̀yà ti Yiè nKuyie nkpeń̀nìmè ke kùo Esibiti
kɔbɛ kɛ̀ kù yòte, kɛ̀yie nku kpeti nè ku kóo tǎnti
Mɔ̀yiisi kpeti.

15

Mɔ̀yiisi kó feyènfɛ

¹ Mɔ̀yiisi nè Isidayɛɛribe kè bèe dentè feyènfɛ fiɛ
nkésǎntɛnè ti Yiè nKuyie nke dɔ̀:
M bo ndiè nke sǎntí ti Yiè nKuyie,
kù benkemè ku wɛ̀rímú deumè,
ke diu ntesǎntè nè te dèèti
kè dè pǎnté dàméèrì miɛke.

² Ti Yiè nKuyie nkuù tu n wɛ̀rímú
n yó ndiè nke ku nsǎntí,
kuù n deɛtɛ́, kuù n te,
n yó nku ndonti, n cice do ku ntũ,
n yó ndéúkunko kuù yètiri.

³ Ti Yiè nKuyie ntú okpàrì nwe,
ke sànnè o yètiri.

⁴ Kuù diu nhokpààti kpàrìsɛ́ĩ nè o ǎǎpòmbè dàméèrì
miɛke
kuù duó nkè iwɛ́ĩ yembè pǎnté tipènti kóo dàméèrì
miɛke.

⁵ Kè dàméèrì fũ̀ò kó meniɛ mbè dàtínné,
kè bè diu ke cùtúo ditári kɔ̀me.

⁶ Ti Yiè nKuyie nha kpeń̀nìmu,
Ti Yiè nKuyie nfó̀ò kèkí a dootitɔ̀bè.

⁷ A kó tikpeti tii te kàa na a dootitɔ̀bè,
kàa miɛke kó muhǎ́ǎ mbè còúté timúkpeti kɔ̀me.

8 Kuyie fṣṣ̄ wei kè mēnie nkpèṣṣ̄né
kè yēnéfṣṣ̄firè naá nyiduoṣ̄í,
ke còrmú ke ténke í pṣṣ̄.

9 Ti dootitṣ̄bè do náámmu ke tú:
Ti bo bè tṣṣ̄nne ké bè nṣ̄nte,
kéfeke be kpepe, kédi kénsànnè.
Ti bo kpatε ti se ké bè kṣ̄ṣ̄ bεmṣ̄u.

10 Kuyie nkàa wei kè dàméèrì bè dàtṣ̄nné,
kè bè diu ke cṣ̄tṣ̄o dibierimṣ̄nni kṣ̄me
ménékperimè cuokè.

11 We mbo ke da dṣ̄nnè fṣ̄ nti Yiè nKuyie?
Ke dò mpáíí, ke kra meyei nke kpeṣ̄nì,
ke dṣ̄ori tidieṣ̄i kè bè ò dé.
Fṣṣ̄ nṣ̄ nke dṣ̄ori tidieṣ̄i.

12 Kuyie nfṣṣ̄ yòṣ̄te a nṣ̄ṣ̄tè mēmáá
kè ketenkè bè maánko.

13 Nè a kó mesàà nke niité a nṣ̄tìbè
a donté bè nè a wṣ̄rímú,
ke bè kṣ̄rinè a tenké sààkè.

14 Kè benṣ̄tìbè tì kèè kè bè kṣ̄nti au,
kè Fidisitṣ̄ṣ̄be kṣ̄mbùṣ̄ti duò.

15 Kè Edṣ̄mmu kó bekrààtìbè yṣ̄ṣ̄kù,
kè kufṣ̄wáá mpṣ̄ Mṣ̄abu kó bekrààtìbè,
kè Kannahāā kṣ̄be kṣ̄nti yārike.

16 Kufṣ̄wáá ndiekù nè kukṣ̄mbṣ̄dori kè dè bè auté.
A nṣ̄ṣ̄tè kpeṣ̄nṣ̄imu tεε te kè dè bè kpeí,
ke bè dò nkáré,
ke kémmúnè a nṣ̄tìbè bo pṣ̄ṣ̄témè,
a nṣ̄tìbè a donté bè.

17 Kàa bè kṣ̄rinè a tāri ṣ̄nkè,
ke bo bè kànnε a ṣ̄ dè.

Ti Yiè nKuyie nfṣṣ̄ tṣ̄ntε dikarì a yó mborè,

nè a nòùtè nte a maámè a cīḗtè.

18 Ti Yiè nKuyie nfóò yó ntú okpààti sáà.

19 Okpààti sēī nè o kpàrisēī nè si dèèbè dè diu dii mǎnni meniε, kè ti Yiè nKuyie nduó nkè dεε pǎnté, kè Isidayεεriβε bie sénté bá be naàcèi í bùúté.

20 Kè Midiyammu, Anǎ tǎū Kuyie mpǎānǎānti náāntò túóté dibàri kè Isidayεεriβε kó benitipòbè βεmǎuu ò tūnne, kòo mbie nkè bè au.

21 Kòò diè nke tú:

Nsǎntínè ti Yiè nKuyie

kù benkemè ku wērímu dεumè,

ke duó nkè tesǎntè diu nè tē dèèti

kè dè pǎnté dàmmèrì mieke.

ISIDAYEERIBE DO KÉRÍME DIKPÁÁ TÉDǪNTE MIEKE

Isidayεεriβε yàmè menétiime

22 Kè Mǎyisii bè í ntipènti kóo dàmmèrì kè bèε kété kénwetí dikpáá dierì Suudi, kémǎke yewe yètǎāti bá bè í pèté meniε,

23 kétuǎke Maara kényà meniε mbè í nna ke mè yǎ, ke yé mè tiimè. Me tiiku kpéi nte kè bè mè tu Maara.

24 Kè benitibè íkpǎnnè Mǎyisii ke tú: Ti yóó yǎ ba?

25 Kè Mǎyisii kuónnè ti Yiè nKuyie, kè kúu ò benke kudǎu makù, kòo kù mèú nkè mée narike.

Kè ti Yiè nKuyie mbè duó nyikúó kébenke bè yó ndǎrimè. Deñde Kuyie mbè yáákémè,

26 ké bè nǎké ke dà: Kè di kémú mí ndi Yiè nKuyie n kpeti, ke dǎri n dómè, ke kémú n di náá ntì, ke dǎri n kuó yεmmè, m báá di bǎnté mumǎmmú m bǎnté mù Esibiti kǎbe. Mí tu di Yiè nKuyie nkùù di miékùko.

27 Kè bèe tuəke dibòrì marì bè tu dì Edimmu kè sibiì dè bo tēpítè nè sidsèsi nè dēpuonne sipisìyiekè kè bèe dè bàté kēntókénè menie.

16

Kuyie mbè duómme mánni nè yepèpèrè

1 Kè Isidayēeribe ité bēməu Edimmu kētūke Sinni kó dikpáà, Edimmu nè Sinaii de cuokè, otānkù dēriwè diyie tēpítè nè dinummurì nè bè yèmè Esibiti.

2 Kè Isidayēeribe nkpannè Mōyiisi nè Anə ke tú:

3 Dè yīme kè ti Yiè nKuyie nyí ti kùə Esibiti tenkè, ti do ə nkari dè kè simankūmbóó ĩkú kè ti yo nke sannè? Kè di ti təní diē ndikpáà dii mmieke kè ti bo kú timəu nè dikònnì?

4 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mōyiisi ke dò: M bo cūũnko keĩnkè kó mudii, bá wè ò ní yè kékouò ò yóó na kédimè de kó diyie. Mēmme n yóó di yáákémè káyà kè di yie n náaṅti.

5 Diyie kuónni yie, di ní yóó bénné kè dè mmānnè di əṣ bénné mēmme kuce mèdémè.

6 Mōyiisi nè Anə kè bèe náké Isidayēeribe ke dò: Kuyuoku kuù ndi bo banté ti Yiè nKuyie nkuù di dēnnenímè Esibiti tenkè.

7 Nanke dikūnweñni káyà ti Yiè nKuyie nkó tikpeti, kù kèemu di kù kpānnèmè. Ti tú əmbe kè di ti kpānnè?

8 Kè Mōyiisi dò: Kuyuoku kuù nti Yiè nKuyie nyóó di duómme imaa nkè di cááké, nanke dikūnweñni kè kù di duó mmudii kè di di kénsānnè. Kù kèemu di kù kpānnèmè. Ti tú əmbe kè di ti kpānnè? Di kpānnè Kuyie nku.

9 Kè M̀oyiisii náké Aǹoo ke d̀o: Náké Isidayeeriβe βemou k̀e b̀e t̀ónní Kuyie mborè, k̀u k̀èmu b̀e k̀u kprannèm̀e.

10 Kè Aǹoo nkpaá náánnè Isidayeeriβe, k̀e b̀e ẁè̀e dikpáá bíékè k̀yà ti Yiè nKuyie nkó tikpeti diẁetiri miεke.

11 Kè ti Yiè nKuyie nnáké M̀oyiisi ke d̀o:

12 Náké Isidayeeriβe ke tú: Di ní bo cááké imaa nkuyuoku, dikũnweńni k̀edi mudii k̀ensànnè, k̀ebanté m̀i tumè di Yiè nKuyie.

13 Kuyuoku m̀onni k̀e yep̀ep̀è̀e yènni k̀epiε mbe karì. Dikũnweńni k̀e b̀e yà d̀e màntèm̀e ke b̀e fité.

14 Timaantì yòte dii m̀onni k̀e d̀emarè nkpaá nónké ketenkè ke d̀o mmedibii nke d̀o mmupãã.

15 Kè Isidayeeriβe d̀e yà k̀enwúó nke békú βetòbè ke tú: Bá nni mmu? Kè M̀oyiisii b̀e náké ke d̀o: Kuyie ndi duó mmùù dii mmu.

16 Nte ti Yiè nKuyie nyè ndè ndomm̀e: Bá wè ò ní kóu βenitibè màm̀e o c̀iè̀e. Demómbire d̀emáà onitì.

17 Kè Isidayeeriβeε kóu, k̀e b̀emabè kperε nsũ k̀e βetòbè kperε k̀éńni.

18 Kè b̀e berínè demómbire, k̀e wèè do kóu péu o kperε í mp̀è̀é demómbire, wèè do kóu sám̀p̀o o kperε í ndònté demómbire. Bá wè k̀e d̀e nhò sànnè ò bo dim̀e.

Ti Yiè nKuyie nyè mbè nwaà mmánni m̀è botí nè yèè we

19 Kè M̀oyiisii b̀e náké ke d̀o: Òm̀ou báá súo mmudii nanke dikũnweńni k̀péi.

20 Kè b̀emabèε yete k̀esúó nkè yeβiè d̀e ta, k̀e d̀e ãnné kunú. Kè M̀oyiisi miεkeε b̀e peike.

21 Kè b̀e ní pike kóu b̀e d̀o nkédi k̀e d̀e mmam̀e, k̀e diyè tónkè d̀e yenté.

22 Diyiè kuónnì yìè kè bèè kóú demómbire mèdeémè démè onìtì. Kè bekótíbèè kàte kénáké Mòyiisi.

23 Kè Mòyiisi dà: Kuyie nyè ndí ndòori mèmme. Nanke tú teomputè ntè, diyiè sàari Kuyie ntããté di. Ciennè di dó kécie ndè, kébénné di dó kébénné dè. Kè di di kè dèè sùs ndí dè Ìnné kémbaà nanke dikũnweñi.

24 Kè bèè súo nnanke kpéi, kéndònnè Mòyiisi bè nàkémè. Kè dèè wenté dè í nhãnné kunóú, yebiè me nyí ndè ta.

25 Kè Mòyiisi dà: Dinè teomputè nte yíe, Kuyie nkó diyiè. Kè di yè di í yóó pété.

26 Di ní yóó kóú yewe yèkuà ndí. Diyiènnì yìè mù í yó mbo. Teomputè nte.

27 Kè bèmabè ncíéké káyè diyiè yíènnì yìè ke bo kóú kémónté.

28 Kè ti Yiè nKuyie mbeké Mòyiisi ke dà: Di yóó yie nhòmmònnì, n di nàké ti nè n kuó?

29 N di duómme teomputè, dèè te kè nh òs di duó mmudii diyiè kuónnì yìè kuce mèdeémè. Teomputè yìè bá wè ò ní nkari o cīètè ò báá yè.

30 Mèmme kè Isidayeribe nhompu diyiè yíènnì.

31 Kè Isidayeribe yú de kó mudii ke dà: Mánni. Mù do dònne medibii mme, ke wèeti ke dònne mucekòyuo.

32 Kè Mòyiisi dà: Nte ti Yiè nKuyie ntu mù: Bennénè mánni demómbire mèmáà kòo mbo kè di yaàbí ní ò yà kébanté mí nKuyie n di dènne Esibiti ké ndi duò mmùù dii dikpàà mieke.

33 Kè Mɔ̀yisii náké Anɔ̀ ke d̀: Benné mánni d̀emóm̄birɛ m̀emáà kéuté diconkuri ḱéínné ti Yiè nKuyie ntaummè t̀ou miɛke k̀è di bí nhò yàù.

34 Kè Anɔ̀ yie nti Yiè nKuyie nnáké t̀i Mɔ̀yisii ḱéãnné mánni diconkuri ḱéínné metaummè t̀ou miɛke ikuó nenti ìikè.

35 Isidayɛribɛ do yo mmánni nwe ke d̀ yɛbie nsipísìnàà. Bè do yo mmánni nwe ke yàa tuɔkenè Kannahãã.

36 (Bè do bennénè d̀èè móm̄birɛ mánni ke ìnné d̀è do m̀annè d̀ítìrì m̀ènàà ndi.)

17

Isidayɛribɛ m̀òh̄témè menie (Wénté Mukétímù 20:2-13)

1 Kè Isidayɛribɛ yie nti Yiè nKuyie mbè nàké t̀i, ḱéíté Sinni kó dikpáà, ḱénké́rì ḱébáté Defidimmu, bè í mpèté menie nke yã.

2 Kè beǹitibèè íi ndikpànni nè Mɔ̀yisii, ḱéntú: Tí duónnè menie nkè tí yã. Kè Mɔ̀yisii d̀: D̀è d̀òmme k̀è di n kpannè? D̀è d̀òmme k̀è di yáú ti Yiè nKuyie?

3 Kè sinéyẽ auté beǹitibè k̀è bè ò kpannè ke tú: A ti d̀ennení Esibiti k̀è sinéyẽi s̀iì bo ti kuɔ t́inti nè ti bí nè ti wũṣà?

4 Kè Mɔ̀yisii kuónnè ti Yiè nKuyie nke d̀: N yóó d̀àò ba beǹitibè biɛ? D̀è kpaá sámpó nwe k̀è bè m búótí yɛtárè ḱékuɔ.

5 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔ̀yisii ke d̀: D̀eite Isidayɛribɛ kó bekótibè mabè, ḱétúóté a pààti a do poténè k̀ù kukó nkéniité d̀e ìikè.

6 N yó mbomu ditārì Odebu kó dipèrì borè, k̀àa di poté, k̀è menie nyènní k̀è beǹitibèè yã.

Kè Mɔ̀yìisii dɔ̀ Kuyie nhò nàké tì Isidayeeribe kó bekótíbè ìlkè.

⁷ Kè bèe yú de kó dibòrì ke dò: Masa nè Mediba, dèè tu Dikpànni nè meýáámè. Bè do de nyíinnè dikpànni Mɔ̀yìisi, kényááké tì Yiè nKuyie, kémbékú bemáà ke tú: Kuyie nti bonàa kè kù í ti bonè?

Isidayeeribe namè Amadesiibe

⁸ Kè Amadesiibeεε dinté Isidayeeribe mudoò Defidimmu.

⁹ Kè Mɔ̀yìisi náké Sosuwee ke dò: Tããtè benitìbè kékote kékpannè Amadesiibe. N naa yó mbo ditàri ìnkè nke, ke tɔ Kuyie mpàati.

¹⁰ Kè Sosuwee dɔ̀ Mɔ̀yìisi ò nàké tì, kékote kénkpànnè Amadesiibe, Mɔ̀yìisi nè Anɔ̀ nè Uuri kè bè bo ditàri ìnkè.

¹¹ Kè Mɔ̀yìisi yùo o bakù Isidayeeribe ñnɔ̀, kè kù cònnè Amadesiibe ñnɔ̀.

¹² Kè Mɔ̀yìisi baà nhɔ̀u, Anɔ̀ nè Uuri kè bèe waá nditàri, kòo kari, kè yiè nni mpĩ nho bakù yóu, kòo tɔ̀u pĩ nkucànku. Kòo baà nni nyuo kè diyìè yàa tannè.

¹³ Kè Sosuwee na Amadesiibe, ké bè kùɔ̀.

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔ̀yìisi ke dò: Wãri de kó tináaantì dipátíri miεke kè dí ntì yé. N yóó kuɔ̀mu Amadesiibe pái pái, bá òmòu ténke bá ndenniní be kpéi ketenkè ìnkè.

¹⁵ Kè Mɔ̀yìisii maá diwũstònni ké dì yu ke dò: Tì Yiè nKuyie ntú n kó mecannimè.

¹⁶ Kè béi nke dò: Amadesiibe mè nddátímè ke kpànnè tì Yiè nKuyie, kuù yó mbè kpànnè sáã.

18

Mɔyiisi còkù Setidoo ò siékémè

¹ Kè Setidoo Mandiyããbe kuó nùtì, Mɔyiisi còkù keè ti Yiè nKuyie ndòò dè Mɔyiisi nè Isidayeeribe, kékeè kù bè dènnemè Esibiti,

² kétúóté Mɔyiisi pokù Sefodaa ò do duó nkè wèe kònko, wenwe nè o bí idé.

³ Deketirè yètìrì do tú Kedisommu (dèè tu Mbo-Kupòòkù).

⁴ Kòo sámpròu kperi tú Kù-Nteennè (Nè bè kó tináaantì Ediesee). Kòò dò: Kuyie n cice do tũ nkù, kuù n teennè, kè n yenténè okpààti siè.

⁵ Kè Setidoo Mɔyiisi còkù túóté Mɔyiisi pokù nè o bí idé, kékate Mɔyiisi borè, ke só mbè bàté Kuyie ntàrì také.

⁶ Kòo náké Mɔyiisi ke dò: Mí nSetidoo a còkù, mî tóní a pokù nè a bí idé, ke kàtenení a borè.

⁷ Kè Mɔyiisi ò co, kòò arí, kè bèe beke betabè kōnnaatí, kéta Mɔyiisi tou.

⁸ Kòo náké ò còkù ti Yiè nKuyie ndòòmè Esibiti kóo kpààti nè o kabe, Isidayeeribe kprí nnè bè mánè mèè áarimè, kè ti Yiè nKuyie mbè deeté.

⁹ Kè dèe narike Setidoo ti Yiè nKuyie ndòòmè mesà nyIsidayeeribe, ke bè deeténè Esibiti kabe. Kòò dò:

¹⁰ Ti Yiè nKuyie nyètìrì ndeu, kunku kùù di deeténè okpààti nè Esibiti kabe be nou mieke.

¹¹ M bantému di mmònnì ti Yiè nKuyie pèxtémè yebokè, kù benkemè ku wērímú Esibiti kabe fẽũnko di m̀nnì Isidayeeribe.

12 Kè Setidoo Mɔ̀yiisi còkùu kuɔ Kuyie nfeɔ̀fè kétuɔ nké kù kùɔ fetefè kébénné. Anɔ̀ nè Isidayeeriibe kó bekótíbè kè bèe ò wēnnénè, kè bèe di Kuyie nyìkè.

Mɔ̀yiisi tãnkémè bèmabè kè bè mbekù

13 Kè dèè wenté kè Mɔ̀yiisii kari kèmbekùnè benìtibè dikũnwehni nè kuyuokoo, kè bè còmú o ìkè.

14 Kòo còkùu yà dèè dò̀ri kòò beke ke dò: A dɔ̀ri ba? Dè yĩme kàa kàri amáa kè benìtibè da muri, dikũnwehni nè kuyuokoo.

15 Kè Mɔ̀yiisi dò: Bè katení m borè ke dó kékeè Kuyie mbo bè nàké tì nti.

16 Kè bè mòke tìmatì bè ò̀ katení m borè nde, kè n tì mbè tũnte, ké bè nàké Kuyie nkuó nè ku tié.

17 Kòo còkùu dò: A dɔ̀ri dè í wenni.

18 A bo ɔ̀u, kè benìtibè múkke ɔ̀u kényĩ̀ke. De kó mutõmmú da deunemu, a báa na ké mù pĩ nhamáa.

19 Yie n yóo da duó nyì tié nkè Kuyie nda teennè. F́ò̀ yó ntɔ̀u benìtibè kpɛti tìi yóu ke kàrìnè Kuyie mborè.

20 Náké be Kuyie nkuó nè ku tié, ké bè benke kuce bè dò nkéntũ nkù.

21 Tãáté benìtibè móm̃m̃m̃be, bèè dé Kuyie nke náa ntimóm̃m̃nti, bèè í dó ticuuti kó mudìi, kè bè mbaké yetĩ̀rè. Yie mbenìtibè tekɔ̀píítè (1000), otòu tekò̀tè (100), otòu sipìsinùmmù, otòu tepíítè.

22 Bèè yó mbekùnè benìtibè. Kè tìi deɔ̀u bèe tì nda nàké, kè tìi kèhni bèe tì beké bemáa. Yaate a tɔ̀u kè bèe dì nda toténè.

23 Kàa dò̀ memme ke tũ nKuyie nda nàké tì a báa ɔ̀u. Benìtibè ní bo nkũnti kè diwèi bè bo.

24 Kè Mɔ̀yiisii yie nho còkùu ò nàké tì, ké tì dò̀ timɔ̀u.

25 Μερὶμε ὀ τᾶνκέμῃ Isidayεεριβε μιεκε βενὶτιβὲ μὸμμῶμβε, κὲ βὲ mbaké βενὶτιβὲ. Yìè ntekouπίτῆ (1000), otòu tekòutè (100), otòu sipísìnùmmù, otòu tēpítè.

26 Κὲ βε mbekùnè βενὶτιβὲ sáà κε κωρὶνὲνί Məyiisi borè tìi deυ, κε bekù tìi κῆνὶ βεμάα.

27 Kòo còkùu ò cau nkékò nho cie.

KUYIE NDJOMME METAUMME NE ISIDAYEERIBE

19

Kuyie nyèmmè kù bo taunnè Isidayεεριβε

1-2 Κὲ Isidayεεριβεε ἰτέ Defidimmu, kétuake Sinaii tārì kpàà, otānkù tāánwè kó diyìè diketirì do ndi nè βὲ yèmè Esibiti, κὲ βὲε báté ditārì také.

3 Κὲ Məyiisii deke ditārì ìnkè, κε bo yà ti Yìè nKuyie.

Κὲ kùu ò yu ditārì ìnkè κε δὸ: Á náké Sakəbu kəbe, Isidayεεριβε κε δὸ:

4 Di yāmu n dōò dè Esibiti kəbe, κε di tō fetúúfè tōu mēè botí fē bí, κε kətenèní die.

5 Κὲ di yie n kpeti, κε pī n kó metaummè, di bo ntú n kəbe ibotí iməu miεke. Mī te ketenkè keməu.

6 Di botí bo ntú mí nKuyie n kuó niùbè, kubotí n cāñné kù, κὲ kù pī n tōmmú.

7 Κὲ Məyiisii cútēní kényú Isidayεεριβε kó bekótíβὲ κὲ βὲ náké ti Yìè nKuyie nhò náké tì timəu.

8 Κὲ βενὶτιβὲε yie mbeməu κε δὸ: Ti yóo dəəmu ti Yìè nKuyie mbéi ntì. Κὲ Məyiisii kpénté κὲ tì náké ti Yìè nKuyie.

9 Kè ti Yiè nKuyie ndò: M bo katení kэмbo diwetirì miеke ke da náánnè, kè bè yo n tammè, kényíé nha kpeti sáà.

Kè Mɔyiisi yíé ké kù nàké benìtibè ò nàké tì.

Kuyie nkàtenímè Sinaii tārì

10 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔyiisi ke dò: Náké benìtibè kè bèe dɔ̀ dɔ̀ bemáà mewénkùmè kó ikuó yíe nnanke kéhóú be yààtì.

11 Kè dí nni mbaa diyìe tǎǎnnì yiè, n cutoomu Sinaii tārì ñnkè, kè benìtibè bemou bo n yà.

12 Á níété kumàнку, kéfii nditārì ké bè nàké ke dò: Òmòu báá deke ditārì yoo wèe di kàáké, kè wèe di kàáké bèe ò kù.

13 Kè feǎ̀fe nfe yoo onìtì, di báá dè kàáké, di dè bùstí yetárè yoo di dè tǎǎ ipie. Di báá yóu kè dè nfòù. Di bo keè dì mǎnnì ditáteheù, bèè dò nkédekénì ditārì de mǎnnì ndi bè deètínímè.

14 Kè Mɔyiisii cúténì kénáké benìtibè kè bèe dɔ̀ dɔ̀ bemáà mewénkùmè kó ikuó, kéhóú be yààtì.

15 Kòo bè nàké ke dò: Dí mbaati yewe yetǎàtì miеke, òmòu báá duónè onitipòkù.

16 Diyìe tǎǎnnì yiè dikũnweñnì sèì, kè fetafè mpéú, ke míí nkè kuyukú fì nditārì ñnkè kè ditáteheù kuò mmediè nkè Isidayeεribe bemou kǎnti au sicéí.

17 Kè Mɔyiisii bè dènnè kè bè bo kote kényà Kuyie nkè bèe tuokoo kéncomú ditārì pèri.

18 Kè Sinaii tārì fì nkuyukú, ti Yiè nKuyie nkuù do cúténì muhǎ́ mmiеke, kè de kó kuyukú ñyiè ke dò nfeǎ̀ǎ̀pũnnétofe kòku, kè ditārì dimou sànti.

19 Kè ditātēheù tammè d̀̀ke kpénkú, kè M̀̀yiisi nnàánnè Kuyie nkè kù ò t́́nǹ̀nko ke péú metammè.

20 Kè ti Yiè nKuyie ncúténí Sinaii t̄̀rì ḱ́yú M̀̀yiisi k̀̀o deko.

21 Kè ti Yiè nKuyie nhò nàkè ke d̀̀: Cúté kénáké benìtìbè kè bè báá cokéní ke bo n yà, kusũkù yàà bo kú.

22 Bá ikuó nìùbè bèè dò nké n t́́ónnè bèe d̀̀ò bèmáà m̀̀wénkùmè kó ikuó.

23 Kè M̀̀yiisi d̀̀: Benìtìbè í deètìní. A sòò ti nàkému ke tú ti níété kum̀̀nku kè benìtìbè r̀̀bo dit̄̀rì p̄̀rì.

24 Kè ti Yiè nKuyie nd̀̀: Cúté kénáké ikuó nìùbè nè benìtìbè kè bè báá dekení bè yàà bo kú, nè Aǹ̀w kè dí dekení.

25 Kè M̀̀yiisii cúténí kénáké benìtìbè.

20

Kuyie ntannò t̄̀pítè

(Wénté Ikuó kòntímù 5:6-21)

1 M̀̀m̀me kè Kuyie nnáké Isidayeeriibe ke d̀̀:

2 M̀̀i tu di Yiè nKuyie, kè m̀̀i di d̀̀nne ní Esibiti di do tú kè tidaatì. Onìtì f̀̀:

3 A bá ntũ ndeterè marè kè dè í tú mí nKuyie.

4 A báá d̀̀ò tetenkaanìtè kédonnenè dèè bo keĩnkè, yoo ketenkè kpepe, yoo menie mmieke kpepe.

5 A báá nínkú de ìkè ké dè bàntè, m̀̀i m̀̀á tu a Yiè nKuyie! Ke yóó kpetínnè wèè yete n kpeti nè o bí nè o yaábí nè í kó ibí.

6 N yóó d̀̀òmu mesàà nwèè yie n kpeti nè o bí nè o yaábí, kuce tekoupítè (1000).

7 A báá yú mí nha Yiè nKuyie nyètìrì s̀̀ntíke, ke yé n yí yóó yóu wèè bo yú n yètìrì detetìrè.

8 A nyé teom̀pùtè yìè kpréí, kè dì ncáá nkéntú n kperi.

9 A níí pĩ nha tōmmú mumou yewe yèkuò.

10 Diyiénnì yìè tu mí nha Yiè nKuyie n kperi ndi. A báá pĩ mmutōmmú mamù de yìè. Bá a biré, bá a kóo tōntì onitidù yoo onitipòkù, bá a òfè, bá opòò wèè bo a cīètè.

11 Ke yé n dòòmè keĩnkè nè ketenkè nè dèè kó dimàà bo yewe yèkuò ndi ke om̀pè diyiénnì, deè kpréí nte kè n dì pā mesàà, ke tú dì ncáá nke tú n kperi.

12 A ndé a cice nè a yò, kè dèe yie nkàa fōmmuu okè, mí nha Yiè nKuyie n yóó da duó nkèè tenkè miéke.

13 A báá kuò onitì.

14 A báá duónè wèè í tú a pokù yoo wèè í tú a d̀ò.

15 A báá yúúkú.

16 A báá souté kécaàrè a kou t̀òu yètìrì.

17 A báá yaa nhot̀òu kperere marè, o cīètè, yoo o pokù, yoo o kóo tōntì, yoo o nààfè, yoo o sãmmarímú.

18 Kè benit̀ibèe keè fetaafe pèúmè kè ditãteheù kuò, kèyà fetaafe mìímmè kè ditãrì fĩ nkuyukù, kè kufòwaá mbè pĩ nkè bè ncómmú mekentímè,

19 kénáké M̀oyiisi ke d̀ò: Nti náánnè a mómumuò nti yóó yiemmu, Kuyie mbá nti náánnè ti yàà bo kù.

20 Kè M̀oyiisi d̀ò: Di bá nyíèkù, Kuyie ndi t̀óónnè ke bo di benkemu kè dì banté kù kpeñ̀nì mè kè kù depe, kè bá nd̀òari meyei.

21 Kè benit̀ibè ncié, kè M̀oyiisii t̀óónnè diwetìrì Kuyie mborè.

Bè yó mmaà mèè botí yewũt̀òrè

22 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔyiisi ke dò: Náké Isidayεeribe ke dò n tú: Di yàmú n di béinnènnímè kéĩnkè.

23 Dì n tũ mmũ máà, di báá dɔ̀ timátì péítì nè mesɔ̀ nkó sitenkaani.

24 Di ní m maá diwũ̀stònnì n tãáté d̀ì b̀òrì, ké nni nfeu ipe nè inààke, kénkò̀ itei ke tuò, kè n kòrínì ke di pãã mmesàà.

25 Kè di yóó maá diwũ̀stònnì nè yetárè di báá yè ciéké, kè di yè ciéké di yè s̀ĩnkùnnemu.

26 Di ní báá maá diwũ̀stònnì kéãnné yedetisàkè, bè yàà bo yà wèè dèètì o fèi.

21

Ikuó ù tukúnè tidaati

1 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔyiisi ke dò: N te ikuó a yóó duó nyì Isidayεeribe:

2 Kè wèè donténè Ebedeebe kudaakù, kù mpĩ mmutõmmú yεbie nyèkuò, káyè diyiénnì bá kù báá yietí mùmamù.

3 Kè wèè yóó donté kudaakù kè kù k̀àké, kùu yè kutetirì, kè kù mè ndo po kùu yènnè ku pokù.

4 Kè ku yiè nweè me nkù duó nhonitipòkù kòò peité ibí, ku yiè nweè yó nyì te kè kùu yè kutetirì.

5 Kè kudaakù me nyĩ: N d̀ómu n yiè nke d̀ó m pokù nè m bí, n yí d̀ó káyè.

6 Ku yiè nkù cònné dibòrìnùù káyú Kuyie nyètirì kékeuté ku toò, kè kù ntú o kóo t̀õntì s̀áà.

7 Kòò m̀òu me nfité o kóo sapàà nkòò tu kudaakù, ò báá na káyè tidaati yè mèè botí.

8 Kòò me nkù donté ke yóo puokemu, ke ténke í kù dó, wèe wète ké kù fiténè ku cice. Ò báá kù fiténè kubotí tekù. Kòò dḁḁ memme wè kù yeténèmu.

9 Kòò me nkù donté ke bo duó nho bire nde, wè nkù dḁḁri ò dḁḁrimè o kó besapambè.

10 Kè dè boní kè de kó debire waá nhonitipòkù tḁu, dè báá yaate dè do pḁḁ mmùu dii okótì nè tiyààti nè mudammú.

11 Kòò í ò dḁḁri denennè dètḁḁti dendè, ò bo na kényè bá ò báá yietí idíítí.

Meysi mmèè mǎnnè mukũũ

12 Kè wèè poté onìti ke kùḁ bèè ò kùḁ.

13 Kòò me nyí ó kùḁ ke dó, kòo nḁḁtè tḁè ò yeténè, wèe sḁri n yóó di benke dii èi.

14 Kòò me nhò kùḁ ke dḁmu, yoo wè ò kùḁnè meciì, bá kòò coké ke sḁri n wũḁtḁnnì borè, dí ò dèite kékuḁ.

15 Wèè poté o cice yoo o yḁ, bèè ò kùḁ.

16 Wèè yùúké onìti koò fité yoo ò bo o cǐḁtè, bèè ò kùḁ.

17 Wèè sḁá nho cice yoo o yḁ bèè ò kùḁ.

A bo potémè onìti yoo a bo ò kḁutemè

18 Kè benitibè kpḁ nkòò mḁu poté otḁu kòò do ke í ku.

19 Kòò na ke ité ke centinè kupààti, bè báá kuḁ wèè ò kḁḁte, wèè ò kḁḁte wèè ò yietí ò ò kḁḁtemè, ké nhò taḁ nkòò miétè.

20 Kòò mḁu puotí o kó kudaakù, kunitidaakù yoo kunitipòrikù, kè kù ku bèe peite.

21 Kè kù me mmḁke diyìè yoo yeuwe yèdèè ke ku bèe báá peite kè yé weè kù dontémè.

22 Kè benitibè kpà nke bòòte onitipòkù wèè pùò nkòo pòutì donní kòò í kàùte, o dàùu bè yu bebeémbè borè, kè bèè ò yietí ò kèéte ìì díítí.

23 Kè meyei mmamè me ntùòkení onitipòkù kòò ku, bèè kuò wèè ò kùò.

24 Kè wèè kpèéte otàù nònfè, bèè kpèéte o kòfe, kè wèè feuté otàù nìnnì, bèè feuté o kperi, kè wèè kèéte otàù nàùtè, bèè kèéte o kpete, kè wèè kèéte otàù naàcètè bèè kèéte o kpete.

25 Kè wèè còu nhotàù, bèè ò còu, kè wèè kàùte otàù, bèè ò kàùte, kè wèè ànné otàù kuyènkù, bèè kù nhò ànné.

26 Kòò nìtì poté o daakù, kunitidaakù yoo kunitipòrikù, ke kpèéte ku nònfè, wèè kù fīī nkù ténke bá ntú kudaakù ò kpèéte mèè kpéí nku nònfè.

27 Kòò feuté ku nìnnì wèè kù fīī nhò feuté mèè kpéí nku nìnnì.

28 Kè fenààfè kùò onitidàù yoo onitipòkù, dè í tú fe yiè nkó meyetímè, bèè fè bùótí yetàrè kékuò, bè me mbáá fè càáké.

29 Kè de kó fenààfè me nkūmmùmu, kè bè nàké fe yiè nkòò í fè pī nkè fè kùò onitì, bèè fè bùótí yetàrè kékuò, kékuòhè fe yiè.

30 Kè bè yē nfe yiè nyietí kécooté, wèè yietí bè ò beke dèè kó dimàà.

31 Kè fè kùò denitidabire yoo denitipobire, bèè dàò mèè maa.

32 Kè fè me nkùò kudaakù kunitidaakù yoo kunitipòrikù, bèè yietí ku yiè mmedítíbiì nsipísitāāti, ké fè bùótí yetàrè kékuò.

33 Kòò mòu kpeté tebinte yoo wè tè keú, ke í pòò nkè fenààfè yoo sāmmarímú do de mieke ke ku,

34 wèè yietí de yiè nké dè tùóté.

³⁵ Kòò mǎù nǎàfè kǎùte otǎù kǎfe, kè fè ku bèe fè fité kétéoté idíítí, kétéoté fèè ku.

³⁶ Kè de kó fenǎàfè me ndo kũmmù itèi nyi, kè bè nǎké fe yìè nkòò í fè pĩ nwèe yietí fè kùw wèe kǎfe fenǎàfè, kétúóté fèè ku.

Ikuǎ ù tukúnè iwũǎ kó muyóò

³⁷ Kòò mǎù yùúké otǎù nǎàfè ke kùw yoo ò fité, wèe yietí fenǎàfè yìè nyinǎàke ìnùmmù. Kè fepièfè me nni nfe wèe yietí ipe ìnàà.

22

¹ Kòo yúókù yùúké keyènkè, kè bè ò sǎńké koò kùw, dè í tú munitikǎù.

² Kè diyìè me nyènní kè bè ò kùw, munitikǎù mmu. Kòo yúókù mǎù me nyí mǎke dèmarè ke bo yietí ò yùúké dè bèe ò fité kényietí.

³ Kòo yùúké fenǎàfè nfe yoo sǎmmarímú yoo fepièfè, kè dè kpaá o cǐfètè wèe dè tǎńné kénóó ndeterè.

Kuyie nyèmmè Isidayeribe ndake be kǎbe kperè kpeí

⁴ Kòo mǎù yóu kòo wũǎ cǎáké otǎù diiti yoo o tebe, wèe te fèðfè wèe deite o kó kupaku tidiiti sààti yoo o tebe sààyè kényietí o òfè di wèe diiti.

⁵ Kòò mǎù cǎu ndikpǎà, kè dè cǎúté òmǎù diiti, tí còù dè yoo tí kpaá cómmú dè, wèe yietí tidiiti yìè.

⁶ Kòò mǎù sǎnne o diiti yoo o kperè otǎù borè, kòò mǎù dè yùúké kè bè ò yà, wèe yietí kuce mèdémè.

⁷ Kè bè í yà wèe yùúké, dè do duó wèe cǐfètèe yú mí nKuyie nyètìrì kébéi nke dò: N yí tùóté n kou kperè.

8 Kè bèmabè nènni fenààfè kpéi nyoo sãmmarímú, yoo fepièfè, yoo kuyààkù, yoo dèmarè kpéi, bèe kote m borè, kè n yĩ wèè í naatí, wèe yietí kuce mèdémè.

9 Kòo m̀òu tannénè ot̀òu fenààfè, yoo sãmmarímú, yoo fepièfè, yoo fèǎfè tefè mafè, kè fè ku yoo fè kèété, yoo bè fè yùúkú, bá bè í fè yà.

10 Fèǎfè taà wèè borèe yú n yètìrì ke d̀ò, ò í fè t̀ùóté. Kòò ì m̀emme wèè te fèǎfè wèe yie nhò béi ntì bá ò báá yietí.

11 Kòò me nyóu kè bè fè yùúkú o c̀fètè, wèe yietí fèǎfè yiè.

12 Kè musĩmmù muù me nfè pĩ nwèe t̀oní mù càáké ke s̀ùó ndè, kèbenke fe yiè nhò báá yietí dèmarè.

13 Kòò m̀òu yãũté ot̀òu fèǎfè, kè fè kèété, yoo fè ku, bá fe yiè nyí dè bo, wèè fè yãũté wèe yietí fe yiè.

14 Kè fèǎfè yiè ndè bo, ò báá yietí m̀umamù, kòò me nfè yãũté ke yietímu, de kó tiyeti nsànnè.

Kuyie nduómme ikuá ibotí ibotí Isidayeribe

15 Kòò m̀òu ciitè osapàà nwèè í yé onitid̀ù, ò me nyí m̀ake didacènnì, kòò duónè, wèe yietí tipocòntì kòò t̀ùóté képuoke.

16 Kòò sapàà ncice me nhò yetenè o kóo sapàà nwèe yietí idíítí kè ì mmànnè osapàà nkó tipocòntì kpeyi bake.

17 Dí kuò benitipòbè bèè tu benitinòmbè di cuokè.

18 Kòò m̀òu duónè fèǎfè bèe ò kùò.

19 Kòò m̀òu fèúté fèǎfè dib̀ò, ke yóu mí nKuyie, mbèe ò kùò.

20 Di bá nféũnko bep̀ò̀̀bè yoo dí mbè cií. Ke yé di do t̀úmè bep̀ò̀̀bè mbe Esibiti tenkè.

21 Di bá nfěũnko bekúpobè nè iciribí.

22 Kè di bè fěũnko, kè bè saute ke n yu n yóó keèmu.

23 Kè m miεκεε di πεικε, kè n duó nkè di dootitə̀bè di kuə, kè di pobèe naá mbekúpobè, kè di bí naá nyiciribí.

24 Kè wèè pènte ocĩrì idíítí o kó kubotí miεκε o bá ndó wèè ò yietí kénósó mbetə̀bè ðmmè.

25 Kè wèè kou yóó ò yāũté dèmarè kòò tùóté o yààkù wèè kù nhò tḗné kè diyìè mu nyí ta.

26 Ke yé ò ku mməkemè kumáà ke daati, kè kù í bo ò bo duónè ba, ò yóó sautemu kè n keè, ke yé m məkemè mesémmè.

27 Di báá sǎǎ mmí nKuyie, di me mbáá sǎǎ ndi kóo kpààtì.

28 Di níí n duó ndi diitì ketitì nè di tebe ketiyè nè bèè tú Mpo.

29 Kè wèè nààfè yoo o pièfè peité fe bire m̀məke ye we yeyiekè, diniínnì yiè kòò dè nni nféúte.

30 Di tú n kó benitibè mbe, ndònnè páíí! Dì bá ncáá mmusĩmmù pĩ nfèè ðfè, di níí fè duó n simóó.

23

Ti bo ndakemè becĩribè kpéí

1 Òmòu báá keè siyáàbìsì ké ntì səkénè. Òmòu báá kónné oyeiwe.

2 Òmòu báá tũnne kusũkù kédə̀ə meyei. Òmòu báá yie nkusũkù kpɛti kédə̀ə dèè í wenni.

3 Òmòu báá kónné òmòu kòò í naati, bá kòò tu ocĩrì.

4 Kè wèè yà o dù̀ntə̀u nààfè, yoo o sǎmmarímú kè dè feti, wèè dè nhò təní.

⁵ Kè wèè dùntàù sãmmarímú òunè ditau ke do, wèè ò teennè kè bèè dè bouté tinentì.

⁶ Kòo cĩrĩ naati di báá yóu di bo ò kòónémè.

⁷ Di bá nyíé nsiyáàbisí, di báá kuò wèè í dòò meyi. N yí kómmú wèè cààrè.

⁸ Di bá ncáú ticuuti, tì yěĩkùnkomu bèè nuò nwùò, ke sĩnkùnko wèè naati.

⁹ Di bá nfěũnko bεpòòbè, di yému kupòòkù dòmme, Di do tú bεpòòbè mβε Esibiti tenkè.

Ketenkè kó meòm̀p̀ùmè nè yedidèìbaa

¹⁰ Di yó nkuuti yebie nyèkuò yèkuò ndi ke dèi di diiti.

¹¹ Dibenni diyiénnì kényóu ketenkè kè kèè om̀p̀è, kè diheì kó becĩribèè péte kédì, kè tikpasĩntì di desonne.

¹² Di níí yóó pĩ ndi tómmú yewe yèkuò ndi, kéom̀p̀è ndiyiénnì, kè di nààke nè di sãmmarímúbè kè dèè om̀p̀è. Kòo pòò nè kudaakù nè ku bire kè dèè wei.

¹³ Di m̀p̀ĩ n di nàké tì timòu, di bá nyu yebòkè yètè, di bá nnáá nyε kpeti.

Kuyie nyε nyIsidayεeribe m̀baà nyèè baa

(Wénté 3:18-26, Ikuò kòntímù 16:1-17)

¹⁴ Bá dìi benni dí ànné yebaa nyètããti kédéúkùnne n yètìrì.

¹⁵ Dibanni ketirì yó ntú pèèbè bèè í kòorenè mutie bε kperi ndi. Kè di ndi baà nke dò yewe yèyiekè ke cáá mpèèbè bèè í kòorenè mutie mùù muuti, kéndònnè n di nàkémè di yetì dìi m̀nnì Esibiti. Di n di baà ndididèì kóo t̀nkù. Kè di níí k̀r̀nì m borè di báá k̀tení di nou sitetìsì.

16 Di ríbaà ntidipàntì kó dibanni, ke baà ndididèi banni dibenni kũĩ mmiεε, di dèite dì m̀onnì tidi-itì.

17 Kucε m̀tããti dibenni miεε benitibè níi k̄tení mí ndi Yiè nKuyie m borè.

18 Òm̀òu bá n féuté fε̄fè kéw̄ennénè fe yĩ m̀p̄é̄ wèè k̄orenè mutie mùu muuti, fe k̀ùd̄ m̄mε mbá nyĩkú keyeǹkè kè d̄ε wenténè.

19 Di ntouni tidipàntì mí ndi Yiè nKuyie nc̄f̄ètè nè yetebe ketiyè. Di níi báá bénnénè dib̄obii di ȳo miè.

Kuyie nt̄nni do nimè Isidayεribe

20 N duónkomu n t̄nni kè di bo ndi ni ke di k̄nké kè dí tūkenè ketenkè n t̄ntε kè di kp̄í.

21 Di r̄dake ke báá yete n t̄nni kp̄eti, kè di t̄i yete di í yóo di c̄f̄é ndi yetímè ke yé m̄i di t̄nkomè.

22 Kè di yíé ndi kp̄eti ke t̄u n di n̄á n̄i, m bo nní mbèè di níi, kè di dù̄nt̄bè ntú n dù̄nt̄bè.

23 N t̄nni yóo di niit̄ému, Am̄riibe nè Itiibe nè Pedisiibe nè Kannahã̄ k̄obe nè Efiibe nè Sebusiibe borè kè m b̄è k̀ù.

24 Di báá nínkú be b̄kè ìkè, di báá yè fié iw̄ũ, di mε mbáá teeté be borimε. Dí b̄è k̀ù képū mbe b̄kè.

25 Dí ntũ mmí ndi Yiè nKuyie mmáà, kè n di d̄ò m̄sàà nké ndi dū ntidiit̄i nè menie, ké ndi péir̄i mum̄mmú.

26 Di kó ketenkè miεε onitipòkù p̄uti báá donní, t̄h̄ũntε bá mbo, kè n yíé di f̄ommu kè dí nf̄òu k̄ém̄ntε.

27 M bo nni di ìkè ke ã̄ benitibè kuf̄w̄aá, kè di t̀ùkè k̀ù botí cie k̀ù coké, di dootit̄bè bo ndi cok̀ù.

28 M bo níi nyec̄ankèndèès̀ù di ìkè, kè yè mbeti Efiibe nè Kannahã̄ k̄obe nè Itiibe.

29 N yí yóó be bèti dibenni òimáà miéke dihéi yàà bo naá ndikpáà, kè depĩmpĩnnèe sũũ.

30 N yó mbè bèti sámpó sámpó nwe, kè di yàà sũũnnè kétieke kètenkè.

31 Di tenkè yóó keté òàméèrì wũòwè nwe kèntò kètuòkenè Fidisitèèbe kóò òàméèrì, kètuóóté dikpáà kèntò kètuòkenè kukó ndiekù Efadataa bèè dè bo, n yóó duó nkè di bè bètimu.

32 Di bá mbè mòkenè metaummè mamè di me mbáá fié iwũò be bókè.

33 Bè bá nkpaá di tenkè miéke, bè yàà bo di tente kè di òò mèyei nké n yeténè, kèfié iwũò be bókè, kè dè di bò.

24

Kuyie nyumè Mòyiisi nè o kòbe ditāri ònkè

1 Kè ti Yiè nkuyie nnáké Mòyiisi ke òò: Fó nnè Anòò nè Nadabu nè Abiu nè Isidayeeribe kó bekótibè sipisiyiekè dí dekení ditāri. Kè di kpaá díétiríní di nínkú.

2 Kè betòbè nde nkpaá, kàa tóónní m borè amáà, kubotí me mbáá dekení.

3 Kè Mòyiisi kòte ké ti nàké benitibè, kè bèe wènné be mòu ke òò: Ti yiemmu ke bo òò ti Yiè nkuyie nyè mmù.

4 Kè Mòyiisii wāri ti Yiè nkuyie nhò nàké ti timòu, kèité dikũnweñni sèi kémaá diwũòtònni ditāri pèri kèfií nyetārè tepíítè nè yèdèé, Isidayeeribe wuò ntepiítè nè òdèl kpeye,

5 kètàāté Isidayeeribe miéke bedapàmbè, kè bèe fié ti Yiè nkuyie nyiwũò kètuò nkèfié yenaadakè metaummè kpeye.

6 Kè M̀oyiisii ceé mmeyĩ ndibuu miéke, ḱétúóté mesəmmé ḱémíéte diwũđt̀nnì,

7 ḱétúóté metaummè kó dipátiri, ḱékaa mbenìtìbè bəmou ìkè. Kè b̀èe wənné bəmou ke d̀ò: Ti yiemmu ke bo d̀ò ti Yìè nKuyie mbéi ntì.

8 Kè M̀oyiisii túóté meyiĩ nkémíéte benìtìbè ke d̀ò: Me nyĩ mmè benkú ti Yìè nKuyie ndi taunnèmè kumáà nè ku náaṅ̀ti miéke.

9 De kó dif̀nkúò M̀oyiisi nè Anəə nè Nadabu nè Abiu nè Isidayeeriibe kó bekótìbè sipísiyiekè, kè b̀èe deke ditāri,

10 ḱéyà Kuyie nyIsidayeeriibe tũ nkù, kè ku naàcèi na dè d̀ò nditāsàari ke miéti, ke d̀ò ntiwetì ke wenni páíí.

11 Kuyie mmè nyí ndòò meyi m̀mamè Isidayeeriibe kó bekótìbè, kè b̀èe kù yà, ḱedeè ḱedi ḱéyà.

Kuyie nyumè M̀oyiisi ditāri ìnkè

12 Kè ti Yìè nKuyie nnáké M̀oyiisi ke d̀ò: Dekení m borè ditāri kè n da duó ntitápiéti n wāri t̀i ìnkè ikuó, kàa ì tié nyIsidayeeriibe.

13 Kè M̀oyiisii neinè Sosuwee o kóo t̀ont̀i, kè b̀èe deke Kuyie ntāri.

14 Kè M̀oyiisi náké Isidayeeriibe kó bekótìbè ke d̀ò: Nkpaánè dié nkè ti wētení. Kòò m̀ou m̀ake timati wèe yà Anəə nè Uuri.

15 Kè M̀oyiisi ndeèti ditāri kè diwetirì di kááńko.

16 Kè ti Yìè nKuyie nkó tikpeti r̀bo Sinaii tāri ìnkè, kè diwetirì ndi dàátí ḱé d̀ò yewe yèkuò, diyiénni yiè, kè ti Yìè nKuyie nyú M̀oyiisi diwetirì miéke.

24:7 dipátiri: Bè náá mmè taummè pátiri kpéi ndie b̀è yè m̀M̀oyiisi wāri d̀indi. Wénté dináańkéè 4.

17 Kè Isidayεεriβε nwúó nti Yiè nKuyie nkó tikpetì kè tì dò mmuhãã mmùù còú.

18 Kè Mɔyiisii ta diwetiri miεεε, kédekoo ditãri ñnkè ke dò iyie nsipísìnàà, deyènnè sipísìnàà.

ΒΕ ΔÒ ΝΚΕΔΩΩ ΜΕΞ ΒΟΤΪ ΜΕΤΑΥΜΜΕ ΤΟΥ

25

Bè dò nképãmmú yèè pãrè metaummè tou dɔ̀rìmmù kpeí

¹ Μεμμε kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔyiisii ke dò:

² Náké Isidayεεriβε kè bè n cuó yepãrè, bèè dó ké m pã be kperε nè bè yèmmè meməu dí cuó beè kó yepãrè.

³ Nte di yóó cuó yèè pãrè: Mesəw nnè timátì péitì nè disəwũð,

⁴ nè mupààkómμú mùù dò mmebèrìmè nè mùù dò nfetònfè nè mùù dò mmeγĩ nnè mupààkonkperímù nè tibɔ̀cìtì,

⁵ nè tipekòntì wũðtì nè detekperè kó ideí,

⁶ nè mefitíkùò nnè mekəutékùò mmèè kəkénè tùdààrí nè tihúúntì bè tùò ntì,

⁷ nè yetárè yèè sòu ke do ndimantōnnì nè yetásààyè teyè nè dikəutéyaàbòrì sã̀npòrì nè dicĩncĩnkònnì ikuó nùtì kpeí.

⁸ Kè dí n dɔ̀ò metaummè tou n yó mbo dì di cuokè.

⁹ Di yóó dì dɔ̀ò nè di nentì kè dì ndònnè n yóó da benke mè mme.

Metaummè tou

¹⁰ Dí dɔ̀nnè ditəu nè detekperè kó ideí, kè di okùmè mbo métìrì omáà nè sã̀ntimétìrì sipísidé nè

mènùmmù, kè di pèkùmè ríbo sántimétìrì sipísìyiekè nè mènùmmù, di cómmè sántimétìrì sipísìyiekè nè mènùmmù.

11 Kè dí dì dàri mēsɔɔ mmóm̄mm̄omm̄e di miēke, nè di ñnkè ké mè kpè ndi nùù,

12 kédòò desɔɔmámánnè dènàà bá kùù mànkù mùmáà,

13 kédòò detekperè kó idéi kó ipààti idéi, ké ì dàri mēsɔɔ.

14 Kè dí ì tōnné demámánnè dèè càátí ditɔu, kè bè ndi tōúnè.

15 De kó ipààti yó nde ntũð sãã, di báá ì dèite.

16 Di yóó de nhãnné n tannò kó titápíèti n yóó da duó ntì.

17 Kè dí dɔò kupòkù nè mēsɔɔ mmóm̄mm̄omm̄e, kè ku okùmè ríbo métìrì òmáà nè sántimétìrì sipísìdè nè mènùmmù, ku pèkùmè sántimétìrì sipísìyiekè nè mènùmmù.

18 Kè dí má beñkèmbàribè bèdébè kó tifèntì nè mēsɔɔ mmáà, kécónné ditɔu pòkù ñnkè,

19 kécónné kuu ku m̀píkù, kutèkù kupíkù tekù, kè tì ntaunè ditɔu pòkù,

20 kénco titòbè ke wetí ditɔu pòkù, ke yuo ti fièti ke dáátí ditɔu.

21 Kè dí ãnné n tannò kó titápíèti n yóó da duó ntì ditɔu miēke, képoò nkupòkù.

22 N ní yóó katoò ditɔu ñnkè nke beñkèmbàribè bèdébè fèntì saku, tì còm̄mù n taummè tɔu ñnkè, ké da náké n dó á náké tì Isidayeribe.

Tábùrì bè bo ndakù dè pèèbè bè pãã mbè Kuyie

23 Dí baaké tábùrì, nè detekperè kó idéi kòò okùmè ríbo métìrì òmáà, mepèkùmè métìrì kó dikèè, mecómmè sántimétìrì sipísìyiekè nè mènùmmù,

24 Kè dí ò dàri mesəə mmóm̄mməmmə, ké mè kpē nho nùù.

25 Kè dí ò ānné kuperí kēfi ntipîti tìnàà kè mepēkùmè m̄bo s̄antimétirì m̄eni, kè dí kù kpē mm̄esəə.

26 Dí d̄ə̀ d̄esəəmámánnè kécátínnè tábùrì m̀anke inàà, o tààke berí ndè.

27 De kó demámánnè yó ncáátí ke tókénè kuperí nku, kè bè níí t̄ōnnè ipààti k̄étúóté tábùrì,

28 kéd̄ə̀ d̄etekperè kó idéi kó ipààti idéi ké ì d̀ari mesəə, nyìi yó ntóúnè tábùrì.

29 Dí d̄ə̀ t̄isəənt̄i móm̄m̄nti: Yesékébo nè ibòòke nè yeb̄o di yó nd̄ə̀ri ndè ikuó.

30 Weè tábùrì ìnkè nke di yó ndakùmè p̄ḕbè di m p̄ā mbè, kè bè mbo s̄ā̀ n yìkè.

Kuyie nyēmmè bèe d̄ə̀ t̄efitíkèkètè ibake iyiekè kpete

31 Dí d̄ə̀ t̄esəəfitíkèkètè ké t̄è m̀anè mesəə mm̄àà, t̄e t̀ari nè t̄è b̄ake nè t̄e t̀okè nè d̄èè d̀ò mm̄utepóó nnè t̄e k̄èk̄èe d̄è yó ntaumu.

32 Kè t̄e b̄akee yate ikuò, ku mpíkù it̄ā̀ti, kutekù it̄ā̀ti nè de cuokè k̄aku.

33 Kè de kó ibake ikuò mm̄əke bá kù yetòkè yèt̄ā̀ti, kè yè ñd̄ōnnè yetebe bè tu yè amandì nè d̄èè d̀ò mm̄utepóó.

34 Kè de cuokè k̄aku mm̄əke yetòkè yènàà, nè d̄èè d̀ò mm̄utepóó nke d̄ōnnè yetebe, bè tu yè amandì.

35 T̄e b̄ake it̄ā̀ti tuuté ndè de cuokè kó kud̄ú kè d̄è mm̄əke yetòkè yèt̄ā̀ti.

36 Yetòkè nè t̄e b̄ake kè d̄è ntú mesəə mmóm̄mməmmə ke tau.

37 Kè dí d̄ə̀ sikèk̄èe s̄iyiekè k̄étou n̄t̄ou nkè s̄i nc̄ú nkè d̄è wenni de ìkè.

38 Dí dǎò ihaaké nè dèè yó nkounè mutápeí nkè dè ntú mesǎǎ mmóm̄mm̄mm̄e.

39 Tefitíkèkètè nè te nentì dè yóó dǎǎnè mesǎǎ mmóm̄mm̄mm̄e mme, cìdòòbè sipísitǎǎti.

40 Fǎ́ mM̄oyiisi, á tǔnne n da benkemè diē nditǎri ñnkè kè dí tè dǎǎ.

26

Kuyie ncēsààtè

1 Di dǎǎ n taummè tou nè tiyaǎyǎntì tepíítè tìi dùǎkenè mupǎàkonkperímù nè tipecìtì tìi dò mmebèrìmè, nè tìi dò mmeɣǎǎ nnè tìi dò nfetǎnfè, dí kpē mbeñkēmbàrìbè kó tifentì.

2 Kè ti okùmè m̄bo métìrì tepíítè nè mènàà, ti pēkùmè métìrì mèdémè. Tim̄ou ti yó mme mmà.

3 Kè dí tì tau ntìnùmmù, tìnùmmù,

4 kécátínné tiketitì mànkù tipecìtì kó iwēǎ ìi dò mmebèrìmè, ké me ndǎǎ tìsǎntì.

5 De kó iwēǎ yó mbo sipísìnùmmù ndi, ku mpíkù nè kutèkù ke dò nyitǎbè.

6 Dí dǎǎ desǎǎmámánnè sipísìnùmmù dèè seùnè, kè dèe tau nde kó tiyǎàtì tidé, kè tìi naá nkùmáà.

7 Kè dí duǎkenè tibǎcìtì tiyaǎyǎntì tepíítè nè kùmáà. De kó tiyǎàtì tìi yó nkǎnké n taummè tou.

8 De kó tiyaǎyǎntì okùmè yó m̄bo métìrì tepíítè nè mènùmmù ndi, kè ti pēkùmè mbo métìrì mèdè mèdè.

9 Kè dí tau ntìnùmmù, kétau ntìtètì tikuò, kukuónkù kunku kuù yó nkǎnké metaummè tou ìlkè.

10 Kè dí cátínné kuyǎàkù ketikù mànkù kù tuuténè dè kudéríkù iwēǎ sipísìnùmmù, kécátínné kudéríkù mànkù iwēǎ sipísìnùmmù.

11 Kè dí dḡḡ dibierimínnì kó demámánnè sipísìnùmmù, késeunnè de kó iwēĩ, kè dèe naá nkuyààkù kùmáà,

12 kè dí tì dàtínné kè ti okùmè nsúó nke beke metaummè tou fōnkúò bíékè.

13 Kè ti pēkùmè nsúó nke beke tipî̀tì tidé, kénkánkè n taummè tou mesàà.

14 Kè dí waá ntipedakṑntì wū̀ḡtì kétau, kéwaá nkukṑnkù kperíkù kénóó.

15 Kè dí waá n taummè tou kó tidabeetì kó ideí, kè ì ntú detekperè kó ideí.

16 Bá kù, kè ku okùmè r̀bo métírìbè bènùmmù kè kù pēkùmè r̀bo sãntimétìrì sipísìyiekè nè mènùmmù.

17 Dí tì waá nkè tì mm̄ke meyaà mmèdémè démmè m̀è yóó seunnè timátì péitì kó yeaube. Di tì dḡḡ timḡu kè tì mme ndò.

18 Dí tì waá nkè tì r̀bo sipísìdé, kéncómmú ke wetì kubakù c̀nku.

19 Kè dí dḡḡ timátì péitì kó yeaube sipísìnàà, késeu mbá dìì sã̀ fũ̀ḡ yèdéè yèdéè.

20 Kè tidabeetì tetì múnke r̀bo sipísìdé kubakù yoú bíékè.

21 Kè dí dḡḡ timátì péitì kó yeaube sipísìnàà késeu mbá dìì sã̀ fũ̀ḡ yèdéè yèdéè.

22 Kè dí waá ntidabeetì tikuò kécónné de ìkè bíékè,

23 kéwaá ntitetì tìdétì metaummè tou kentímè de ìkè bíékè kpetì.

24 Kè tì ntau tidétì déti ti fũ̀ḡ, kétau meyómmè nè mumámáà, ke mme ndò tipî̀tì tidé.

25 Kè dèe wēnné tidabeetì tìni, timátì péitì kó yeaube tepítè nè yèkùò, bá kùù dabekù yèdéè yèdéè.

26 Dí cíéké detekperè kó ideí kó ipānní ìnùmmù kẹ́pánné metaummè tou miéke kupíkù ketikù.

27 Kẹ́ kupíkù dẹ́ríkù kpeyi mbo ìnùmmù, de ìikè kpeyi ìnùmmù.

28 Kẹ́ de cuokè kó kupānní tōnné yēsā̀nkè cuokè ku mmà̀nku nè kutekù.

29 Kẹ́ dí dari yēsā̀nkè nè ipānní meso nkédòò desoómámánnè a yóó tōnné dèè miéke ipānní.

30 Á tū̀nne n da benkemè die nditā̀rì ìnkè kẹ́ dí tẹ̀ dòò.

31 Dí dòò kuyà̀kpenkpetí̀nkù nè mupà̀à̀konkperímù nè tipecìtì tì̀ dọ̀ mmẹ̀bèrìmè nè tì̀ dọ̀ mmeyì̀ nnè tì̀ dọ̀ nfetò̀nfè, kẹ́kpẹ̀ nkè dè ndò mbẹ̀ìnkèmbà̀rìbè.

32 Kẹ́ dí kù nù̀nne detekperè kó ideí kó yēsā̀nkè yènà̀ kó ibaaké ì̀ dā̀rì meso, kẹ́seunè timátì péfìtì kó yecaube yènà̀,

33 kénù̀nné kuyà̀à̀kù ibaaké, kẹ́tanné n taummè tọ̀ de miéke.

De kó kuyà̀à̀kù kuù yó nyaà̀tì ikuó dieku nè ikuó nentì kó kufá̀á.

34 Kẹ́ dí poo nkupò̀kù n taummè tọ̀ kẹ́ìnné ikuó nentì kó kufá̀á miéke.

35 Kàa ìnné tá̀bùrì kudieku tekù, kubakù yóú bíékè, kẹ́ìnné tefitíkèkètè kubakù cā̀nku bíékè, kẹ́wetínné tá̀bùrì.

36 Dí dòò dibò̀rì kó kuyà̀à̀kù nè mupà̀à̀konkperímù mùù kàkénè tipecìtì, tì̀ dọ̀ mmẹ̀bèrìmè nè tì̀ dọ̀ nfetò̀nfè nè tì̀ dọ̀ mmeyì̀.

37 Dí dòò kuyà̀kpenkpetí̀nkù kó ideí detekperè kpeyi ìnùmmù, kẹ́ ì̀ dā̀rì meso, kẹ́ā̀nné yēsò̀bà̀kè yènùmmù nè dibierìmínnì kó yecaube yènùmmù.

27

Diwũõtònni bè tùò ndi ìnkè iwũ

¹ Dí dǎò diwũõtònni nè ðetekperè kó idéí, kè di okùmè rǎbo métìrì mèdédè nè dikéè. Di yó mmà di pĩtì timou ndi, kè di cómmè rǎbo métìrì mèmáà nè dikéè.

² Kè dí ànné yebàkè di kentímè menàà de ìnkè, kè yè ntaunè diwũõtònni, kàa yè dàri disoawũ.

³ Dí dǎò diwũõtònni kó tinentì nè disoawũ: Dèè kounè mutápeí nnè yekǎ nè yebò bè yó mméínè yè meyi nnè sikũmbó,

⁴ kédǎò disoawũ kó teditè nè de kó demámánnè ðènàà kécátínnè di kentímè menàà.

⁵ Kè dí tè sàa nkè tè rǎberínè diwũõtònni cuokè,

⁶ kédǎò ðetekperè kó idéí kó ipààti idéí, kè ì dàri disoawũ,

⁷ kè ì tǎnnè diwũõtònni kó demámánnè tipĩtì tidé kè dí ndi tounè.

⁸ Di yóó ði dǎò kè ði nhorímu kéndò n da benkemè ðie nditǎri ìnkè.

Metaummè tou kó kuperi

⁹ Nte di yóó dǎòmè kuperi nè mupààkonkperímù kécēēte n taummè tou: Kubakù cǎnku bíékè kó meokùmè rǎbo métìrì sipísínùmmù.

¹⁰ Kè yesǎnkè rǎbo sipísidè nè disoawũ kó yecaube sipísidè nè timátì péitì kó ibaaké nè ti kó ipààti tiyààti yóó núnné ì.

¹¹ Kubakù yóú bíékè kó meokùmè rǎmà, kéndò mmetēmè dòmmè.

¹² Kè de ìikè bíékè kó mepēkùmè rǎbo métìrì sipísidè nè mènùmmù nè yesǎnkè tepítè nè ye kó yecaube.

13 Kè didonfũḥ bíékè kó mepĕkùmè rńbo métìrì sipísìdé nè mènùmmù.

14-15 Dibòrì pńtì tidé bá kù, kù mmòke métìrì mèyiekè nè díkéè, nè yesā̀nkè yètā̀tì nè ye kó yeaube yètā̀tì.

16 Kuperí kó dibòrì kó kuyà̀kù yó rńbo métìrì tẹ̀pń̀tẹ̀ nte, kéndò mmebèrímè, ke dò nfetònfè, ke dò mmeyĩ, ke dù̀àkenè mupà̀àkonkperímù, ke kpè. Kè yesā̀nkè rńbo yènà̀ nè ye kó yeaube.

17 Yesā̀nkè yemau yó ntaunè yetà̀bè timáti péiti kó iwẽi nyi. Kè ibaaké ntú timáti péiti kè yeaube ntú disòwũḥ.

18 Kuperí okùmè yó mbo métìrì sipísìnùmmù ndi, kè mepĕkùmè rńbo métìrì sipísìdé nè mènùmmù, kè mecómme rńbo métìrì mèdémè nè díkéè. Kuperí yóó dònè mupà̀àkonkperímù mmu, kè yesā̀nkè kó yeaube ntú disòwũḥ.

19 Bè yó mpĩnnè tìi nenti n cĩtè tōmmú nè yesā̀nkè təcĩtè kpɛye nè kuperí kpɛye yó ntú disòwũḥ ndi.

Tẹ̀fitíkèkètè kó mekùḥ

20 Fḥ mMoyiisi á duó nkè Isidayeeribe da díi mekòsà̀amè odífíè kó yetebe kōme, kè dèe yie nkè fitírè ńcú nsá̀.

21 Anò nè o bí bẹ̀ ní yóó dè t̀ò nkéĩnné kuyà̀kù kùù kánké mí ndi Yìè nKuyie ntou kupíkù tekù bíékè, kè dè ncú nkuyuoku nè dikũnweń̀nò mí nKuyie nyiikè. Dè yó ntú Isidayeeribe kuó nyi sá̀.

28

Bè d̀̀̀mè ikuó niùbè kó tiyà̀tì

¹ Kè Kuyie mbéi nke dọ̀: F́ m̀M̀oyiisi á yú a kóo kótì Anọ̀ nẹ̀ o bí Nadabu nẹ̀ Abiu nẹ̀ Edeasaa nẹ̀ Itamaa ké bẹ̀ cǎ́nné nẹ̀ Isidayeeribe tǎbẹ̀, kẹ̀ bẹ̀ ntú ikuó niùbẹ̀ ke pĩ n tǎmmú.

² Á dọ̀ a kóo kótì Anọ̀ tiyaàkpeti ikuó kpeti, tìi yó mbenkú ò cǎ́nnèmẹ̀ betǎbẹ̀.

³ Á náké beyaàdù̀bẹ̀ n duó mbẹ̀ mecii nkẹ̀ bẹ̀e dọ̀ Anọ̀ tiyà̀tì kòò nti daati ke pĩnnè n tǎmmú kẹ̀ tì mbenkú ò cǎ́ammẹ̀.

⁴ De kó tiyà̀tì yó ntú dicĩncĩnkǎnni, nẹ̀ tekoutéyaàbòtẹ̀, nẹ̀ dikoutéyaàbòkũpuri nẹ̀ dikoutéyaàbòhokùrì dii kpẹ̀, nẹ̀ feítò̀dáfẹ̀ nẹ̀ fenaàkǎnfẹ̀. A kóo kótì Anọ̀ nẹ̀ o bí bẹ̀ níi yó nti ndáátì ke pĩnnè ikuó tǎmmú.

⁵ Bẹ̀ yóó tì kpẹ̀ nnè tipecìtì nti tìi dọ̀ mmẹ̀bèrìmẹ̀ nẹ̀ tìi dọ̀ nfetò̀nfẹ̀ nẹ̀ tìi dọ̀ mmeyĩ nnè musọ̀pà̀akómmú.

Tekoutéyaàbòtẹ̀

⁶ Á duó nkẹ̀ bẹ̀e dọ̀ tekoutéyaàbòtẹ̀ nẹ̀ mupà̀akonkperimù nẹ̀ tipecìtì tìi dọ̀ mmẹ̀bèrìmẹ̀, nẹ̀ tìi dọ̀ nfetò̀nfẹ̀ nẹ̀ tìi dọ̀ mmeyĩ nnè musọ̀pà̀akómmú.

⁷ De kó tekoutéyaàbòtẹ̀ yó mmọ̀ke ibaatí nyi tipĩtì tidé.

⁸ Kuyaàbomboúnkù múnke yóó dọ̀ nẹ̀ muù paàkómmú botí, kentaunè tekoutéyaàbòtẹ̀.

⁹ Á waá nyetǎrè yè̀dè̀ yè̀ dọ̀ ndimantǎnni kékeri Isidayeeribe bí yètè̀ ye ìnkè.

¹⁰ Yeyètè̀ yè̀kuà ditáketiri ìnkè, yeyè̀ yè̀kuà didè̀ri ìnkè, kẹ̀ yè̀ ntũ nyetǎbẹ̀ bẹ̀ bẹ̀ píe mèè botí.

11 Otáciétì weè yóó kéri yeyètè yetárè yedé ìnkè ké yè dānne nè mesəə.

12 Wèe yè cātíné tekəutéyaàbòtè baati idé, kè yè mbenkú Isidayeeri bε botí tepíítè nè ìdèi, kè Anəə ní ntati n taummè tou kè dì ã, mí ndi Yiè nKuyie nkè m báá di yè.

13 A yóó danne dèè ìnkè yetárè yó ntú mesəə mme.

14 Á dəə mesəəfimme mónməmmε mèdémè kè mè ndò nyiwēi, kàa mè cātinné yetárè dāri dèè ìnkè.

Dicīncīnkōnni

15 Á duó nkè bεε dəə dicīncīnkōnni nè mupààkonkperímù mùù kəkénè tipeciti, tii dò mməbèrimè nè tii dò nfetònfè nè tii dò mmeyīi nkékpènnè musəəpààkómmú tekəutéyaàbòtè kōmε.

16 Di yóó poo mmédémè mme, di okùmè nè di pəkùmè kè dè mbo sāntimétiri sipísidé nè mènùmmù.

17 Kè dí di dāri itácuó ìnàà. Kucuó kuketikù kpεyε, diketiri ndò ntisēūmíétì, kè didéri ndò ntiyāpemiétì, kè ditāānni ndò mmεnóðnnúò.

18 Kè kucuó déríkù kpεyε, dii dò mmεcūmmè, nè dii dò ntiweti nè dii dò nsàncìrè.

19 Kucuó ntāānkù kpεyε, dii dò ncòdóò, nè dii dò mpūtìpūtì, nè dii dò mmεtekāā.

20 Kucuó nnaankù kpεyε, dii dò ntinóbénti nè dii dò ndimantōnni nè dii dò nditáwũð. Bá dii tári yóó danne mesəə nyīnkè nkε.

21 Otáciétì kerí Isidayeeri bí tepíítè nè ìdèi bá dè de yètiri ditāri ìnkè.

22 Kè dí ānné dicīncīnkōnni mesəəfimme mónməmmε mèdémè kè mè ndò nyiwēi,

23 nè desəəmámánnè dèdérè ké dè càtínné dicĩncĩnkõnni yómmè.

24 Kè dí dè càtínné mesəəfĩmmè kó iwēĩ idé nè dicĩncĩnkõnni kó demámánnè.

25 Kè dí tuuté iwēĩ yómmè tēmè yebakóyo borè, de ìkè bíkè.

26 Dí dəə desəəmámánnè terè dèdérè kécátínné kè defũḏ bíkè nkáá ntekəutéyaàbòtè.

27 Kè dí dəə desəəmámánnè terè dèdérè kécátínné tekəutéyaàbòtè fũḏ, fenaàkõnfè yá nde kó diyuu.

28 Kè dí dəə kuhõũ kəsəu ndicĩncĩnkõnni kó demámánnè nè tekəutéyaàbòtè kperè kè dè nwē nke tau, kè dicĩncĩnkõnni báá tote.

29 Kè Anəə ní ntati n taummè tou ke dáátí dicĩncĩnkõnni, kè Isidayeri bí yètè ñdari o cĩncĩnni, mí ndi Yìè nKuyie nkè m báá di yè.

30 Fḥ mMəyiisi á ānné udimmu nè tumimmu Anəə cĩncĩnkõnni miēke, kè Anəə ní nkəri m borè kè di dàátí, kè dèe yie nkòo banté n dónè tì Isidayeribe.

Tikəutéyaàtì teti

31 Dikəutéyaàbòkūpuri Anəə yó nhãḏ di yóo duəkenè tipecìtì nti tìi dò mmèbèrìmè.

32 Kè diyuu yó nyiè dè borèe duəke yéké yéké ke báá kēté.

33 Kè dí kpè ndiyaàbòrì fũḏ kēfité nè tipecìtì tìi dò mmèbèrìmè nè tìi dò nfetònfè nè tìi dò mmeyĩ nkè dè ndò nyetebe bè tu yè kedenátí kécátínné isəədede.

34 Kè ì nsoké kedenátibè cuokè. Diē nkedenátì, diē nfəsəədedefè.

35 Anəə yó ndáátí dii yaàbòrì ke pĩnnè n kuó tōmmú. Ò tati dii mōnni nè ò yètì dii mōnni bè nyo idedeké kuòmmè kè dèe yie kòo báá kú.

36 Dí dɔ̀ mɛsɔ̀ mmóm̄mməmmɛ kó temátìpètè kékerí tɛ ìnkè kɛ dò: Wèè cǎá nti Yìè nKuyie nkpréí.

37 Kè dí tɛ p̄ínnénè kuhōũ kùù dò mmebèrìmè kuyaàbomboúnkù ìnkè o t̄nni ní yó mberínè dè.

38 Dɛ kó tɛsɔ̀mátìpètè ní yó mberínè o t̄nni ndi ò kòri dùì m̀nni m borè, tɛ yó mbenkú kɛ dò nhAnɔ̀ tɔ̀ Isidayɛɛribɛ kó meyei mbè d̀̀̀ri mè nè bɛ p̄rè miɛkɛ tɛ yó nte kè ò cɔ̀uté bɛ p̄rè.

39 Dí dɔ̀ Anɔ̀ dikɔ̀utɛyaàbòhokùri dùì dù̀kenè mupààkonkperímù, nè kuyaàbomboúnkù nè fɛnàk̀̀nfè fèè kpè.

40 Dí dɔ̀ Anɔ̀ bí yɛyaàbòrè nè inaakũ ò nnè tiyaàbomboúnti kè dè bè cǎ́nnè nè betòbè.

41 Á dátínné Anɔ̀ nè o bí tiyà̀tì kécóú mmekù̀d̀ mbè yò ìnkè, kè bè wénk̀nnɛ, kè bè ntú ikuú niùbè.

42 Dí bè d̀̀̀d̀̀ yɛyaàt̀̀̀̀k̀̀k̀̀ kè bèè kǎ́ mbe f̄̀. Yè yó mberínè bɛ ka nyɛ kɛ kǎ́ mbe kpèrè.

43 Anɔ̀ nè o bí kè bè ní ãnné kètannè n taummè tou, yoo kèp̄́nnè diwũ̀̀̀̀t̀̀̀nni kó mut̄̄mmú, kè bè báá yà bɛ fèi kè bèè kú. Dè yó ntú Anɔ̀ nè o bí nè o yaàbíó bɛ kó ikuú nyì sáà.

29

Bè cǎ́nnémè Anɔ̀ nè o bí ikuú t̄mmú kpéí

¹ Nte a yóó ȳ́mè kécǎ́nné Anɔ̀ nè o bí n t̄mmú kpéí:

Tǎãtè dinaadaà nè yɛpedakè yèdéè yèè kra kuyènkù.

² Á dɔ̀ p̄èè̀̀̀̀ bèè í k̀̀̀̀̀renè mutie mùù muuti, kèwáá mmuyuo nké mù à̀̀̀̀tenè mekù̀̀̀ nkép̄̄mmú,

ké tì waare mekùò, á dè dònè deməu muyuo mmùù í kəwərenè mutie mùù muuti pḗḗ,

³ ké dè ānné dimámmù yàà kéwənnénè dinaadaà nè yepedakè yèdèè kətanné n taummè tou.

⁴ Kàa dèè a kətenè Anəw nè o bí n taummè tou borè ké bè wùə,

⁵ kédátinné Anəw tikəuté yàà tì: Diyaàbòrì okùrì, nè dikūpuri nè disəmpòrì nè dicīncīnkənnì, kéboú teyaàbòtè kó fenaàkənfè,

⁶ kéboú o yuu kuyaàbomboúnkù, kòò ĩnné metāātímè kó feyítòdáfè.

⁷ Kàa dèè á túóté ikuó kó mekùò nkécóú nho yuu kòò cāñné n tōmmú kpéí.

⁸ De kó difənkúò kàa duó nkè Anəw bíi tónní kàa ì dātinné yekəuté yaàbòhokù yè,

⁹ ké bè boú inaakūš, nkéboú be yə tiyaàbomboúntì kè bèe naá n tōmbè sáà.

Nte a yóó dəðmè Anəw nè o bí kè bè né na kéketé be tōmmú.

¹⁰ Á túóté dinaadaà kəkətenè n taummè tou bòrì, Anəw nè o bí kè bèe nós mbe nəu di yuu ĩnkè.

¹¹ Kàa dì feúté n yìkè n taummè tou bòrì,

¹² kəpəòtè a nóm bii me yī ĩ nkéwaare diwūštənnì bàkè, kécóú mmesəmmə diwūštənnì fūš,

¹³ kətúóté tinautì kó mekùò nnè yeš, yeceumbè nè yè kó mekùò nké dè nni ntəw ndiwūštənnì ĩnkè,

¹⁴ kətúóté desənnə, imaa nnè kukənkù nè tinautì ké dè tūə nditowaà ikuó niùbè yei ncíəmmè kpéí.

¹⁵ De kó difənkúò kətúóté dipedaà ketirì, Anəw nè o bí kè bèe nós mbe nəu di yuu ĩnkè.

¹⁶ Kàa dì feúté kətúóté me yī ĩ nkémíété diwūštənnì ĩnkè di pī tì timəu,

17 κέκέκέ imaa, κέχού tinauti nè itàðke nè diyuu κέwënnénè imaa nkédaá ndiwũðtònni ñnkè,

18 κέtuω nfeðfè femou, dè yó ntú dipānni ndi, mí ndi Yiè nKuyie n dó diì kó kufṣṣku.

19 Kàa dèè a túóté dipedaà teri. Anṣo nè o bí kè bèe nṣó mbe nou di yuu ñnkè.

20 Kàa di feúté kèpòtè meyĩ nkékááké Anṣo toòyouri kó meyómme nè o bí kōme, be nómbídakè be nou nè be naàcèi kpeye, kémíété mesomme diwũðtònni púiti timou.

21 Kàa dèè á waá mmeyĩ nsám̀pó diwũðtònni ñnkè, kéwaá nyikuó kó mekùò nsám̀pó kémíété Anṣo nè o yaàti nè o bí nè i kpeti, kè bèe wenke bembè nè bè yaàti.

22 A yóó kuω fepièfè dérífè nfe ké bè tanné ikuó tōmmú. Kàa fè kùω á túóté kuyóú nè tinauti kó mekùò nnè yeṣ nè yeceumbè nè ye kó mekùò nnè dikpèrì youri,

23 kédeite pèè òmáà nè dikàtìndàà nè kupémpèńkù,

24 ké dè duò nhAnṣo nè o bí, ké bè nàké kè bèe dè nni mpā ikuó kó dipānni ké dè nni mbenke.

25 De kó difōnkúò kàa dè cōuté be nou miεke κέwënnénè dipānni bè m pā di kέtuω ndiwũðtònni ñnkè. Dipānni ndi diì kó kufṣṣku n naati,

26 kέtúóté mecánnímè kó fepièfè a cánnénè fè Anṣo nè o bí fe cĩncĩnni, ké m benke ikuó yēmme, kè di dèè á di túóté a kó kumaa nku.

27 A túóté dipedaà bè cánnénè di Anṣo di kó imaa mmieke dicĩncĩnni nè dikpèrì, bè dè nni mpāmu, ké dè nni mbenke, á dè cáńné.

28 Isidayεeribe yó ndeimu de kó kumaa mbè feu ìi wũṣ metaummè kpéi nke kù duò nhAnṣo nè o yaàbío

sáà.

29 Kè Anṵ ku bèe duṵ nyikuṵ yààti o bí, kè ì ti dàátí bè ì cǎnnìnko dìi yìè, kè ì bo ta ikuṵ tǎmmú.

30 Anṵ bí mièke bè tǎāté wè kòò bo ntú ikuṵ nìùti ke taà mí nKuyie n kuṵ nenti bo kùù fáá, ke pī nyikuṵ tǎmmú, ò ndáátí ikuṵ yààti ke dò yewe yèyiekè.

31 Kàa túóté fepièfè fèè bè tannìnko ikuṵ tǎmmú fe maa, ké ì bèǎné dibòrì bè tǎāté dì de kpéí.

32 Anṵ nè o bí kè bèe ì càáké n taummè tou kó dibòrì nè pèèbè bèè ã demómbire mièke.

33 Bèè màà yóò càáké bè dḍònnè ìi maa nyikuṵ be yei ncíèmmè kpéí, ké bè cǎǎné kè bèe ta ikuṵ tǎmmú. Otàù mǎù báá ì càáké, bè ì cǎǎnému ke ì nni mpā.

34 Kè dè wenté kè imaa nyoo pèè, kè dè sùò ndí dè tùò, di báá dè càáké. Bè dè cǎǎnému ke dè nni mpā.

35 A dḍò Anṵ nè o bí kéntū nweti weti n da nàké ti, ké bè tanné ikuṵ tǎmmú, a yóò bè dḍò ìi kuṵ yó mmàke yewe yèyiekè ndi.

36 Bá dìi yìè a níi kuṵ dinaadaà mēyei ncíèmmè kpéí, kéwénkūnne diwũṵtḍnni, ké dì còú mmekùò nké dì cǎǎné, kè dì ntú n kperi.

37 Á yó mme ndḍari ke dò yewe yèyiekè, kè diwũṵtḍnni wenke mediè, kòò niti yoo dèmarè di kàáké dèe kú.

Bè yó nfeu ìi wũṵ Kuyie nyewe yemḍu ke tuḍ

38 Bá dìi yìè a níi n féúté yepedakè yèdèè, yèè mòke dibenni dìmáà dìmáà a yó mme nhṵ nsáà.

39 Ke níi féúté òimari dikūnweǎni diteri kuyuoku.

40-41 Dìpedaà a yóó féúté dì dikūnweínì nè kuyuoku kperi, a níí waá mmuyuo ncìdòò bètàāti, kéāntenè mekàsàāmè dítìrì òmáà nè menaà mbè tu mè difēē, dítìrì òmáà. Dìpānnì ndi dìi kó kufōōku n naati.

42 Dì yó nni nfeumu de kó iwūō sáà n taummè tou kó dibòrì borè kè n kàrìnì ke da náánnè.

43 N níí yóó de nkətení kémááanè Isidayεεribε kè n kó kuwennikuu wénkūnne de kó dibòrì.

44 Mìi mómmuə nyóó wénkūnne de kó dibòrì kéwénkūnne Anəə nè o bí kè bè mpī nyikuó tōmmú.

45 Mí nKuyie kè nní r̄bo Isidayεεribε cuokè.

46 Kè bèε banté m̄i tumè be Yiè nKuyie nkè m̄i bè dènnení Esibiti, ke bo mbè bonè.

M̄i tu be Yiè nKuyie.

30

Dihúúntənnì

¹ A də̀nè detekperè kó idéi dihúúntənnì di yó ntuò ndìi ñkè tihúúntì.

² Kè dì mma di p̄itì timəu, di p̄kùmè r̄bo métìrì kó dikéè, meokùmè métìrì kó dikéè, mecómme métìrì omáà, ké dì ānné yebàkè tip̄itì tinàà kè yè ntaunè diwūōtənnì.

³ Kàa dì d̀ari mesəə ndi p̄itì timəu nè di ñkè kékp̄ε mmesəə nkéfité nè di bàkè,

⁴ ké dì ānné desəəmámánnè dèdèrè bá kùu p̄ikù, mesəə nkp̄ε nde kó difūō. Dì yóó de ntənné ipàati ké ndì tounè.

⁵ A cíké detekperè kó idéi kó ipàati idéi ké ì d̀ari mesəə.

⁶ A dì ñné kudieku kùu bakénì kuyààkù kpetì kùu fáá metaummè təu ñkú kù. N níí yóó kətooo ikuó dieku nku kè ti máá.

⁷ Anɔ nɪ yó cú ndi wũṣtònni ñkè tihúúnti bá dii kũnweñi, ò dó kéũté dii m̀nni n taummè tou kó ifitĩ.

⁸ Kuyuoku kòò yó cú nfitĩ wè tuɔ ntihúúnti. Di yó ntuɔmmu tihúúnti n kpéi nsáã.

⁹ Di bá ntuɔ bá tii úúnti de kó diwũṣtònni ñkè, yoo iwũṣ di n feu ì ke tuɔ, yoo yepãrè tidiiti kpeye di m pã nyè. Di bá m pã menaà nke cú nde kó diwũṣtònni ñkè.

¹⁰ Bá dii benni Anɔ nɪ túóté fèḍfè bè fèuté fè kè m bo bè cĩé mbe yei, fe kó meyiĩ, nkémíété diwũṣtònni bàkè ké di wénkũnne kè di ncáá nke tú n kperi ke wenni páíí. De kó ikuó yó mbomu sáã bá dii benni kuce mèmáà.

Bè do cuómè idíítí Isidayeeribe wũṣ nkpeí

¹¹ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kénáké Mɔyiisi ke d̀:

¹² Kè mukàmmù nɪ bo dii m̀nni bá wèè niti yietí o ãnni kpéi, mumɔmmú mamù yàà bo di tuɔkení mukàmmù mieke.

¹³ Bá wè wèè tũ̀ke bè bo ò kàa ndè wèè yietí fedífè, bè kèété kè fè mà̀mè n taummè tou kpéi. Di yó cú de kó idíítí n kpéi nke.

¹⁴ Bè kàa mbèè kó dimàà kètúóté yebie nsipísidè yembè kèndeètinko, bá wè wèè yietí de kó fedífè.

¹⁵ Okpààti nè fedawanfè bá wè wèè yietí fedífè bè kèété kè fè mà̀mè. Okpààti kofe báá pèéte, fedawanfè kofe me mbáá dónté, bá wè wèè yietí o ãnni kpéi.

¹⁶ Kàa còuté de kó idíítí imɔu Isidayeeribe borè, á nyi tũnninè n taummè tou. Mè̀mme n yó nyémè Isidayeeribe kpéi kènkánkè be fòmmu.

Bè d̀̀̀mè disɔwũṣ kó kunankú

¹⁷ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kénáké Mɔyiisi ke d̀:

18 Dɔ̀̀ disəwũḏ́ kó kunankú, kè ku tàrì ntú disəwũḏ́, kàa kù Ìnné diwũḏ̀̀tònnì nè n tou de saku kěänné menie.

19 Anə̀̀ nè o bí kè bè ñniiti ke ɔu be naàcèi.

20 Kè dèe yie nkè bè báá kú bè tati dìi m̀̀nnì n taummè tou ke bo tuə nyepā̀̀rè diwũḏ̀̀tònnì ñnkè.

21 Bè ñniiti ke ɔu be naàcèi. Dè yó ntú be kó ikuó nyi sáà.

Ikuó kó mekù̀̀

22 Kè ti Yiè nKuyie nyíé kénáké Mə̀̀yiisi ke d̀̀:

23 Waá ntihúúntì tìi kó kufḏ́ku naati, tibotí tibotí míiri kpeti cidóòbè bè̀̀nùmmù nè sinamónnì kpeti cidóòbè bè̀̀débè nè dikéè nè kanédì kpeti cidóòbè bè̀̀débè nè dikéè

24 nè kaási kpeti cidóòbè bè̀̀nùmmù. Ké dè benné n yè ndí dè benné m̀̀è botí, nè odifìè kó mekù̀̀ ndítirìbè bèkuà.

25 Wèè pĩ nde kó mutə̀̀mmú kòò mè kə̀̀re kè mè ntú mecánnímè kó ikuó kə̀̀me.

26 A yóó me mmiéte n tou nè n tə̀̀u,

27 nè tábùrì nè o kó tinentì, tefitíkèkètè nè te kó tinentì diwũḏ̀̀tònnì bè yó ntuò ndè tihúúntì,

28 nè diwũḏ̀̀tònnì bè yó ntuò ndè iwũḏ́, nè di kó tinentì, nè disəwũḏ́ kó dibuu nè di tàrì.

29 Á dè cǎ́nné dìi m̀̀nnì dè ntú dèè wenni páíí. Dèè kó dimàà bo dè tḏ́nnè dè ntú dèè wenni páíí.

30 A yóó me mmiéte Anə̀̀ nè o bí ké bè cǎ́nné kè bè ntú ikuó niùbè kémpĩ n tə̀̀mmú.

31 Á náké Isidayeeriibe ke tú de kó mekù̀̀ ntú ikuó kə̀̀me mme, bè yó mmè pĩ́nnè ikuó tə̀̀mmú máà ndi sáà nè bè bo mbomè.

32 Di bá mmè pe, òmòu me mbáá kàare o kãme me kóo botí. Mè tu n kãme mme.

33 Kòò mòu kàare o kãme me kóo botí, kòò mòu mè pe mbè í càínné wè n kuó tãmmú kpéí, bèe ò dènne o kàbe tĩnnì mièke.

Bè bo ndàarinè dè ikuó kóo tùdàarí

34 Kè ti Yiè nKuyie nyíé kénáké Mòyiisi ke dò: Waá ntihúúntì tìi kó kufɔ̃ɔku naati tibotí tibotí, sitodási kpèti, oníkísi kpèti nè kadibanúmmù kpèti kèwáá nhãnsási kpèti kè ti mmà.

35 Wèè pĩ nde kó mutãmmú kòò tì kàarenè mukókúó kè tì ntú n kpèti ke wenni páíí.

36 Kàa tì nàa mmuyuo mbè yó nyóórìmmù n tou, n tau ìfíkú dè, n kàrìní dè kè ti mau. De kó tihúúntì yó ntú n kpèti nti, kè di yé ti kpéí.

37 Òmòu báá kàare o kó tihúúntì me botí. Tì yó ntú n kuó tãmmú máà kpèti nti.

38 Kòò mòu dòò ti botí ke bo nyo kufɔ̃ɔku, bèe ò dènne o kàbe tĩnnì.

31

Bè yóó dàòmè metaummè tou nè di nenti

1 Kè ti Yiè nKuyie nyíé kénáké Mòyiisi ke dò:

2 Míi tããté Besadedi Uuri yaàbire, Urii kó debire, Sudaà naàmùnkù kou.

3 Koò duó mmeciì kòò bo nyé demòu ke nò nke dè dòòri.

4 Kòò ní bo na kékeuté dèè mu nyí bo, ké dè dòònè mebieime, nè mesòò nnè disòòwũ.

5 Kòò bo nnò ke céú yetárè ke yè dàrì, ke nò nke sũũ ideí ke nò ndemòu.

6 Koò yìèné Odiyabu Ayisamaki birε Danni naàmùnkù kou nè betòbè n duó mbè meçii. Beè yó ndòari mutōmmú mumou n da duó mmù.

7 Mùù tu metaummè tou kōmu, n taummè tou, nè di yaàkù nè di nenti

8 nè n tábùrì nè o nenti, nè tesōfitíkèkètè nè te nenti nè diwūōtōnnì be yó ntuò ndì tihúúntì,

9 nè bè yó tuò ndì iwūō nè di nenti nè disōwūō kó dibuu nè di tārì.

10 Ikuó kó tiyààtì Anōō nè o bí bè yó ndaati tì ke pī n kuó tōmmú.

11 Mecánnímè kó mekùò nnè meteniε n taummè tou kpéí. Dende kó dimàà bè yó ntū n da benke mè mme ké dè dòò.

Bè bo nyémè teom̄pùtè kó diyìè kpéí

12 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mōyiisi ke dò:

13 Náké Isidayεribe kè bè nhompu teom̄pùtè yiè. De kó diyìè yó ndò ndibenkèrì ndì, mí nnè díndi ti cuokè, dii yó mbenkú mū di tāātémè kè di bo ntú n kabε.

14 Di nyé de kó diyìè kpéí nkè dì ncáá, di ní báá pī mmutōmmú de kó diyìè. Kè wèè pī mmutōmmú bèε ò dènnε o kabε cuokè kòò kùò.

15 Mutōmmú kó yewe bo yèkuò ndi seménnì miεke. Diyìénni tu n kperi ndi. Wèè pī mmutōmmú de kó diyìè bèε ò kùò.

16 Isidayεribe nyé teom̄pùtè kó diyìè kpéí, kè di ntú ti kó metaummè sáá.

17 De kó diyìè yó ndò dibenkèrì ndi mí nnè Isidayεribe ti cuokè ke benkú n dòòmè keĩnkè nè ketenkè yewe yèkuò ndi ke om̄pè diyìénnì.

18 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔyiisi Sinaii tārì ìnkè kédeè kòò duó ntitápièti tidéti kumómmonku kù wàri tì ìnkè kù kuó.

ISIDAYEERIBE TŌTEME METAUMME KUYIE MBE DŌNEME

32

Bè do maámè fɛsɔmátìnààfè

1 Mènmè kè Isidayeeriβe nsó mMɔyiisi í cārìke ke bo cúténì ditārì, kè bèe tí nhAnɔ borè kòò nàké ke dò: Ti í yé tì tùòkení Mɔyiisi wèè ti dènnení Esibiti. Tí dɔò kuyie nkùù yó nti ní.

2 Kè Anɔ dò: Tóténè di pobè tootōre nè di bí initidabí nè initipobí kpeye ké n duó.

3 Kè Isidayeeriβe βemouu tóté be tootōre kéduó nhAnɔ.

4 Koo yè yìè nkéutè kè dèe náá nɛsɔmátìnààfè. Kè Isidayeeriβe pīèké ke dò: Ntenè ti kó kuyie nkùù ti dènnení Esibiti!

5 Kè Anɔ maá diwūṣtònnì fè ìkè kédeè ke dò: Nanke, ti ànné dibanni ti Yiè nKuyie nkprí.

6 Kè dèe wenté dikūnwehñi sèi kè bèe kuɔ iwūṣ kétuɔ ndiwūṣtònnì ìnkè, kékuɔ itei metaummè kprí, kè bèe kari kédì káyà menaà nkéité kénhau.

7 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔyiisi ditārì ìnkè ke dò: Cúté meçã, benitibè a dènnení bè Esibiti bè dòò meyei ndiemè mme.

8 Bè pánke búttínémú kuce m bè benke kù. Bè dòò fɛsɔmátìnààfè nfe ke ninku fè ìkè, ke fié iwūṣ, ke náá nke tú: Isidayeeriβe, ntenè ti kó kuyie nkùù ti dènnení Esibiti.

9 Dè kó benitibè to yeè kpehñi.

10 Yóu kè m miεκεε bè yè kè m bè kùə, ké da dɔ̀dò kubotí diékù.

11 Kè Mɔ̀yiisii bántè ti Yiè nKuyie nke dɔ̀: N Yiè ba nkpréi mbo nte kàa miεκε yè a nìtìbè a benke bè a wèrímú nè a kpeti ke bè dènne Esibiti?

12 Kàa bè kùə Esibiti kɔ̀be yóó yí a bè dènne nè kemieke nke ke bo bè kùə yetārè miεκε ké bè dèè, n Yiè m̀bonkùnnε a miεke káyóu a bo bè cààrēmè.

13 Dentení a t̄ombè Abarahammu nè Isaki nè Sakɔ̀bu be kpéi nha do nàké bè ke dɔ̀: Míi béi nke tú: M bo duó nkè di botí sũũ, kè n di duó nketenkè n yè n yóó di duó nkè, kè dí nkè te sáà.

14 Mὲmε kè ti Yiè nKuyie nyóu kù bo dɔ̀dòmè ku nìtìbè mὲyεi nkù na mbè dɔ̀dò mè.

15 Kè Mɔ̀yiisii ncutiní ditāri ke tɔ̀ titápièti tìdèti kè tì wàri tipùti tidé Kuyie ntannò.

16 Kuyie nkuù do dɔ̀dò de kó titápièti ké tì wàri nè ku nòùtè.

17 Kè Sosuwee keè kutoweku kénáké Mɔ̀yiisii ke dɔ̀: N yo dikpànni kó kutoweku Isidayεεribe kari.

18 Kè Mɔ̀yiisii dɔ̀: Dè í tú bè namè be dootitɔ̀bè kó kutoweku, yoo bè dootitɔ̀bè bè namè kɔ̀ku, dibanni kó iyie nyi.

19 Bè t̀ònní dìi m̀onnì Isidayεεribe kari, kè Mɔ̀yiisii yà fesə́mátìnààfè kè benìtìbè au, kòo miεκεε peike mediè nkòo dootóo titápièti ditāri pēri kè t̄i p̄ante p̄ante.

20 Kòo túóté fesə́mátìnààfè kécóu kè dè nsús nkòo dè nàa kéānné menie mmiεκε ké bè duó nkè bèe yà.

21 Kòo beke Anə ke dɔ̀: Benìtìbè da dɔ̀dò ba kàa bè tanné mὲyεi ndiemè miε mmiεke?

22 Kè Anṓ dṓ: N da báámmu a miéke báá peike, a yému a mómmuṓ mbe nnìtìbè nṓnnèmè meyei.

23 Bè kàtení m borè nde ke yí: Ti í yé tìl tùḍkení Mṓyiisi wèè ti dènnení Esibiti. A ti dṓḍ dèè yó ntú ti kó kuyie nke ti ni.

24 Kè m bè beke ke yí: Di we mmòke mesṓ? Tṓténèní di tootṓre ké n duṓ. Kè bè n duṓ ke n yè ànné muhḗá mmiéke kè dè naá fesṓmátìnàáfè.

Kuyie mpotémè Isidayεεribe

25 Kè Mṓyiisii banté Isidayεεribe dómè meyei, kè Anṓ bè yóu kè bè dṓḍri bè dómè, ke yáúkunnε beṓmáà be dootitṓbè ìkè.

26 Kè Mṓyiisii kṓte kécómmú Isidayεεribe karì ìkè kébéi nke dṓ: Bèè dṓ ti Yiè nKuyie mbèε kàtení m borè.

Kè Defii naàmùnkù kṓbeε kṓtoo.

27 Kòo bè nàké ke dṓ: Nte ti Yiè nKuyie ny-Isidayεεribe tũ nkù tu mù: Bá wè wèε túóté o siè kè dí ce ndi karì tipíti timṓu, bá wè kòo kuṓ o tebite, o népo, o cḗtè kou.

28 Kè Defiibeε yie mMṓyiisi bè nàké tì, kékuṓ Isidayεεribe sikṓupísitḗāti (3000).

29 Kè Mṓyiisii nàké Defiibe ke dṓ: Di duṓ ndimáà ndi yíe Kuyie ntṓmmú kpéi, di í yete di bo kuḗmè bá di bí mómmṓnyi yoo di tebí. Ti Yiè nKuyie ndí dṓḍ mesàà.

Mṓyiisi bántèmè Kuyie nyIsidayεεribe kpéi

30 Kè dèε wenté kè Mṓyiisii nàké Isidayεεribe ke dṓ: Di cààrè kè dè deumu, n yóó wḗte kédekemu ditāri ìnkè ti Yiè nKuyie mborè, ké kù bántè kè kù bo yie nkù di cḗ.

31 Μενήμε κὲ Μῶysiisii wḗτε ti Yiè nKuyie mborè ké kù nàké ke dò: Áú! N Yiè, de kó benitìbè cààrèmu mediè, bè dḡḡ fəsəmətìnààfè nfe.

32 N da báámmu cǐé mbe, κὲ mæè dəke, á ũté n yètìrì a pátìri miεke.

33 Kè ti Yiè nKuyie ndò: Áà! N yóó ũté bèè cààrè be kó yeyètè nyε m pátìri miεke.

34 Kəte kéniiité n nìtìbè n yḗ nhá bè kətenè kè, n tōnnì yó nda bonèmu κὲ m mḡnnì tùḡke dīi yiè m bè poté be cààrèmə kḗí.

35 Kè ti Yiè nKuyie mḡpoté Isidayεeribe bè duó nkè Anəḡ bè dḡḡ fḗè səmətìnààfè kḗí.

33

Isidayεeribe wantimè Kuyie mbo bè cǐémmè

1 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mῶysiisii ke dò: Íténè dεborè fḡ nnè Isidayεeribe a dènnení bè Esibiti, κὲ dí kəte kətenkè n do yḗ n yóó duó nkè Abarahammu nè Isaki nè Sakəbu nè be yaḡbío.

2 M bo duó n tōnnì κὲ dī ndi nī ke betì Kannahāḡ kəbe, nè Aməriibe, nè Itiibe, nè Efiibe nè Pedisiibe nè Sebusiibe.

3 Kè dí ta kətenkè mənəamiè nnè mεcekùḡ ndè pḡḡ nkè, n né í yó ndi neínè m mómumuḡ, di to yeè kḗrñnì, n yàà bo di kuḡ kucε kédeè.

4 Kè bèε keè de kó tináàntì κὲ bè yèmmèε caàrè, òmḡù ténke í ndáátì ke bo nsāri.

5 Ti Yiè nKuyie ndo nàkému Mῶysiisii ke dò: Náké be ke dò, be to yeè kḗrñnì, κὲ m bè neínè n yàà bo bè kùḡ kucε bεmḡu dimḡnnì dimáà. Bèε deite be sātì ke n yà n dḡ nké bè dḡḡmè.

6 Kè bè nyiti Odebu bá Isidayεeribe ténke í ã be sātì.

Kuyie ntou

7 Kè bè bàté dè Mɔ̀yisii cónné ti Yiè nKuyie ntaummè tou kè di nciénnè bè bàté dè mesàà, kè bè ndi yu ke tú: Kuyie ntaummè tou. Wèè dó kébéinnè Kuyie nwèe yènni bè bàté dè kékote Kuyie ntou borè.

8 Kè Mɔ̀yiisi ité ke bo ta Kuyie ntaummè tou, bá wè wèe ité kécómmú o tou bòrì kè bè nwúó mMɔ̀yiisi kòò yàa tannè Kuyie ntaummè tou.

9 Kòò ta, diwetirìi kotení kékǎá nti Yiè nKuyie ntaummè tou kó dibòrì kè Mɔ̀yiisi nnáánnè Kuyie.

10 Kè Isidayeribe yà dii mǎnni diwetirì, bá wè wèe nínkú késínnó ketenkè o tou bòrì.

11 Kè ti Yiè nKuyie nni nnáánnè Mɔ̀yiisi onitì ò nnáánnèmè o népo. Kù deè dii mǎnni kè Mɔ̀yiisii wète bè bàté dè, kòo kóo tǎnti Sosuwee Nunnì birè nkpaá Kuyie ntou miεε.

Kuyie nnè Mɔ̀yiisi bè nàámmè

12 Kè Mɔ̀yiisi náké ti Yiè nKuyie nke dò: N Yiè, fǒǒ yè n niité be nnitìbè, a me nyí m benke wèè bo n teennè. Fǒǒ me mbéi nke tú: A yému kàa kó mesàà nni mbonè.

13 Kàa kó mesàà mènke m bonèmu, m benke amáà kè n da yǐté weti weti, kémmeke a kó mesàà. A nyé be nnitìbè tumè a kabe mbe.

14 Kè ti Yiè nKuyie ndò: N kəroomu m mómmuo nha bá nyǐkù.

15 Kè Mɔ̀yiisi dò: Kàa í kəriní a mómmuo nha báá yóu kè ti ité diε.

16 Kàa í ti neínè bè bo yíme kébanté a sàà nti bonèmè mí nnè a kó benitìbè. A borime ti cuokè mèè yó nti yaàti tínti nè ibotí tei ketenkè ñnkè.

17 Kè ti Yiè nKuyie ndò: N yóó dǎòmu a béi ntì, n sàà nda bonèmu ke yé mû da tǎātémè.

18 Kè Mǎyiisi dò: M benke a kpetì.

19 Kè ti Yiè nKuyie ndò: N yóó pǎētému a borè nè n sàà, n yóó da nákému n yètìrì. Nh òǎ kuó mmesémmè n dǎ ké mè kuó nwènwe, kécíé n dǎ kécíé nwè.

20 Á né í yóó yà n yìkè, ke yé onitì í yó n yàmè kénfòu.

21 Dipèrì marì bomu die n také, á ncómmú di ìnkè.

22 Kè m pǎnké diì mǎnnì nè n kpetì n yóó da sǎnne dipèrì fiè mmè ké n da kǎnké n nǎutè ke yàa pǎēténè.

23 Kè m pǎēté n deite n nǎutè kàa yà n yìnkè ke yé onitì í yóó namè káyà n yìkè kénfòu.

34

Mǎyiisi wǎrimè Kuyie nkuó titápièti pǎnti ìnkè

1 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mǎyiisi ke dǎ: Cíéké titápièti tìdétì kè tì ndǎnnè tìkètìtì a pǎnte tì kè n wǎri tináahtì n do wǎri tì tìkètìtì ìnkè.

2 Báátí nanke dikúnwehni kédekení Sinaii tǎri ké nni mbaa.

3 Òmǎu báa da neinèní, òmǎu me mbáa deke ditāri kupíkù makù. Inààke nè ipe me mbáa dekení.

4 Kè Mǎyiisi cíéké titápièti tìdétì kè tì ndǎnnè tìkètìtì. Kǎo pikè cute dikúnwehni sèi kédেকে ditāri Sinaii, ke tǎ titápièti tidé.

5 Kè ti Yiè nKuyie ncúténí diwètìrì mièke kécómmú Mǎyiisi také. Kè Mǎyiisii yú ku yètìrì.

6 Kè ti Yiè nKuyie mpǎēté Mǎyiisi borè ke béi nke dǎ: Mû tu di Yiè nKuyie nke kuò mmesémmè ke cǎenko, ke m mièke boo, kè n sàà ndeu, kè n dǎòri m béi ntì.

7 Mîi ãã ðàð mesàà nhonìtì nè o yaàbíó, tidapùntõntì titõntì tekoupiítè (1000). Nh ãã cíémmu onìtì o yei nnè o caàrìmè nè o yetímè, m me nhõõ í nwúónko oyeyiwe ke dò nhò í cààrè dèmarè nh ãã potému oyeyiwe nè o yaàbíó tidapùntõntì titããti yoo ònàà.

8 De mònni kè Mɔyiisii nínkóo kébántè Kuyie,

9 ke íténí kébéi nke dò: N Yiè nkàa sàà m mènke m bonèmu n da báámmu á nti neínè. N yému ke dò mbe nnìtìbè to kpeñnì, a né ti cíé nké nti wúó nha kòbe.

Kuyie nwète ke taunnèmè ku nìtìbè

10 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔyiisi ke dò: N yóó di ðàðnè metaummè mmè. M bo ðàð dè a nìtìbè cuokè, dè mu n yí buoté ketenkè ònkè yoo kubotí makù mièke. Isidayeyibe yóó yàmu mutõmmú n yóó da pínne mù mù deumu.

11 Ntũnne weti weti n di náá ntì yíe, kè m beti Kannahãã kòbe nè Amòriibe nè Itiibe nè Pedisiibe nè Efiibe nè Sebusiibe.

12 Dí ndake ke báá taunnè dimáà de kó benìtìbè bè yàà bo naá ndidũntàri di kpéi.

13 Dí può mbe wũõtàrè kéu yetàrè bè fiíkú ye kékéké be tewuó.

14 Di báá fié be bókè, mí ndi Yiè nKuyie n dó di ntũ mmí nwe m mád.

15 Di báá bè m̀ò̀tenè metaummè mamè, kè di bè taunnè bè yóó fiému yebókè ké di yú kè dí wènné kèdi,

16 Kè dí túóké be kó besapàmbè képuó ndi kó bedapàmbè kè bèe bè tanné mubòofèu mièke.

17 Di bá mmáátí yemátìbókè.

18 Dí ní baá mpéè wèè í kòorenè mutie mùu muuti de kó dibanni ke dò yewe yèyiekè n di benné yèè we dididèi kóo tánkù miéke di ncáá mpéè wèè í kòorenè mutie mùu muuti, kéndò n di nàkémè weè tánkù miéke nke di yèmè Esibiti.

19 Di bí ìì tu Mpo i yó ntú n kàbe mbe nè di wũḥ ketiyì ìì tu idaaì, inààke nè ipe nè sibóó, dí ndè nni duò.

20 Disāmmarimbii didaari ketiri di ní di cèètenè dipebii didaari, kàa mè nyí yóó di cèète a pité di fòníí kékuo, ke nni ndonnè di bí ìì tu Mpo.

Di ní bá nkòríní m borè di nòu sitetisi.

21 Di ní pí mmutāmmú yewe yèkuò, diyíennì yìè kéomèpè bá mudòrimù mōnnì, bá mudidèi mōnnì.

22 Di ní ānné tidipàntì kó dibanni kéānné dididèi banni dipaà.

23 Di nìtìbè ní kòtení m borè dibenni miéke kuce mètāāti, mí ndi Yìè nKuyie nylsidayeribe tũ nkù.

24 N yóó betimu ibotí kèpèkùnne di tenkè, di kòtení dii mōnnì m borè dibenni miéke kuce mètāāti, de kó mēfíè mmiéke òmòu báá còuté di tenkè.

25 Di báá féuté feòfè kéwēnnénè fe yĩ mpéè wèè í kòorenè mutie. Diyentébanni òfè kó imaa mbá nkpaá kētuòkenè dikūnweínì.

26 Di ní tōní tidipàntì mí ndi Yìè nKuyie nc̣ètè nè yetebe ketiyè. Di ní báá bénnénè dibòbii di yō miè.

27 Kè ti Yìè nKuyie náké Mòyiisi ke dò: Wāri de kó tináāntì tìl tu mí nnè f̣́ nnè Isidayeribe ti kó metaummè kūnnì.

28 Kè Mòyiisi mbonè ti Yìè nKuyie nditāri ìnkè ke dò yewe sipísìnàà nè deyènnè sipísìnàà, ò í di, ò me

nyí yà menie. Kè ti Yiè nKuyie nwāri titápièti tìdèti ìnkè ku tannò tepíítè.

Məyiisi cùténímè Sinaii tārì kuce medérímmè

²⁹ Kè Məyiisi ncutiní Sinaii tārì ke to Kuyie ntannò kó titápièti tìdèti. Bá ò í yé ke dò nho ìkè mièti ò do náánnè mèè kpéi nKuyie.

³⁰ Anᵋ nè Isidayεεribe kè bèe yà o ìkè miètimè kέyote bè bo ò tónnèmè.

³¹ Kè Məyiisii yú Anᵋ nè Isidayεεribe kó bekótíbè kè bèe kətení kòo mbè náánnè.

³² De kó difᵋnkúò kè Isidayεεribe beməuu kətení kòo mbè náá nti Yiè nKuyie nhò duó nti Sinaii tārì.

³³ Məyiisi bè nàké dìi mᵋnni ke dèè kékāā nkuyààkù o ìkè.

³⁴ Kòò tati dìi mᵋnni ti Yiè nKuyie nçfètè wèe deite kuyààkù. Kòò ta ke yènni wèe mbè náá nKuyie nhò duó nti.

³⁵ Kè Isidayεεribe nwúó nho ìkè miètimè. Kòò bè nàké ke dèè wèe kāā nkuyààkù kémbaanè ò bo wēte kétamè ti Yiè nKuyie mborè.

KUYIE NTAUMME TΟΥ ΚΟ MUDᵋRİMŪ

35

Diyiè yiènni tumè teompùtè

¹ Kè Məyiisi tíi nyIsidayεεribe beməu ké bè nàké ke dò: Ntenè ti Yiè nKuyie nni nduó nti ke yé ntí nti tū:

² Yewe bo yèkuò ndi seménni miεke mutᵋmmú kpεye. Diyiènni tu teompùtè nte, ke tú ti Yiè nKuyie nkperi. Wèè pī mmutᵋmmú de kó diyie bèe ò kùo.

³ Bá kè di borè di báá tətìnnε muhǎǎ nteom̀pùtè yìè.

Isidayεεribε pǎmmú yèè pǎrè Kuyie ntaummè tou kpéí

⁴ Kè Mɔ̀yisii sɔ̀ɔ̀tè kénnaá nyIsidayεεribε ti Yiè nKuyie nhò duó ntì kε tú:

⁵ Wèè yèmmè dó wèè pǎ nyεpǎrè ti Yiè nKuyie nyεbotí yεbotí, mεsɔ̀ nyoo ntimáti péítì yoo disɔ̀wũḏ,

⁶ nè mupààkómmú mùù dò mμεbèrimè nè mùù dò nfetònfè nè mùù dò mμεyĩ nnè mupààkonkperímù nè tibɔ̀cìtì.

⁷ Tipedakǔntì wũḏtì nè tikǔnkpetì nè detekperè kó ideí.

⁸ Fítírè kó mekùḏ nnè tihúúntì kè bèε kɔ̀ɔ̀rεnè ikuó kó mekùḏ nnè tihúúntì bè tùḏ ntì.

⁹ Yεtárè yèè dò ndimantǔnnì nè yεtásààyè tεyè nè dikɔ̀utεyaàbòrì sámpòrì nè dicĩncĩnkǔnnì ikuó niùtì kpéí.

¹⁰ Kè mεcìl nyεmbèε kɔ̀tεní bεmɔ̀u kédɔ̀ḏ mutǔmmú ti Yiè nKuyie nyε ntí dɔ̀ḏ mù.

¹¹ Mùù tu Kuyie ntou nè di yààkù nè di mamánnè nè di bòrè kó ideí nè ticáàḏɔ̀tì nè yεsǎ̀nkè nè yεcaubε.

¹² Kuyie ntou nè di pààti nè di pòkù nè kuyaàkpenkpetínkù.

¹³ Tábùrì nè o pààti nè o nentì nè pǎ̀èbè bè pǎ̀ bè Kuyie.

¹⁴ Tεfitíkèkètè nè tε nentì nè tε bakε nè mekùḏ mbè yó ntè tùḏnnè mè.

¹⁵ Diwũḏtǔnnì bè yó ntuḏ ndì tihúúntì nè di pààti nè ikuó kó mekùḏ nnè tihúúntì bè yó ntuḏ ntì, nè kuyaàkpenkpetínkù.

16 Diwũṣtònnì bẹ̀ yó ntuò ndì iwũṣ nẹ̀ disṳwũṣ kó tɛditè nẹ̀ di kó ipààtì nẹ̀ di nentì nẹ̀ di buu nẹ̀ di tàrì.

17 Kudànkù kó kuperí nẹ̀ ku kó yesànkè nẹ̀ yeṳaube nẹ̀ kudànkù kó dibòrì kó kuyààkpenkpetínkù.

18 Kuyie ntaummè tou nẹ̀ kuperí de kó yesànkè nẹ̀ ye wẽĩ,

19 nẹ̀ ikuó yààtì bẹ̀ bo mpĩnnè tì Kuyie ncĩètè mutōmmú nẹ̀ ikuó yààtì Anṳ nẹ̀ o bí bẹ̀ yó ndaati tì ke pĩnnè Kuyie ncĩètè mutōmmú.

20 Kè Isidayeeriḃe bɛmṳuu íté Mṳyiisi borè.

21 De kó difǻnkùò bẹ̀ kó dimàà yèmmè dó bẹ̀ bo pāmè kè bẹ̀ ntouní be pārè bẹ̀ pā yè tì Yiè nKuyie, nke bo dṳnè ku taummè tou, nẹ̀ tinentì bẹ̀ yó mpĩnnè tì ku tōmmú nẹ̀ tikṳutáyààtì.

22 Benitidaabè nẹ̀ benitipòbè bẹ̀ yèmmè dó kè bẹ̀ ntouní mṳṳ nkó tisàtì tibotí tibotí: Yɛtootṳre nẹ̀ demámánnè nẹ̀ sipapáheú nẹ̀ mɛfimmɛ ke dè nkù pǻ.

23 Bẹ̀ mṳke tipeçitì tìi dò mmɛbèrimè nẹ̀ tìi dò nfetònfè nẹ̀ tìi dò mmeyĩ nẹ̀ mupààkonkperímù nẹ̀ tibṳçitì nẹ̀ tikṳnkpetì kè bẹ̀ ndè touní.

24 Kè betàbè touní timátì péitì nẹ̀ disṳwũṣ ke pǻ nti Yiè nKuyie. Bẹ̀ mṳke detekperè kó tidabɛtì kè bẹ̀ ntì touní ke bo dṳnè Kuyie ntou.

25 Benitipòbè bẹ̀ nṳ nke duàkù kè bẹ̀ ntouní mupààkonkperímù bẹ̀ dùàkù mù nẹ̀ mùù dùàkenè tipeçitì tìi dò mmɛbèrimè nẹ̀ tìi dò mmeyĩ nnè tìi dò nfetònfè.

26 Kè benitipòbè tṳbè bẹ̀ nṳ nke duàkù tibṳçitì kè bẹ̀ ntì dùàkù.

27 Kè Isidayeeriḃe kó bekótìbè ntouní yétásààyè

yebotí yebotí yèè yóó dari tekoutéyaabòtè nè dicĩncĩnkònnì.

²⁸ Kè touní mekùò mmèè còunkonè fitírè nè ikuó kó mekùò nnè tihúuntì tì tùò.

²⁹ Isidayeεriβε βεμου βενitidaabè nè βενitipòbè bèè yèmmè dó, kè bè ntouní βε pā̀rè κε pā̀ā nti Yiè nKuyie, kè bè bo dòònnè ku tōmmú kù tì nàkémè Mòyiisi.

Betisadiedi nè Odiyabu bè p̄h̄mè mutōmmú

³⁰ De kó difōnkúò kè Mòyiisii náké Isidayeεriβε βεμου κε dò: Ti Yiè nKuyie nkuù tāātè Sudaa naàmùnkù miεke Uuri kó δεβire Βεsadedi.

³¹ Koò píε nku Yaá nkoò duó mmeciì nkòò yé mutōmmú mumou.

³² Kè ãã na kékeuté meciì, κε nò nke máátí mesòò nnè timátì péítì nè disòowũḏ.

³³ Kè nò nke céú yetásààyè κε yè dà̀rì ò yè dónè dè, κε nò nke céú ideí. Ò do tú oyántì nwe.

³⁴ Kè múnke με ndòò Danni naàmùnkù kou Ayisamakì bire Odiyabu kè bè nnò nke βenkú βenitibè mutōmmú.

³⁵ Kuyie mbè duómmu meciì nkè bè nò nke céú yetásààyè, κε nò nke dōori tifèntì, κε kpēntì mupà̀dkómmú mùù dò mmeβèrìmè, nè mùù dò mmeγĩ nnè mùù dò nfetònfè nè mupà̀dkonkperímù, κε nò nke duòkù tiyà̀tì. Bè do nōmmu κε yántì demou botí.

36

¹ Mēmme kè Betisadiedi nè Odiyabu nè beyántibè tòbè ti Yiè nKuyie nduó mbè meciì nkè bè nò nke yántì, κε bo na kédòò tikouténentì bè yó mp̄innè tì

ti Yiè nKuyie n tou miεke mutōmmú kéntũ nKuyie ntì nàkémè Mōyiisi.

² Kè Mōyiisii yú Betisadiedi nè Odiyabu nè benitibè tǎbè ti Yiè nKuyie nduó mbè mæciì nkè bè nǎ nke yántí, ke duó mbemáà ke bo pĩ nde kó mutōmmú.

³ Kòo bè duó nyIsidayeeribe pǎã nyèè pǎrè, kè bè bo dǎdǎnè Kuyie ntaummè tou. Bá diì kũnweñni kè benitibè baa ntǎuni be pǎrè bè pǎ yè Kuyie.

⁴ De mǎnni betōmbè bemǎu bèè duó mbemáà ke dǎori Kuyie ntaummè tou kè bèè kũnné be tōmmú, kékǎte Mōyiisi borè kóò nàké ke dǎ:

⁵ Benitibè pǎmmú yèè pǎrè sǎnnèmu ke pēēté ketíke ti bo dǎdǎnèmè ti Yiè nKuyie ntaummè tou kù yèmmè.

⁶ Kè Mōyiisi pǎnkεε duó nkè bèè pĩéké Isidayeeribe karì ke dǎ: Onitidǎu yoo onitipòkù, òmǎu ténke báá pǎ dèmarè Kuyie ntou kpéi. De mǎnni kè bèè yóu bè bo mpǎammè.

⁷ Bè do pǎmu kè dè nsǎnnè bè bo dǎdǎnèmè ti Yiè nKuyie ntaummè tou késúú.

Bè dǎdǎmè Kuyie ntaummè tou

⁸ Mεmε kè beyántibè mómmbǎmbeε dǎdǎ Kuyie ntou, kéduǎkenè mupǎàkonkperímù tiyaǎyǎnti tepíitè tii dǎ mmebèrìmè nè tii dǎ mmeysi nnè tii dǎ nǎfetǎnfè, ké ti kpè nkè dè ndò mbεĩnkèmbàrìbè.

⁹ Kè ti okùmè mbo métiri tepíitè nè mènǎdǎ kè ti pēkùmè mbo métiri mèdémè, kè ti mmǎ timǎu tepíitè tǎntε.

¹⁰ Kè bèè tì tau ntìnùmmù tìnùmmù,

¹¹ kécátiné tiketiti tìnùmmù mǎnku iwēĩ ìi dǎ mmebèrìmè ké me nyĩ títeti tìnùmmù.

12 Kè de kó iwěĩ ríbo sipísìnùmmù ku mpíkù nẹ kutekù ke dò nyitòbè.

13 Kè bẹe dọ̀dọ̀ mēsōō nkó iyárí kẹ̀ ì ndò nyifódìnyárí ìì yó mpěũnẹ̀ sipísìnùmmù kẹ̀ bẹe taunnẹ̀ de kó tiyàdàtì kẹ̀ tìì naá nkùmáà.

14 De kó difōnkúò kédúwakenẹ̀ tibòcìtì tiyaàyóntì tẹpíítè nẹ̀ kùmáà, de kó kuyaàdéríkù kuù yó nkánkẹ̀ Kuyie ntou.

15 Kè de kó tiyaàyóntì okùmè ríbo métìrì tẹpíítè nẹ̀ mènùmmù kẹ̀ tì pẹ̀kùmè ríbo métìrì mèdé mèdé.

16 Kè bẹe keté kẹ̀tau ntìnùmmù ké me nyí tìsòntì tikuò,

17 kécátínné kuyààkù ketikù makù kù tuuténè dè kutekù iwěĩ sipísìnùmmù, ké me nyí kutekù,

18 kédọ̀dọ̀ disōwũđ kó iyárí sipísìnùmmù késeunnẹ̀ de kó iwěĩ kẹ̀ dẹe naá kuyààkù kùmáà.

19 Kè bẹe nukú tìpekòntì ké tì cẹ̀ké kẹ̀ tì wũǎté kẹ̀ bẹe dátínné Kuyie ntaummè tou ké nọ́ kukònkperíkù.

20 Kè bẹe deè kédọ̀dọ̀ nKuyie ntou nẹ̀ detekperè kó tidabẹeti.

21 Bá kùù dabekù kẹ̀ ku okùmè ríbo métìrì mènùmmù, mepẹ̀kùmè sántimétìrì sipísìyiekè nẹ̀ mènùmmù.

22 Bá kùù dabekù kẹ̀ kù mmọ̀ke meyàà mmèdémè dèmè mèè yóó seunè timátì péítì kó yecaube. Kuyie ntaummè tou kó tidabẹeti timəu do me ndò.

23 Kè bẹe dọ̀dọ̀ tidabẹeti sipísìdé tìì yó mbo diyìè yìèní kẹ̀ kubakù cǎnku bíékè.

24 Kè bẹe dọ̀dọ̀ yemátìcaube sipísìnàà tidabẹeti yó ncómmú yèè ìnkè, bá kùù dabekù yecaube yèdèè yetòre dò mmèè botí.

25 Kè bèe dɔ̀d tidabɛɛtì tetì sipísìdè tìi yó mbo kubakù yoú bíékè.

26 Yemátìcaube péiyè sipísìnàà bá kùù dabekù yɛcaube yèdèè,

27 kédɔ̀d tidabɛɛtì tikuò tìi yó mbo de kó ditou fitímè dè ìkè bíékè.

28 Kè titetì ncáá nke bo tidétì tìi bo ditou kentímè mɛfitímè de ìkè bíékè.

29 Kè de kó tidabɛɛtì ndétirinè titɔ̀bè kè dè sànnè kédekoo kémáá de ìnkè kè bèe tì p̄nnénè mumámáá. Ti do mɛ ndò ntidé ditou kentímè.

30 Kè ditou f̄nkuò bíékè mm̄ake tidabɛɛtì tìni timátì péitì kó yɛcaube tepítè nè yèkuò bá kùù dabekù yɛcaube yèdèè.

31 Kè bèe cíéké detekperè kó tidabɛɛtì ipààti kè ì mbo ìnùmmù bá kùù píkù, kè ì bo mp̄i nKuyie ntaummè tou,

32 iteyì ìnùmmù kupíkù tekù. Itèi ìnùmmù de ìkè bíékè.

33 Kè de cuokè kó kupānní tōnné yɛsānkè cuokè ku mmānku nè kutekù.

34 Kè bèe tì dàri timəu mesəə ntidabɛɛtì nè ipānní kédɔ̀d desəəmámānnè ipānní yó ntũ̀dè mèke.

35 Kè beyántibèe dɔ̀d kuyaàkpenkpetínkù nè mupààkonkperímù nè tipeçitì tìi dò mmebèrìmè nè tìi dò mmeɣĩ nnè tìi dò nfetònfè. Kè bèe kù kp̄ɛ ntifentì kè dè ndò mbeĩnkèmbàribè.

36 Kè bèe cíéké detekperè kó idéi yɛsānkè yènáà, ké yè dàri mesəə, nkéānné yebàkè bè níi yóó saa nyè kuyaàkù, kédɔ̀d yemátìcaube nè timátì péitì yɛsānkè yó ncómmú yèè ìnkè.

37 Kè bèe dɔ̀d kuyaàkpenkpetínkù kùù yó nkpetí ikuò dieku ké kù kp̄ɛ mmupààkonkperímù nè

tipecìti tìi dò mmebèrimè, nè tìi dò mmeɣĩ nnè tìi do nfeɔnfè.

³⁸ Δε κό difɔnkúò kédɔò bá diì sãà dibàù nè meɣàà nè idéi pámpánníyì, ké dè dàri deməu mesəu, nkédɔònè disəwũđ kó yeɔaube yeñùmmù, bá diì sãà di kó dicaubii.

37

Bè dɔ̀mè Kuyie ntaummè tɔu

¹ Δε κό difɔnkúò kè Betisadiədii dɔò Kuyie ntaummè tɔu ké di dɔ̀nè detekperè kó tidabεeti, kè di okùmè r̄bo métiri òmáà nè sãntimétiri sipísìdé nè mènùmmù, mepèkùmè sãntimétiri sipísìyiekè nè mènùmmù, di cómmè sãntimétiri sipísìyiekè nè mènùmmù.

² Kè bèε di dàri mesəu ndi ñnkè nè di miεε ké di kpè mmesəu ndi ñnkè kéfité,

³ kédɔò desəwámánnè dènàà, bá kùù mànkù mùmáà.

⁴ Kòo cíéké detekperè kó tidabεeti ipààti ké ì dàri mesəu,

⁵ ké ì tɔ̀nné di píiti ke bo ndi tɔunè.

⁶ Ò dèè memme kédɔò te pòkù nè mesəu mmáà kè ku okùmè r̄bo métiri òmáà nè sãntimétiri sipísìdé nè mènùmmù, kè ku pèkùmè r̄bo sãntimétiri sipísìyiekè nè mènùmmù,

⁷ ké kù dɔ̀nè mesəu mmáà kédɔò tifènti tidéti ku ñnkè kè tì ndò mbeñnkèmbàribè ke cómmú metaummè tɔu píiti tidé.

⁸ Kè ku nfènkù r̄bo ku mpíkù kutèkù kupíkù tekù, kè tì nwē nke di taunè,

⁹ ke cómmú ke wetí titɔ̀bè, kè tì ìkè co ditɔu, kè tì fièti di diéké.

Bè d̀̀m̀m̀ tábùrì bè yó ndakù d̀ p̀éèbè bè p̃ã mbè Kuyie

¹⁰ De kó difōnkúò kéd̀̀d̀ tábùrì nè detekperè kó tidabεεtì, kòo okùmè m̀bo métìrì òmáà, mεp̃kùmè métìrì kó dikéè, mεcóm̃m̀ s̃antimétìrì sipísìlyiekè nè m̀ǹm̀m̀.

¹¹ Kòo ò d̀ari mεs̃̃ nsààm̀, kòo mm̃̀ke kukākú ḱfité, kè bèε kù kp̃ε mmεs̃̃,

¹² kéd̀̀d̀ kudabεkù kè kù p̃kùmè mm̀annè tenòutè k̃mε ḱfii nyi m̀ǹke ìnàà ḱ kù kp̃ε mmεs̃̃ nḱfité.

¹³ Kòo d̀̀d̀ dεs̃̃mámánnè d̀nàà ḱt̃nnè i m̀ǹke ìnàà tábùrì tuuté ndè o tààkε.

¹⁴ Kè d̀ ntókénè kud̀́ bè fíi nkù kè bèε t̃nnè ipààti bè yó nhò t̃unè ì.

¹⁵ Kòo cíéké detekperè kó tidabεεtì ipààti, ḱ ì d̀ari mεs̃̃ mbè yó nt̃unè ì tábùrì,

¹⁶ kéd̀̀d̀ yεb̃ ḱinné tábùrì ìnkè nè ibòòkε nè icuutí nè sibúkúsi bè níi yóó míéténè d̀. Kè bèε d̀ d̀̀nè dεm̃̃ nsààm̀.

Bè d̀̀m̀m̀ tεs̃̃fitíkèkètè

¹⁷ De kó difōnkúò kè bèε d̀̀d̀ tεs̃̃fitíkèkètè nè mεs̃̃ nsààm̀, ḱ t̀ uté kè t̀ nw̃ ntimáti t̃máà, t̀ t̀rì nè tε bàkè nè tε t̀kè nè tε k̀k̀ε nè d̀̀ d̀ mm̃̃tεp̃óó.

¹⁸ Kè tε cuokè kó kud̀́ m̀bo kè ibakε bo ku mpíkù ìt̃ãti, kutekù ìt̃ãti.

¹⁹ Bá kùù bàku kè kù m̀kε yεtòkè yètãati kè yè d̀̀nnè mutie bè tu mù amandíε kó mup̃óó.

²⁰ Kè d̀ cuokè kó kud̀́ m̀kε yεtòkè yènàà kù tuuténè d̀ ibakε, kè yè d̀̀nnè mutie bè tu mù amandíε mu kó mùp̃óó.

²¹ De kó ibàkε ku mpíkù ìt̃ãti kutekù ìt̃ãti tuuténè d̀, dε cuokè kó kud̀́ kè d̀ m̀kε yεtòkè.

22 Yètòkè nè ibakε kè dè wē nke tú meso nsààmè maà bè yiemmè ke uté.

23 Kè b̄εε d̄ò sik̄k̄εε kè s̄i m̄bo s̄iyiekè nè tinenti t̄eti: Ihaaké nè d̄èè yó nkounè mutápeí. Demou kè dè ntú meso nsààmè.

24 Bè do d̄ò̀nè mèè soo ntefitíkèkètè nè te nenti, me c̄éékù do bo cidóòbè sipísit̄āti ndi, meso nsààmè maà.

Bè d̄ò̀mè diwũ̀st̄nni b̄è yó ntuò ndii ñnkè tihúúnti

25 De kó dif̄nkúò k̄o d̄ò diwũ̀st̄nni b̄è yó ntuò ndè tihúúnti k̄é di d̄ò̀nè detekperè kó tidabεeti, kè di okùmè m̄bo métiri kó dikéè, m̄ep̄kùmè métiri kó dikéè. Di do m̄amu tip̄iti tinàà, mecómmè métiri òmàà. Kè b̄εε di ānné yebakè kè yè ndi tounè.

26 Kè b̄εε di d̄ari meso nkéfité di p̄iti timou, di ñnkè nè di mieke nè di biè nké di kp̄ε mmeso nkéfité nè di bakè.

27 Kè b̄εε d̄ò desoamámānnè d̄ed̄érè ke di t̄ōnné di p̄iti, kukākú b̄è kp̄è nkù kó difũ̀ k̄é dè t̄ōnné id̄èi ke bo ndi tounè,

28 k̄écíéké detekperè kó tidabεeti ip̄àati id̄èi k̄é ì d̄ari meso.

29 B̄èè d̄ò̀ri tihúúnti kè b̄εε d̄ò ikuó kó mekùò nnè tihúúnti t̄i f̄ōku naati b̄è yó ntuò nt̄i diwũ̀st̄nni ñnkè.

38

Bè d̄ò̀mè diwũ̀st̄nni b̄è yó nfeu dii ñnkè iwũ̀ nè de kó kunankú

1 De kó dif̄nkúò kè Betisadiēdii d̄ò diwũ̀st̄nni b̄è yó ntuò ndii ñnkè iwũ̀ b̄è feu ì Kuyie, k̄é di d̄ò̀nè detekperè kó tidabεeti, kè di okùmè m̄bo métiri mèdémè nè dikéè, kè di p̄kùmè mme mbo, di do

mamu di pùtì tinàà. Kè di cómmè ríbo métìrì òmáà nè dikéè.

² Kè bèè dǎò bá kùù mànku de ñnkè kǎku bá kù dibàù kè yè ntaunè diwũǎtǎnnì ke wě ntimátì tìmáà kè bèè yè dǎri disǎwũǎ.

³ Kòo deè kédǎò de kó titǎnnenti tibotí tibotí: Yebo nè tikǎpenti nè yebo dieyè nè simátikũmpeé yenì nkpesi nè tikàdǎabuuti. Demou kè bèè dè dǎdǎnè disǎwũǎ.

⁴ Kè bèè dǎò disǎwũǎ kó teditè kè tè pǎnné diwũǎtǎnnì cuokè, fekpǎntifè fũǎ,

⁵ kédǎò demámánnè dǎnǎà kécátínné teditè mànke ìnǎà bè yó ntũǎ dè ipààti.

⁶ Kè bèè cíéké idéi nè detekperè kó tidabεeti ké ì dǎri disǎwũǎ,

⁷ bè ní yóo tǎnné ì diwũǎtǎnnì pùtì kéna ké di tũóté. Bè do di dǎdǎnè tidabεeti nti kè mǎfiè nni mbo di miεke.

⁸ Kè bèè dǎò disǎwũǎ kó dibuu nè di kó ditàrì kè di ntú benitipòbè bèè do ã mbo Kuyie ntou bòrì be kó tǎwéitè.

Bè cǎētεmè metaummè tou tiyààti

⁹ De kó difǎnkúò kòo dǎò kuyààkù nè mupààkonkperímù kéfi nKuyie ntaummè tou difǎnkúò kubakù cǎnku bíékè. Kè ku okùmè ríbo métìrì sipísìnùmmù,

¹⁰ ké kù pítínné ipààti sipísidé de kó ipààti nè yeεaube yèè ì tǎ, kè dè tu disǎwũǎ. De kó ipààti kó yeεakè nè ipààti ì pǎnmú kè dè tu timátì péítì.

¹¹ Kè kubakù cǎnku bíékè kperε me ndò. Kè dè okùmè me mma, ke baa cáátì meè botí.

12 Kè diyìè taà kèè bíékè kperε με ndò, kè de kó meokùmè mbo métìrì sipísìdé nè mènùmmù, kè baa píítí meè botí, kè de kó ideí bo tepíítè nè yεcaube tepíítè.

13 Diyìè yìèní kèè bíékè dibòrì bo kùù píkù kè ku pĕkùmè múnke mbo métìrì sipísìdé nè mènùmmù.

14-15 Dibòrì píítì tidé bá kùù píkù kè kuyààkù okùmè mbo métìrì mèyiekè nè dikéè. Bá kùù píkù ipààtì itāāti nè yεcaube yètāāti.

16 De kó kuyààkù kuməu bè fii nkù Kuyie ntaummè tou, kù do tú kùù dùàkenè kùнку mupààkonkperímù.

17 De kó ideí kó yεcaube do tú disəəwũḏ ndi, yebàkè nè ideí ì pàǎmú kè dè tu timátì péítì ke tuuténè ì pàǎmú.

18 Kè beyántibεε kpĕ nkuyààkpenkpetínkù mupààkonkperímù mùù dò mmebèrìmè nè mùù dò meyĩ nnè mùù dò nfetònfè. Kè ku okùmè mbo métìrì tepíítè, mecómme métìrì mèdémè nè dikéè. Kè ku pĕkùmè mànnè kuyààkù kùù fité Kuyie ntaummè tou.

19 Kè kù mpíítì yesā̀nkè yènàà kè yè còrmú yεcaube yènàà ìnkè, deməu kè dè tu disəəwũḏ, kè yebàkè tu timátì péítì, ye yatimè, nè ideí ì pàǎmú ke ì dā̀rì timátì péítì.

20 Ideí bè fii nyì Kuyie ntou nè de kó kudànkù kè dè tu disəəwũḏ.

Bè bàtemè tinentì bè dā̀nè tì Kuyie ntaummè tou

21 Nte bè do dā̀nè tì nentì Kuyie ntaummè tou tì mà̀mè: Ikuó nentì do bo diì miεke. Məyiisi weè do duó nkè Kuyie nkuó niùtì Anə birε Itamaa nè Defiibe kè bèε kaa nde kó tinentì.

22 Sudaa naàmùnkù kou Uu yaàbire Uuri kó dɛbire Betisadiedi, weè do pĩ mmutǎmmú muməu kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo mù duómme Məyiisi.

23 Kè Danni naàmùnkù kou Ayisamaki bire Odiyabu nhò teénnè, ò do tú oyánti nwe ke nò nke céú idéí, ke dǎari tifènti, ke kpēntinè tipeçiti tii dò mmèbèrìmè nè tii dò mmeyĩ nnè tii dò nfetònfè.

24 Isidayεεribe do pǎ mēè sǎo nkó dimàà kè bè bo dǎònnè Kuyie ntaummè tou mè do bo cidóòbè sikəu sɪni nè sipísiyiekè nè bèyiekè (877) nè kadámmù sikəu sítǎati (300) ndi. Bè do beúnè tèè biètè tinenti tii yóó dǎònnè Kuyie ntaummè tou tè do cáámmu.

25 Isidayεεribe bè do kàa mbè kè bèε pǎ timáti péiti kè ti mbo cidóòbè sikəupísitǎati nè tepíítè nè bèyiekè (3017) nè kadámmù sikəu sɪyiekè nè sipísìnùmmù (750) dε kó tebiètè ìnkè.

26 Benitibè bè do kàa mbè do bo sikəupíkəu sikuò, nè sikəupísitǎati nè sikəu sìnùmmù nè sipísìnùmmù (603550) bèè do mǎke yebie nsipísidé kéndèètinko beè do pǎ sǎmpó sǎmpó kè dèε wēnné memme.

27 Kè bèε túóté cidóòbè sikəupísitǎati (3000) timáti péiti kédǎò yεcaube tekòutè (100) Kuyie ntaummè tou kó yεsǎnkè kpéí, nnè kuyaàkpenkpetínkù, dε miεke kǎku, bá dii caubii kè di mmǎke cidóòbè sipísitǎati.

28 Cidóòbè tepíítè nè bèyiekè nè dikée beè do kpaá, kè bèε ti túóté kédǎònnè yεsǎnkè kó yebàkè kédari yε yatimè timáti, ké ti ndǎònnè ipàati ìi yóó pǎnné.

29 Disǎwũð bè do pǎ di kè dindi mbo cidóòbè sikəupísidé nè tekòutè nè sipísidé nè bènàà (2124).

30 Kè bèε di túóté kédǎònnè Kuyie ntaummè tou bòri kó yεcaube, ké di ntúóté kédǎònnè diwũõtònni,

nè tɛditè nè diwũḡtònnì nɛntì sǎntì.

³¹ Kè bèe di ndǎnnè yɛsǎnkè yèè fité Kuyie ntaummè tou kó yɛcaubɛ nè dibòrì kpɛyɛ demou nè Kuyie ntaummè tou kó yɛsǎnkè nè yèè dì fité.

39

Bè dǎmè ikuú niùbè kó tiyààti: Dikǎutɛyaàbòrì

¹ Kè bèe túóté tipeçitì tìi dò mmebèrìmè nè tìi dò mmeyĩ nnè tìi dò nfetònfɛ, kédǎnnè ikuú niùtì Anḡ tiyààti ò yó mpǐnnè tì ti Yiè nKuyie ntaummè tou miɛke mutǒmmú, kè bèe tì dǎò kéndònnè Kuyie ndo tì nàkémè Mǎyiisi.

² Kè bèe dǎnnè dikǎutɛyaàbòrì nè mupààkkonkperímù mùù kǎkénè tipeçitì tìi dò mmebèrìmè nè tìi dò mmeyĩ nnè tìi dò nfetònfɛ, ké dì kpɛ̀ mmɛsḡ,

³ ké dì detí mɛsḡ nkó iwɛĩ, kénkǎónnè mupààkkonkperímù mùù dò mmebèrìmè nè mùù dò mmeyĩ nnè mùù dò nfetònfɛ.

⁴ Kè bèe dǎò iyaàbòbaatí idéi kétuuté diyaàbòrì mǎnkɛ bè ní bo dì bàátínè ì.

⁵ Kè bèe dǎò kuyaàbomboúkù ke kù nwɛnné diyaàbòrì ke tau ke dò ndɛ tǎbè. Bè do dì dǎò kè dì ndònnè ti Yiè nKuyie ndo tì nàkémè mmɛ Mǎyiisi,

⁶ kédǎò yɛtásàayè bè tu yè kǎdinadínnì kɛwɛnné ké yè dǎnnɛ nè mɛsḡ yɛbaayḡ, kékérì yɛ ìnkè Sakḡbu bí yètè.

⁷ Kè bèe yè càtíné diyaàbòrì kó iwɛĩ yɛbaayḡ ìnkè kòò bo nyé Isidayɛɛribɛ botí tɛpíítè nè idéi kǎmɛ. Bè tũnnɛ ti Yiè nKuyie ndo tì nàkémè mmɛ Mǎyiisi ké dè dǎò.

Bè dǎmè dicĩncĩnkǎnnì

8 Kè beyántibèe dɔ̀ dɔ̀ dicĩncĩnkònnì nè mupà̀dkonkperimù mùù kəkénè tipeçitì tì dò mmèbèrìmè nè tì dò mmeyĩ nnè tì dò nfetònfè.

9 Kè bèe tì pòo mmédémè kè di okùmè nè di pèkùmè kè dè mmànnè sãntimétìrì sipísidé nè mènùmmù.

10 Kè bèe dì dàri itácúò ìnàà. Kucuó ketikù kpɛɛ, kè diketirì ndò ntisèũmíètì, kè didèrì ndò ntiyãpemíètì. Kè ditãánnì ndò mmenósònnùð.

11 Kucuó dérìkù kpɛɛ kè diì nni ndò mmecũmmè kè diterì dò ònùúsí kè diterì dò nsàncìrè.

12 Kucuó tãánkù kpɛɛ kè diì nní ndò ntiwetì kè diterì dò mpùtìpũtì kè diterì dò mmetekãã.

13 Kucuó naankù kpɛɛ kè diì nní ndò tinóbéntì kè diterì dò ntimantòntì kè diterì do nditáwũð kè bèe danne bá diì tári mesɔ̀ nyĩnkè.

14 Kè bèe kerí Isidayɛeri bí tɛpíítè nè ìdèi yètè de kó yetárè ìnkè. Bá diì tári diyètìrì òmáà, bè do yè kerí bè ðð kerí mèè botí nku onitì cannimè tàmpòð ìnkè.

15 Kè bèe ãnné dicĩncĩnkònnì mesɔ̀fimme mèdémè kè mè ndò nyiwẽi,

16 kédɔ̀ isɔ̀wẽi ìdèi nè desɔ̀mámánnè dèdèrè ké dè cátinné diyaàbòrì mànke deĩnkè kpɛyi idé.

17 Kè bèe cátiné mesɔ̀fimme kó iwẽi idé dicĩncĩnkònnì kó demámánnè.

18 Kè bèe tuuté iwẽi yómmè tẽmè yebakóyo borè, dè bo yiemme kè tekoutéyaàbòtè ní mbo o cĩncĩnnì.

19 Kè bèe dɔ̀ desɔ̀mámánnè terè dèdèrè kécátinné de fũð tekoutéyaàbòtè de mièke bíékè.

20 Kè bèe dɔ̀ desɔ̀mámánnè terè dèdèrè kécátinné tekoutéyaàbòtè baati fũð kuyaàbomboúkù yá ndè yuu.

21 Kè bèe dɔ̀ kuhõũ kùù dò mmèbèrìmè késèu

ndicĩncĩnkõnni kó demámánnè nè tekautéyaàbòtè
 kperε kè dè ñwē nke tau kè dicĩncĩnkõnni báá tote.
 Bè do dè dòò kè dè ndònnè ti Yiè nKuyie nti nàkémè
 mme Mɔyiisi.

Tikautéyààtì tètì

²² Kè bèε duakεnè tipeciti tii do mmeberimè
 dikautéyaàbòrì tekautéyaàbòtè yó nnónké dii ñnkè,

²³ kèduakε diyuu yó nyiè dè, kè dè ndò nyékéyéké
 ke báá kēté,

²⁴ kékpē ndiyaàbòrì fūḽ kēfité nè tipeciti tii dò
 mmeberimè nè tii dò mmeɣĩ nnè tii dò nfetònfè
 nè mupààkonkperimù kè dè ndò nyetebe bè tu yè
 kèdènáti.

²⁵ Kè bèε dɔ̀nè mesɔ nsààmè isɔ̀dede kécátíné
 diyaàbòrì fūḽ kēfité, kénsokù diε nkèdènáti, diε
 nfεdedefè.

²⁶ Bè do càtinné kèdènátiè nè idedeké kesoó nsoó
 nde tɔ̀bè cuokè nke, kèndònnè ti Yiè nKuyie ndo ti
 nàkémè Mɔyiisi.

²⁷ Kè bèε yíé kèduakε yeyaàbòrè nè
 mupààkonkperimù Anɔ̀ nè o bí kpéi,

²⁸ kédò̀ fεyítodáfè nè mupààkonkperimù nè
 tiyaàbomboúnti nè ifietí.

²⁹ Kè bèε dɔ̀ kuyaàbomboúnkù ké kù kpē nnè
 mmupààkonkperimù mùù kɔ̀kénè tipeciti tii dò
 mmeberimè nè tii do mmeɣĩ nnè tii dò nfetònfè. Kè
 bèε dè dòò kè dè ndònnè ti Yiè nKuyie ndo ti nàkémè
 Mɔyiisi.

³⁰ Dε kó difõnkúò kè bèε dɔ̀ mesɔ nsààmè kó
 temátipètè, kékerí ikuó kó mecannimè ke dɔ̀: Wèè
 cǎá nti Yiè nKuyie nkpeí.

31 Kè bèe tè pīnnénè kuhõũ kùù dò mmebèrìmè o tīnnì kuyaàbomboúnkù ìnkè kéndònnè ti Yìè nKuyie ndo tì nàkémè Mòyiisi.

Bè dèèmè mutōmmú ke mù benke Mòyiisi

32 Isidayεεribε do tūnnemu nweti weti tì Yìè nKuyie nnàké tì Mòyiisi, kédòò Kuyie ntaummè tou.

33 Bè dèè dīì mōnnì ké dè tōnί demou kédúó mMòyiisi Kuyie ntaummè tou nè di kó tinenti timou:

Yesā̀nkè nè yeβàkè nè ideí ipámpánniyì nè tidabεeti nè yemáticaube.

34 Kupekṑnkù kó kuyaàwũ̀̀kù nè kukṑkperíkù, nè kuyaà̀kù kùù kpetí de mieke.

35 Kuyie ntaummè tou nè di nenti tìì bo di mieke nè di pà̀ati nè di pò̀kù

36 nè tá̀bùrì nè o nenti nè pè̀è̀ bè yó mpãã mbè Kuyie nnè de kóo pè̀è̀.

37 Tesṑfitíkèkètè nè te kó sibúkúsi nè te nenti nè mekùò mbè yó ntè tũ̀nnè mè.

38 Diwũ̀̀stṑnnì nè ikuó kó mekùò nnè tihúúnti bè yó tuò ntì nè kuyaà̀kpenkpetínkù kùù yó nkpetí Kuyie ntaummè tou.

39 Disṑwũ̀̀ kó diwũ̀̀stṑnnì nè di dītè, demou disṑwũ̀̀ nè de kó ipà̀ati nè di nenti, nè dinaabuu bè yó nniiti dì nè di kó dità̀rì.

40 Nè tiyà̀ati bè fii ntì Kuyie ntaummè tou kó kudà̀nkù nè de kó yesā̀nkè, nè de kó yecaube, nè kuyaà̀kpenkpetínkù kùù yó nkpetí dibò̀rì kudà̀nkù kperi, nè ku kó iwẽ̀ì nè yesā̀nkè, nè tinenti timou tìì yó mpīnnè Kuyie ntaummè tou mieke mutōmmú.

41 Tikoutéyààti ikuó nìùbè ní yó ndáátí tì ke pīnnè Kuyie nciētè miεε mutōmmú.
Nè ikuó niùtì diεwè Anəə nè o bí bè yó ndaati tì ke pīnnè be tōmmú.

42 Isidayεeribe do tūnne ti Yiè nKuyie nnáké mè mme Məyiisi kédəə de kó mutōmmú muməu.

43 Kè Məyiisi yà bè dòòmè ti Yiè nKuyie nhò nàké ke yē ndè ndòmmè, ké bè pā Kuyie nkó mεsàà.

40

Bè bo cónné mèè botí Kuyie ntaummè tou

1 De mōnnì kè ti Yiè nKuyie nnáké Məyiisi ke dò:

2 Dibenni kóo tǎnkù ketiwè kó diyie ketiri yie á cónné metaummè tou,

3 kéínné metaummè tou, ikuó nenti bo diì miεε, a di ïnné kufáá mbè í yó ndì wùó ndè.

4 A yóo de nyínné táburi, kédáá mpéèbè di m pā bè, kétəni tefitíkèkètè kécóu nte fitíyì.

5 Kàa dè tanné disəəhúúntənnì di yó ntuə ndì ïnkè tihúúntì, ké di ïnné kè di nwetí metaummè tou. Kàa núnne kuyààkù kùu yó nkpetí ikuó tou kó dibòrì,

6 kécónné diwūštənnì di yó ntuə ndì ïnkè iwūš di n feu ì, kè di mbo n taummè tou bòrì ìkè.

7 Kàa ïnné dinaabuu di ní yó nniiti diì miεε ditou nè diwūštənnì de saku, ké di píe mmenie.

8 A fii metaummè tou tiyààti kéənné dibòrì ké di kpetínné kuyààkù.

9 Kàa dèè memme á túóté məkùò nkéyəre metaummè tou ïnkè nè tinentì tìi kó dimàà bo di miεε ké tì cǎnné, kè tìi wenke, kénwenni.

10 A múnkεe yəre məkùò ndiwūštənnì ïnkè, ké di cǎnné ké di wénkùnne, kè di ntú diì wenni páíí.

11 Nè mɛɛ̀ kùò mmáà ndi a yóó wénkùnnemè dinaabuu nè di kó ditàrì.

12 Kàa dèè memmɛ́ á yú Anɔ̀ nè o bí ké bè kàtenè metaummè tou bòrì ké bè wùò,

13 kédátínné Anɔ̀ ikuó yààtì, kòò cǎnné kòo ntú ikuó nìùtì ke pĩ n tǔmmú.

14 Kàa duò nkè Anɔ̀ bíí tóónní kàa bè dàtínné sikoutéyààbòò,

15 ké bè còú mmekùò nké bè cǎnné a dòòmè be cice, kè bè ntú ikuó nìùbè kèmpĩ n tǔmmú. A yóó bè còú mmèè kùò, mmèè yó nte bembɛ nè be yaàbíò kè bè ncǎǎ ke tú ikuó nìùbè sǎǎ.

Mɔ̀yiisi cònnémè Kuyie ntaummè tou

16 Kè Mɔ̀yiisi dɔ̀ò ti Yiè nKuyie nhò nàké tì weti weti.

17 Kè bèè cónné Kuyie ntaummè tou dibenni dèrì kóò tǎnkù ketiwè diyie ketirì nè bè yèmè Esibiti.

18 Kè Mɔ̀yiisi fíí nyɛcaubɛ nè tidabɛɛtì nè idéí pǎmpǎnníyì nè de kó yɛsǎ̀nkè,

19 kè bèè dì dàtínné kuyààkù kénóó nkutɛkù kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo tì nhò nàkémè.

20 Kè Mɔ̀yiisi túóté Kuyie ntannò tɛpíítè wǎrì tì tǎpíétì ñnkè kéǎnné ku taummè tɔ̀u miɛke kè bèè tǔnné ipààtì, ké dì pòò ndi pòkù,

21 ké dì tanné ti Yiè nKuyie ntaummè tou miɛke, kékpetínné kuyààkù kè benìtìbè bá ndì yàù, Kuyie ndo tì nhò nàkémè.

22 Kòò tanné tábùrì de miɛke, kòò ñnné kubakù yóú bíékè kèpéenné kuyààkù kùù kpetí dibòrì,

23 kèdaá nde ñnkè pèè̀bè bè pǎ̀ bè ti Yiè nKuyie, kù do tì nhò nàkémè.

24 Kòo tanné tefitíkèkètè Kuyie ntou miεε, kéǐnné kubakù cànkù bíékè kéwetínné tábùrì,

25 kétuò nte fitíyì ti Yiè nKuyie nyìlkè, kéndònnè kù tì nhò nàkémè.

26 Kòo ǐnné disòhúúntònnì de miεε kéwetínné kuyààkù kùù kpetí dibòrì,

27 kécóu ntihúúntì de ǐnkè, Kuyie tì nhò nàkémè.

28 Kòo núnné kuyààkù dibòrì kòku,

29 kécónné diwũòtònnì bè yó ntuò ndì ǐnkè ti Yiè nKuyie nyiwũò kè dì ntókénè dibòrì, kè bèε féuté Kuyie nfeòfè kétuò nké kù pānè yepārè teyè. Kù do tì nhò nàkémè.

30 Kòo ǐnné dinaabuu diwũòtònnì nè Kuyie ntaummè tou de saku, ké dì píε mmenie nkè bè bo nhòunè bεmáà.

31 Mòyiisi nè Anòò nè o bí bè do me nniitìnè ke me nhòunè be naàcèi.

32 Bè do òò me nhóúnè bεmáà bè tati dī mònnì ti Yiè nKuyie ntaummè tou, yoo bè óó kétóónnè dī mònnì diwũòtònnì. Kuyie ndo me ntì nàké Mòyiisi.

33 Kè Mòyiisii fíí nyideí Kuyie ntaummè tou nè di-húúntònnì kékpetínné kudànkù kó dibòrì kuyààkù. Ò do me ndèè o tōmmú.

Kuyie nkó tidietì do píεmmè ku taummè tou

34 De mònnì kè diwetirìi kòtení kédátínné ti Yiè nKuyie ntaummè tou kè ku dietii dì píε.

35 Mòyiisi í nna ke bo ta ti Yiè nKuyie ntaummè tou miεε.

36 Kè diwetirì ǐté, bèε ǐté, bè do me nhò mbe cèmmu mumòu miεε.

37 Kè diwetirì í nampe bè báá ǐté bè mbaà dī bo ǐté dīi yiè.

38 Kè dì ní ndáátí ti Yiè nKuyie ntaummè tou kuyie mmònnì, keyènkè kéndò ndihããtĩnni, be cèmmu mumou miεε. Bè do ã nkè bè bàté dè, dè mme ndò.

Bibiri Kuyie Nnààntì Pátírì
The Holy Bible in the Ditammari language of Benin

copyright © 2001 SIM International

Language: Ditammari

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-05-31

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

5e2d0f12-f1d8-567b-bf98-cf1de4599d16